

PRIMORSKI DNEVNIK
je začel izhajati v Trstu
13. maja 1945, njegov
predhodnik PARTIZANSKI
DNEVNIK pa 26. novem-
bra 1943 v vasi Zakriž nad
Cerknim, razmnožen na
ciklostil. Od 5. do 17. se-
ptembra 1944 se je tiskal
v tiskarni »Doberdob«
v Govcu pri Gorenji Trebu-
ši, od 18. septembra 1944
do 1. maja 1945 v tiskarni
»Slovenija« pod Vojškim
pri Idriji, do 8. maja 1945
pa v osvobojenem Trstu,
kjer je izšla zadnja števil-
ka. Bil je edini tiskani par-
tizanski DNEVNIK v za-
sužnjeni Evropi.

primorski dnevnik

Poština plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 900 lir - Leto XLIV. št. 105 (13.043)

Trst, četrtek, 12. maja 1988

TRST
Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600
Tlx 460894 PD 1

GORICA
Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 83382 - 85723

ČEDAD
Stretta De Rubels 20
Tel. (0432) 731190

Parlament v Varšavi po živahni razpravi skoraj soglasno sprejel poseben zakon

Izredna pooblastila poljski vladi za izvajanje gospodarske reforme

*Iz dokončnega besedila zakona izpuščena določila o ukinitvi pravice do stavke
Protest v Gdansk moralna zmaga delavcev - Opozorilo Lecha Walesa poljskim oblastem*

VARŠAVA — Poljski parlament je s posebnim zakonom včeraj vladi dodelil izredna pooblastila za izvajanje gospodarske reforme. Zakon je parlament sprejel skoraj soglasno, saj proti sprejetju ni glasoval nihče, vzdržala pa sta se le dva parlamentarca. Zahtevo po izrednih pooblastilih je predsednik poljskega ministrskega sveta Zbigniew Messner opravil s tem, da je le na tak način mogoče premagati številne nasprotnike gospodarske reforme.

Zakon bo veljal do konca leta, vlada pa ima na razpolago številne mehanizme, s katerimi lahko takoj poseže na gospodarskem področju. Med drugim so pričakovali tudi zamrznitev cen in plač, vendar je Messner izjavil, da se za zdaj ne namerava poslužiti tega ukrepa, ki bi lahko imel negativne posledice na proizvodnjo in trg. Vlada pa bo imela odslej tudi pravico, da neposredno odloča o prestrukturaciji proizvodnje v posameznih podjetjih, o stečajih in tudi o zmanjšanju števila zaposlenih. V pristojnosti vlade pa sta prav tako imenovanje in odpust direktorjev podjetij.

V prvotnem besedilu zakonskega predloga je bila predvidena tudi možnost, da vlada odvzame delavcem pra-

vico do stavke. Toda zadnje stavke in zasedbe tovarn v Novi Huti, Gdansk in deloma tudi v Varšavi so vplivale na to, da se je vlada odrekla tej možnosti, odrekla pa se je tudi predvidenemu enkratnemu davčnemu odteglaju, ki naj bi ga plačali Poljaki z najvišjimi dohodki.

Dan po končani stavki v ladjedelnici Lenin v Gdansk pa je Lech Walesa na priložnostni tiskovni konferenci izjavil, da so zadnji dogodki na Poljskem pomenili največji opomin oblastem od oklica vojnega stanja decembra 1981 do danes. Zasedbo ladjedelnice Lenin je ocenil kot moralno zmago delavcev, pa čeprav oblasti niso izpolnile nobene od njihovih zahtev. Delavci se po njegovih besedah tokrat niso borili za povečanje plač, temveč so predvsem zahtevali politični in sindikalni pluralizem, ki je edino jamstvo za možne reforme, razvoj in družbeni mir. Walesa pa je tudi opozoril oblasti, da je Solidarnost pripravljena v vsakem trenutku z vso odločnostjo pokazati svojo moč, ki je lahko konstruktivna lahko pa tudi uničevalna, če odgovorne oblasti na Poljskem iz zadnjih delavskih protestov ne bodo znale potegniti pravih zaključkov.

Lech Walesa je po končani stavki skupaj z ostalimi delavci v povorki zapustil ladjedelnico v Gdansk (Telefoto AP)

Odobren osnutek o ratifikaciji osnutka o odškodnini

RIM — Skupščina poslanske zbornice je z veliko večino glasov odobrila zakonski osnutek o ratifikaciji in izvajanju sporazuma med Italijo in Jugoslavijo za dokončno ureditev vseh obveznosti, ki jih predvideva 4. člen osimskega sporazuma in ki nalagajo Jugoslaviji, da izplača 110 milijonov dolarjev odškodnine za bivšo italijansko imovino v nekdanji coni B ter da povrne imetja 179 italijanskim državljanom, ki so pribežali iz Istre, hkrati pa da pospeši gradnjo tistih cestnih povezav, ki jih predvideva Osimski sporazum.

Razprava o ratifikaciji sporazuma je potekala predvčerajšnjim in je v prvi vrsti izpričala (če odštejemo razglašeni notli Camberja in misovca Franchija), da je rešitev vseh spornih točk v interesu Italije in da se zavzema za čim boljše sosedske odnose z Jugoslavijo. To je včeraj dokazal tudi izid tajnega glasovanja. 320 poslancev je glasovalo za ratifikacijo in le 32 proti. O zakonskem osnutku se bo moral sedaj izreči še senat. (DK)

Izraelsko veleposlaništvo tarča terorističnega napada

Atentat teroristov Abu Nidala na Cipru Eksplozija avtobombe terjala tri žrtve

NIKOZIJA — Močna eksplozija je odjeknila včeraj zjutraj v Aveniji Grivas, eni izmed glavnih nikozijskih ulic. Nedaleč od sedeža izraelskega veleposlaništva na Cipru je razneslo terensko vozilo, ki je namesto potnikov prevažalo na desetine kilogramov trotila, eksplozija je povzročila tri žrtve, 16 oseb pa je bilo težje ranjenih.

Atentat, za katerega si je v večernih urah prevzela odgovornost teroristična organizacija Abu Nidal, je delno spodbudil, saj je avtobomba eksplodirala petdeset metrov od izraelske ambasade. Po pričevanju očividcev naj bi sofer avtomobila mitsubishi pajero dvakrat poskušal parkirati terensko vozilo v neposredni bližini ambasade, policaji, ki jo redno vražijo pa so obakrat prosili soferja, naj se oddalji. Na avtu je bila najbrž tempirana bomba, saj je džip eksplodiral med vožnjo, za soferja pa ni bilo več pomoči.

Eksplozija je globoko razrila cestišče in je popolnoma uničila sedem vozil. V avtomobilu neke avtošole je sedela druga žrtev atentata, v bolnišnici pa je kasneje umrl bivši ciprski diplomat Andreas Frangos.

Ciprske oblasti so ostro reagirale na atentat in izjavile, da ne »bodo dopustile, da Ciper postane prizorišče mednarodnega terorističnega obračunavanja«. Policija je že aretirala Arabca, ki je bil lastnik terenskega vozila. Preizkava se je seveda komaj začela, ciprska policija pa še ni končala preiskave o dveh prejšnjih atentatih. V Limassolu je marca letos eksplodiral avtobomba (takrat so v eksploziji izgubili življenje trije predstavniki PLO), nekdo pa je potaknil razstrelivo tudi na ladji Solphryne, s katero bi se morali izgnati Palestinci vrniti v Izrael.

Na socialistični Internacionali Craxi obsodil izraelsko politiko

MADRID — Bettino Craxi je na včerajšnjem plenarnem zasedanju socialistične Internacionalne zelo ostro napadel Izrael in njegovo politiko na zasedenih arabskih ozemljih. Socialistični voditelj je kritiziral predvsem zadržanje ministrskega predsednika Šamirja, »s katerim ni možno nobeno politično soočenje« ter izrazil upanje, da bo v Izraelu čimprej prišlo do korenitega političnega preobrata, ki bi odprl pot miroljubni rešitvi bližnjevzhodnega vprašanja. Pred Craxijem je stopil na govorniški oder izraelski zunanji minister in voditelj laburistične stranke Simon Peres, ki pa se je spretno izognil konkretni obravnavi položaja na zasedenih arabskih ozemljih.

Tajnik PSI je dejal, da je Izrael s svojo politiko in s svojim zaprtim zadržanjem do Palestinev zašel v slepo

ulico. Zavzel se je za aktivno vlogo socialistične Internacionalne na Bližnjem vzhodu in pozval države Zahodne Evrope na skupno politično akcijo za rešitev palestinskega vprašanja.

Socialistična Internacionala pa je sinoči odobrila dokaj zmerno resolucijo, ki ne obsoja direktno Izraela, a samo poziva vlado v Tel Avivu, naj se loti političnega reševanja palestinskega vprašanja. Prevladalo je zmerno stališče britanskih laburistov, ki so bili mnenja, da bi politično preostara resolucija proti Izraelu škodila Peresu in njegovi laburistični stranki, ki se pripravlja na težko volilno preizkušnjo ter na odločilni politični spopad s Šamirjem in z sredinskimi in desničarskimi strankami, ki podpirajo njegovo politiko do Palestinev.

Poslanec Renzulli o zaščiti Slovencev

BOGO SAMSA

Poslanec Gabrielle Renzulli nam je včeraj izročil tiskano besedilo zakonskega predloga PSI o globalni zaščiti Slovencev v Italiji. Kot smo že poročali, je bil zakon vložen 17. februarja letos, podpisali pa so ga socialistični poslanci Renzulli, De Michelis, Andò, Breda, Artioli in De Carli. Na osnovi prvega pregleda besedila v njem ni bistvenih sprememb v primerjavi s tipkanimi osnutki, ki so že prej krožili v javnosti.

Istočasno nam je poslanec Renzulli izjavil, da sta po njegovem mnenju položaj in možnost za sprejemanje zakona bistveno boljša, ker se je vlada v svoji programski izjavi obvezala, da bo rešila to vprašanje. Pravilen, najhitrejši in najbolj racionalen je postopek v prvi komisiji senata, saj se je senat že v prejšnji zakonodajni dobi ukvarjal s tem vprašanjem, opravil avdicije, zbral material in podobno. Zato se bo v teh dneh posvetoval z ministrom za deželne zadeve Maccanico, da se informira o podrobnih namelih vlade in o tem, ali namerava vlada vložiti lasten zakonski predlog. Renzulli meni, da bo postopek po volitvah lahko hitro stekel in da tudi ne bo nobenih težav, da socialisti predložijo svoj osnutek tudi v senatu, kjer bi lahko služil kot osnova za razpravo.

V teh dneh se s pospešenim tempom razpravlja o zakonu za obmejna področja in vse kaže, da bo sprejet po hitrem postopku. Renzulli meni, da ni in da ne bo težav v nobenem primeru glede 12. člena, ki med drugim obravnava sredstva v korist slovenske in italijanske manjšine, ki jih črpa iz sredstev za obe manjšini, predvidenih v finančnem zakonu. Treba pa je urediti pristojnosti za učinkovito izkoriščanje teh sredstev, za kar bi bilo treba sprejeti popravek, ki bi določal pristojnosti Dežele in predvidel vlogo slovenske manjšine kot subjekta. To bi po mnenju poslanca Renzullija lahko naredili s posebnim deželnim zakonom, oziroma v vsedravnini zakon vključili s posebnim popravkom.

Resolucija tržaške DP o slovenski manjšini

RIVA DEL GARDA — Od tržaške federacije Proletarske demokracije smo dobili besedilo resolucije v zvezi s problematiko slovenske manjšine v Italiji. Resolucijo je tržaška federacija DP skupaj z deželno DP vložila na nedavno končanem vsedravnem kongresu DP v kraju Riva del Garda. Besedilo resolucije objavljamo v celoti.

»Ob potrditvi Proletarske demokracije kot stranke, ki je povezana z ovrednotenjem vloge manjšinskih narodov in narodnosti in ob tem, da je eden od strateških ciljev DP tudi prizadevanje, da bi imeli vsi družbeni razredi in narodnosti na današnjem ozemlju Italije pravico do samoodločbe tako na družbenem kot na gospodarskem in upravnem področju, Kongres Proletarske demokracije vsem političnem trenutku ponovno potrjuje, da predstavlja za DP enega od osred-

njih problemov rešitev težav povezanih s priznanjem pravic slovenski narodnosti skupnosti v Italiji. Ta problem mora biti rešen tako z odobritvijo zaščitnega zakona v parlamentu kot z doslednim izvajanjem v javnih upravah vseh že obstoječih pravic, ki jih je priznalo že Ustavno sodišče.

Boj proti ponovnemu oživiljanju italijanskega šovinizma in nacionalizma na področju ob severo-vzhodni meji in v Trstu še posebej predstavlja za DP eno glavnih točk DP v boju proti državi in kulturni centralizaciji, ki danes poteka v Italiji in pri kateri imajo odločilno vlogo tudi tradicionalne sile delavskega gibanja, kot je PSI.

Zato se DP obvezuje, da bo še naprej z vsemi močmi podpirala ta prizadevanja na vseh političnih in upravnih nivojih, kjer so predstavniki DP prisotni.

Košarka: sinoči v Trstu pred skoraj 3.000 gledalci

Jadranovci zamudili priložnost

TRST — Jadranovi košarkarji so sinoči zamudili izredno priložnost, da bi dokončno sklenili dvoboj končnice prvenstva B-2 lige z moštvom Stripa iz San Donaja. Naši fantje, ki so v nedeljo dosegli pravi podvig z zmago v San Donaju, so sinoči precej nerodno izgubili in izid medsebojnega sečanja je tako sedaj 1:1. V nedeljo bo na sporedu tretje in odločilno srečanje v San Donaju. Zmagovalec pa bo igral v finalu.

Težko je iskati vzroke za poraz, ko izgubiš s točko razlike. In težko je predvsem po takim srečanju, ko so jadranovci v 26. min. že vodili s 13 točkami prednosti (60:47). Nedvomno jadranovci niso ponovili srečanja s San Donajo, ko so vsi dali res od sebe. Naši so odpovedali predvsem v ključnih trenutkih, to je proti koncu srečanja, ko je bilo treba ohraniti mirne živce in predvsem lucidnost in napadu.

»San Donà je zaslužen zmagal, mi pa smo nasprotniku skoraj podarili zmago,« nam je po srečanju dejal Jadranov tehnični vodja in pomožni trener Jure Krečič. In res tako visoko vodstvo, ki so si jo naši z zobmi priigrali v drugem polčasu, je bilo skoraj nemogoče napraviti. Res je, da si je Marko Ban, ki je bil v prvem polčasu daleč najboljši v Jadranovih vrstah (dosegel je kar 18 točk), že v 17. minuti prislužil štiri osebne napake, res je tudi, da Klavdij Starc ni ponovil igre s San Donajo, res je tudi, da naši tokrat niso bili tako uspešni v skoku pod košema, vseeno pa je bila priložnost prevelika.

Poudariti pa je seveda tudi treba odlično igro gostov, ki so bili, glede na prvo srečanje doma, precej boljši predvsem v obrambi in so se pogumno ter hrabro borili do konca srečanja.

Tekma se je odvijala v fantastičnem ambientu. Skoraj 3.000 gledalcev je sedelo na tribunah, prisotni pa so bili tudi številni športni in družbeno politični delavci iz naše dežele in Slovenije. Pred tekmo so tudi zaigrali Jadranovo himno.

Jadranovci so začeli s postavbo Starc, Sosič, Ban, Čuk in Daneu. Naši so takoj zaigrali poletavno, odločno, motivirano in v 3. min. vodili že s 7 točkami razlike (9:2). Gostje pa niso popustili in so z odličnim Vicentinijem nadoknadili skoraj vso razliko (v 6. min. 13:12), v 11. min. pa so stanje celo izenačili (28:28). Po zaslugi Marka Bana so jadranovci spet prevzeli vodstvo celo 9 točk (39:30 v 15. min.). Že dve minuti pozneje pa si je Jadranov kapetan prislužil že četrto osebno napako, naši pa so ob polčasu še vedno imeli šest točk prednosti.

NADALJEVANJE NA 14. STRANI

Vsdržavni šolski svet za samostojnost slovenske šole

RIM — Vsdržavni šolski svet se je soglasno izrekel za samostojnost slovenske šole v Italiji. To pomembno odločitev je sprejel včeraj popoldne na zasedanju, ki je bilo posvečeno razpravi o besedilu sheme zakonskega osnutka o avtonomiji šolskih institucij. V obsežnem mnenju, ki ga je vsdržavni šolski svet sprejel na koncu razprave, je tudi daljša točka, namenjena specifikaciji šole s slovenskim učnim jezikom.

Najvišji šolski posvetovalni organ jasno opozarja zakonodajalca na potrebo, da se šolam s slovenskim učnim jezikom zagotovijo posebni ukrepi, sicer bi vse novosti in spremembe, ki jih obsega zakonski osnutek, ne imele nobenega učinka za slovenske šole. Upoštevajoč teritorialno razporeditev slovenskih šol in tudi njihovo številčnost bi namreč predlagane rešitve na pokrajinski in na še ožji ravni dejansko ne dosegle zaželenega učinka, vse-

kakor pa bi ne imele optimalnega učinka.

Vsdržavni šolski svet zato meni, da je treba za slovensko šolo ustanoviti poseben zborni organ na medpokrajinski ravni, ki bi pač objemal celotno območje, na katerem živijo Slovenci. S tem bi izpolnili to, kar že dolgo in odločno zahteva vsa slovenska manjšina in kar so bile obljube ministrstva za šolstvo že od leta 1977. Samostojnost slovenske šole bi tako omogočila njeno boljše povezavo z narodnostno skupnostjo, kateri je namenjena. Samostojni zborni organ bi moral imeti po mnenju Vsdržavnega šolskega sveta specifične pristojnosti ter pristojnosti pokrajinskega in okrajnega šolskega sveta.

V okviru korenite decentralizacije upravnih odgovornosti pa bi bilo treba slovenski šoli zagotoviti tudi samostojen šolski urad, ki bi ga vodil slovenski nadzornik.

DK

Ker Kongres noče ratificirati sporazuma INF Shultz in Ševardnadze iščeta izhod iz sedanjega zapleta

ŽENEVA — Kljub navidezni sproščenosti in trditvam, da gre le za »tehnične težave« je lahko vsakomur jasno, da bosta morala Shultz in Ševardnadze v teh urah premostiti marsikatero težavo, da se ne bi skorajšnji moskovski vrh med Reaganom in Gorbačovom spremenil v pravo polomijo.

Sodeč po bornih vesteh o včerajšnjem ženevskem srečanju med šefoma obeh diplomacij, ki bosta s pogajalnji nadaljevala še danes, so zapletu botrovali pomisleki ameriškega senata, ki noče ratificirati sporazuma o likvidaciji raket srednjega in kratkega dosega (INF).

Zaplet bi lahko skalil ozračje med velesilama, kar bi lahko dokončno pokopalo možnost sklenitve sporazuma o 50-odstotnem zmanjšanju strateških jedrskih raket. Ob tem je zanimiva izjava člana CK KP SZ in šefa instituta za Kanado in ZDA Georgija Arbatova, ki je najodločneje obsodil pomisleke »Reaganove administracije in Kongresa o raznih tehničnih vprašanjih sporazuma INF«. Po njegovem mnenju bi moral Kongres ratificirati ta sporazum pred moskovskim vrhom, ker bo v nasprotnem primeru to negativno vplivalo na sam potek srečanja. »Ljudje bi

se spraševali,« je poudaril Arbatov, »zakaj bi se morala voditelja sestati, ko pa jima ne uspe doseči niti sporazuma, ki sta ga že podpisala.« Sovjetski »amerikanolog« je ob tem navedel, da so ZDA zmedene ob sovjetski pe-

restrojki in glasnosti. »Američani ne vedo, kaj bi storili, ker smo jim prehudo zagodli, ko smo jim odvzeli sovražnika.« Na sliki (telefon AP): sproščenost Ševardnadzeja in Shultza med včerajšnjim srečanjem.

Seja CK ZKJ potekala v znamenju razprave o novih vladnih ukrepih

BEOGRAD — Včerajšnja seja CK ZK Jugoslavije je potekala v znamenju novih ukrepov zvezne vlade, ki naj bi (po prvotnih napovedih) začeli veljati 15. maja. Tako v uvodnem referatu Milanka Renovice kot v razpravi je bilo sicer čutiti določeno skepso glede tega, ali je Jugoslavija povsem pripravljena na prehod v tržne zakonitosti, menili pa so, da je to nujen korak, še celo več, da ga sprejemajo že »pet minut po dvanajsti uri«.

Kljub temu pa je bilo izrečenih več pomislekov glede načina pripravljanja vladnega programa, ki se mu pozna, da ni nastal povsem »spontano«, ampak po diktatu mednarodnega denarnega sklada.

Pri pogovorih z IMF je, kot je na seji CK povedal podpredsednik zvezne vlade Miloš Milosavljevič, prišlo do nekaterih zapletov, zaradi katerih se je vlada odločila, da bo za deset dni podaljšala veljavnost intervencijskih ukrepov, ki naj bi se iztekli 15. maja. Torej do tolikanj pričakovane liberalizacije

(poplave) cen še ne bo prišlo, dokler sporazum z mednarodnimi bančniki ne bo sprejet. Kot se je izvedelo v vladnih krogih, so doslej dosegli soglasje glede preprogramiranja jugoslovanskih dolgov, toda Jugoslavija za izvajanje novega programa potrebuje tudi 1,4 milijarde dolarjev »svežega« denarja, za katerega pa seveda tuji bančniki zahtevajo zelo trdna jamstva. Zvezna vlada si ne upa sprostiti cen, ne da bi imela v blagajni sredstev za sočasne intervencijske uvoze, s katerimi bi krotili proizvajalce s prevelikimi apetiti.

Žal je tako, da mnenja o tem, kaj prinaša tržno obnašanje brez asistencije države, še vedno niso povsem enotna. Tudi v Sloveniji ne, čeprav je od tod sicer slišati največ »zdravih« gospodarskih stališč. Kot je povedal eden od razpravljalcev, si marsikdo trg predstavlja le v toliko, kolikor ustreza njegovi firmi. Tako so pred dnevi slovenski mesarji zahteva-

li takojšnjo sprostitev cen mesa, odločno pa so protestirali, ko so slišali za možnost intervencijskega uvoza iz Madžarske, ki ponuja kar za 50 odstotkov cenejšo rezke...

Na cekaju so precej govorili tudi o vse pogostejših zahtevah glede glasovanja o zaupnici vladi. Medtem ko so mnogi menili, da se Mikuličeva vlada res ni najbolje izkazala, so nekateri zopet posegli v arzenal demagoškega orožja, češ da utegnejo kritike vlade škodovati ugledu Jugoslavije v tujini in zlasti pri posojilodajalcih.

Toda glede na to, da so se te dni slovenski skupščini pridružili tudi delegati hrvaškega sabora, bo moral bržkone Mikulič le premisliti, ali se nadaljnja trma še splača. Kajti tujih bančnikov zanesljivo ne zanima, kako se piše jugoslovanski predsednik - bolj pomembno je jamstvo, da bo vrnil denar, ki si ga je (ali bo) sposodil... (Z. Š.)

Kandidati za vlado

BEOGRAD — Branko Mikulič je na zvezni konferenci SZDL razložil svoje gledanje na zvezno vlado. Kaže, da je kot mandatar ocenil, da mu je doslej škripalo pri gospodarskih odnosih s tujino (novi minister naj bi bil Nenad Krekić, v sekretariatu za pravosodje (predlaga dr. Petra Vajovića), v komiteju za borbe (Milana Šešlija), novega zveznega ministra za gospodarstvo pa za zdaj še ni našel. Mikulič je ob tem povedal, da je razmišljal o večjih spremembah, vendar je zaradi vprašanj o zaupnici vladi odstopil od tega.

Ker admiralu Branku Mamuli po zakonu preneha aktivna vojaška služba, je Mikulič za novega obrambnega ministra predlagal generalpolkovnika JLA Veljka Kadrijevića.

Možen kompromis

LJUBLJANA — Prvi del spreminjanja jugoslovanske ustave se bliža koncu. Kljub temu da politična temperatura zaradi različnih pogledov iz različnih koncev države še vedno raste, pa se je na obzorju pojavila prva možnost kompromisa.

Da so med predlaganimi spremembami zvezne ustave tudi takšne, ki jih Slovenija ne bo mogla sprejeti, je bilo jasno že od začetka. Kazalo se je v pisnih bralcev po časopisih, na javnih tribunah in nenazadnje v odprtem pismu, ki ga je predsedstvo SR Slovenije poslalo predsedstvu SFRJ. In že pred časom so slovenski politiki predlagali, naj se vsi predlogi za spremembo ustave razdelijo v dve skupini: na tiste, ki so sprejemljivi za vse republike in pokrajini, in one, ki so sporne. Takšen predlog je bil v drugih koncih države označen za izsiljevanje in zato kot nesprijemljiv.

V torku pa je predsednik jugoslovanske vlade Branko Mikulič pred predsedstvom zvezne organizacije Socialistične zveze predlagal isto: ker so spremembe v gospodarskem sistemu nujne, naj se na te nanašajoči se amandmaji sprejmejo čimprej, o ostalih spremembah pa se naj razprava nadaljuje. Utemeljiviti takšnega dvodelnega spreminjanja državne ustave se sicer razlikujeta. Če pa vemo, da je o spremembah v gospodarskem sistemu še najmanj sporov, potem vidimo, da se iz obeh koncev da priti do istega rezultata. To pa je kompromis, ki bi omogočil, da se spreminjajo vsaj tisti členi ustave, ki zavirajo gospodarski razvoj, ostalo pa naj zaenkrat še počaka. Tako se tudi ta juha ne bi pojedla tako vroča, kot so jo skuhal.

DEJAN VERČIČ

Na procesu o zadevi Agrokomerc je Abdić začel svoj samozagovor

BIHAĆ — »Za posledicami menične afere Agrokomerca nisem odgovoren le jaz, celoten razvoj tega prehranbenega kombinata je imel podporo odgovornih institucij in družbenopolitičnih organizacij. To lahko potrdijo tudi številne priče, ki jih nameravam pozvati pred sodišče, če mi bo to dovoljeno.« To je povzetele obrambe Fikreta Abdića na navedbe obtožnice četrtega dne sojenja udeležencem afere iz Velike Kladuše.

Abdić je zavrnil skoraj vse navedbe obtožnice in poudaril, da je bilo menično poslovanje nekaj, kar so počeli vsi in ne le on. Dejal je, da je tudi leta 1984 delovna skupina republiškega izvršnega sveta ugotovila, da se Agrokomerc ne razvija nerealno in da ne sme prekiniti svojega razvoja. Zavrnil je tudi navedbe obtožnice, da mu je pri tem pomagal Hakija Pozderac.

Abdić je svojo obrambo začel ob osmi uri z besedami, da je prebral in poslušal vse navedbe obtožnice, ponovno pa je poudaril, da so »zmotirane in da niso razumljive«. Dejal je, da tudi vodilni pravniki v Jugoslaviji ne razumejo teh obtožnic. Govor, ki bo po oceni njegovih odvetnikov trajal tudi do deset dni, se je začel mirno. Obramba je predstavila vse elemente razvoja Agrokomerca od njegovih začetkov pred 28 leti, ko je Abdić prišel na čelo tega kolektiva.

»Želel sem,« je dejal Abdić, »da bi Agrokomerc postal svetovni proizvajalec hrane. Ta ideja me niti v zaporu ni zapustila. Naš cilj je bil, da bi ta prehranbeni kolektiv proizvajal najmanj milijon kokišev nesnic, in za tak koncept so bila potrebna sredstva, ki jih republika ni zagotovila. V razvoju kombinata je eno pogojevalo drugo, tehnično-tehnološke rešitve ne upošte-

vajo ne Abdića ne koga drugega. Moral sem vnesti programe, ker bi sicer takrat ostal na ravni životarjenja.« To tudi zameri obtožnici, ker ni upoštevala teh vidikov. »Agrokomerc je gospodarski organizem, ki je zahteval napredovanje, ne pa ostajanje na obstoječem«.

Obtoženi je nato zavrnil obtožbe, da je izkoristil svoj položaj člana CK ZK BiH in delegata v zveznem zboru skupščine. »Zame je bila največja funkcija biti predsednik poslovnega odbora Agrokomerca.« Odločno je tudi zavrnil, da bi nanj vplival Hakija Pozderac. »Če bi malo bolj omahoval, bi lahko del krivde zvrnil nanj,« je dejal Abdić. »V njem sem imel le podporo za splošni koncept. Pozderac ni posredoval niti ni pozival drugih, naj pomagajo Agrokomercu. Pogosto me je miril in govoril, da bom nekoč napravil napako. Sicer pa sem imel tolikšno avtoriteto, da mi ni bil potreben Hakija Pozderac.« (dd)

V Ljubljani zaplenili Tribuno

LJUBLJANA — Temeljno javno tožilstvo v Ljubljani je izdalo odločbo o začasni prepovedi razširjanja 13. številke časopisa ljubljanskih študentov Tribuna, ki so jo v ponedeljek natiskali v 5.000 izvodih. Po tožilu naj bi bil sporen prispevek na 2. strani časnika z naslovom Gospodu Stanetu Dolancu, članu predsedstva SFRJ, ki ga je napisal dr. Vojislav Šešelj. Časopis so prepovedali, ker naj bi zaradi tega objavljenega pisma utegnil vznemirjati javnost.

Temeljno javno tožilstvo je odločbo o začasni prepovedi razširjanja 13. številke Tribune že poslalo ljubljanskemu temeljnemu sodišču. Po običajnem postopku bo o nadaljnji usodi časopisa odločal izvenpravni senat prvostopenjskega sodišča, najkasneje v treh dneh. Potem pa so na njegovo odločitev možne še pritožbe, o katerih odloča višje sodišče v Ljubljani. (D. V.)

Nejasnost po volitvah

KOBENHAVN — Parlamentarne volitve na Danskem niso razčistile nejasnega političnega položaja v državi. Desnosredinska vladna koalicija, ki jo je vodil ministrski predsednik, vodja konservativne stranke Poul Schluther, je sicer ohranila relativno večino v novoizvoljenem parlamentu, volilci pa so jo znatno ošibili. Precej slabo se je obnesla tudi leva fronta naprednih socialistov in socialdemokratov, ki bodo gotovo še dalje ostali v opoziciji, čeprav je socialdemokratska stranka ohranila relativno večino. Zmagala je praktično edinole skrajnodedničarska stranka napredka, ki je pridobila sedem parlamentarnih mandatov. Ta stranka zagovarja ekstremna nacionalistična stališča in se zavzema za izgon vseh tujcev iz države.

Dosedanji ministrski predsednik Schluther je sinoči odstopil. Prav njemu pa bo kraljica Margareta spet poverila mandat za sestavo nove vlade.

Južnotirolsko vprašanje v senatu

RIM — Južnotirolsko vprašanje je šlo včeraj tudi skozi rešeto senatne skupščine. Kot pred dvema tednoma v poslanski zbornici, tako tudi včeraj ni manjkalo polemičnih not. Čeprav je dolgoletni ostri spor o južnotirolskih narodnostnih in družbenih vprašanjih vendarle prispel v pristan (v prihodnjih dneh bo južnotirolski paket pretresel še ministrski svet), bo o kompromisni rešitvi vse zadeve tudi v prihodnje rečena marsikatera beseda, saj se nekateri krogi v sami Magnagovi Südtiroler Volkspartei niso sprijaznili z nekaterimi deli »paketa«, kot se z njim ni sprijaznila italijanska desnica.

Vzporedno z včerajšnjo razpravo v senatu beležimo obisk avstrijskega ministrskega predsednika Herberta Schambecka v Bocnu. Avstrijski voditelj, ki ga je sprejel predsednik tamkajšnjega pokrajinskega sveta Rolando Boesso, je izrazil zadovoljstvo nad skorajšnjim ugodnim zaključkom dolgoletnega spora ter napovedal, da se bo kmalu sestal avstrijski parlament ter izdal tako imenovano pobotnico za popolno normalizacijo odnosov z Italijo. Pristavil je še, da bo avstrijska vlada tudi v prihodnje nudila vso podporo, sodelovanje in zaščito južnotirolskemu prebivalstvu.

Včerajšnjo razpravo v senatu je odprl minister za dežele in institucionalne reforme Antonio Maccanico, ki je postavil v ospredje predvsem dva problema, ki sta bila deležna tudi največjih kritik in polemik. To je problem rabe jezika na sodišču ter problem vpisa otrok v šole v bocenski pokrajini z drugačnim učnim jezikom od njihovega materinega

jezika. Za kazenske procese so predvidene tri možnosti: dvojezičnost, če so v proces vpleteni različno govoreči ljudje, ali pa samo nemško ali italijansko, če gre samo za nemško ali italijansko govoreče. Maccanico je zadevo zdramatiziral, češ da bodo v praksi možnosti uporabe samo enega jezika zelo majhne. Prav tako je zdramatiziral šolsko jezikovno vprašanje ter poudaril, da bo rešitev dejansko prispevala k boljšemu sožitju.

V razpravo je poseglo več senatorjev. Med njimi tudi Arduino Agnelli, ki je zagovarjal tezo o pravicah večine ter pri tem postavil za zgled staro Avstro-Ogrsko, ki je pametno reševala jezikovne probleme ter zagotavljala jezikovne in druge pravice vsem narodom, ki so imeli na določenem teritoriju večino.

Posebej velja omeniti poseg predstavnika neodvisne levevice Gaetana Arfeja, ki je v svojem dolgem govoru zahteval od vlade in parlamenta tudi reševanje pravic slovenske in drugih narodnostnih skupnosti v Italiji. Arfe je govoril o evropski perspektivi manjšinske problematike. Če je imela italijanska vlada toliko poguma, da je tako radikalno rešila južnotirolsko vprašanje, potem naj ima tudi pogum, da v evropskem duhu in na novot način rešuje tudi preostalo problematiko narodnih manjšin. Pri tem je navedel primer slovenske manjšine, ki zakonodajo za zakonodajo čaka, kdaj se bo parlament lotil njene zaščite.

DK

Včeraj 300. seja deželne skupščine F-JK

TRST — Deželni svet Furlanije-Juljske krajine se je včeraj sestel na 300. seji v iztekajoči se peti zakonodajni dobi. Odobrili so kar sedem zakonskih osnutkov ter razpravljali tudi o eni petici. Sestal se bo ponovno danes: dnevni red je zelo obširen, zaradi česar je možno, da bo skupščina zasedala še nekajkrat predno bodo svetovalci zaključili s svojim delom v tej mandatni dobi.

Na včerajšnji seji je deželni svet sprejel več ukrepov z najrazličnejših sektorjev. Ukrepal je o kmetijskih vprašanjih, o izrednih finančnih prispevkih dvema občinama (Vajontu in Forni di Sopra), o instalacijah električnih in elektronskih naprav, o obnovi Furlanije in o deželnih subvencijah glasbenim zasebnim šolam in institutom, ki imajo poklicne cilje. Zakonski osnutek, katerega so predložili svetovalci KD, PRI in PSDI, je bil sprejet soglasno. Pristojni odbor je v zvezi s tem zakonom sprejel resolucijo, ki so jo podpisale skoraj vse svetovalske skupine, na osnovi katerega se bo moral deželni odbor zavzeti, da bi omenjenim šolam in institutom zagotovili višja finančna sredstva.

Biasutti in Solimbergo predstavila zbirke podatkov o volitvah v zadnjih 40 letih

TRST — Predsednik deželnega odbora Biasutti in predsednik deželnega sveta Solimbergo sta včeraj s kratko tiskovno konferenco predstavila novinarjem zbirko podatkov o volilnih izidih v Furlaniji-Juljski krajini v zadnjih 40 letih. V treh zajetnih knjigah so izvedenci Dežele zbrali vse podatke o volitvah, tabele in diagrame pa so dopolnili z analizo volilnih trendov, z informacijo o volilnih sistemih in o volilnih okoliščinah ter s predstavljajo raznih strank.

Na prvi pogled bi se publikacija lahko zdela le predvolilna pobuda (in v resnici to tudi delno je), vendar so informacije, ki jih nudi, širšega pomena, saj dajejo dokaj popolno sliko o štiridesetletnih izbirah volilcev in s tem tudi prerez razvoja Furlanije-Juljske krajine. Publikacija je skratka prispevek k poznavanju deželne stvarnosti, čeprav predvsem za tiste, ki znajo iz števil razbrati tudi ozadje. Podatki pa bodo še bolj zgornji v prihodnje, če bo Dežela, kot se zavzema predsednik sveta Solimbergo, uvedla neke vrste volilno opazovalnico, ki bo volilne izide dopolnjevala s podatki o izobrazbi, o poklicih, o razširjenosti sredstev množičnega obveščanja itd.

Zbrani podatki kažejo, kot je ugotavljal predsednik odbora Biasutti, da so bili v Furlaniji-Juljski krajini odnosi med strankami doslej precej stabilni in da so deželo upravljale precej slične koalicije. Biasutti pa je tiskovno konferenco izkoristil tudi zato, da se

Predsednik deželnega sveta Paolo Solimbergo

je obregnil ob socialiste (čeprav jih ni imenoval izrecno) in njihov predlog za poenostavitev volilnega okvira. Po njegovem mnenju državnih, deželnih, pokrajinskih in občinskih struktur ni mogoče posodobiti zgolj s spremembo volilnih pravil. Potrebno je pravilno porazdeliti pristojnosti med izvršno in zakonodajno oblastjo, da kopica potrebnih ukrepov in odlokov ne bi hromila dela obeh struktur kot doslej.

Programski dokument Unije Italijanov za Istro in Reko

Za rešitev in ovrednotenje narodnosti

Potrebni so ukrepi na gospodarskem, zakonodajnem, družbenopolitičnem in kulturnem področju

BUJE — Močnim manjšinam je zaščita lahko zadostno sredstvo za življenje in razvoj. Za šibkeje manjšine pa zaščita ne zadostuje, ker ne more zavezati asimilacije. Probleme manjšine je treba podružbljati, sicer je nevarno, da manjšina postane kultura, ustanova, morda gospodarstvo, ne pa življenje. Le v prepletu izkušenj in izmenjav, ki ga lahko edino ustvari podružbljanje, manjšina lahko najde svoj prostor, krepi sebe in prispeva k rasti celotne skupnosti.

To je zaključna misel programskega dokumenta, ki so ga v ponedeljek sprejeli na rednem obnem zboru Unije Italijanov za Istro in Reko. Dokument je sad večmesečnega dela in z njim so v bistvu soglašale vse komponente italijanske narodnosti, tudi tiste (Skupina 88), ki so dokaj kritično ocenile dosedanje delo vodstva Unije. Program želi biti jasen prispevek k razpravi o problemih narodnosti v Jugoslaviji s posebnim poudarkom na problemih italijanske manjšine v SFRJ. Dokument seveda osvaja dosežanje analize in spoznanja v obravnavanju nacionalnega vprašanja, rešitve pa prilagaja novim razmeram, ki nujno upoštevajo celovito dinamiko družbenih procesov in razprav v državi. Problematiko pa razčlenjuje na štiri glavne dele: gospodarskega, družbenopolitičnega, zakonodajnega in kulturnega. Izhodišče za razmišljanje so podatki ljudskih štetij, ki dramatično opozarjajo na stalno upanje števila pripadnikov italijanske narodnosti, ki je poleg vsega tudi najstarejša družbena sredina v SFRJ. Vzroki asimilacije

Predsednik Unije Silvano Saur

so številni in gredo od najbolj »naravnih« kot so razpršenost narodnosti na obsežnem teritoriju, procesi urbanizacije, novi načini proizvodnje dobrin, različne zakonodaje v republikah, do manj otipljivih, zato pa nič manj nevarnih, kot so posledice dolgoletne fašistične strahovlade, ki so nedvomno krepile nekatere prijeme nacionalne države, ali pa posledice množičnega odhoda Italijanov konec štiridesetih in v začetku petdesetih let. Na vse te negativne vplive družba doslej ni znala odgovoriti v zadostni meri s pozitivni ukrepi, ki bi preprečili ali vsaj omejili posledice.

Kaj pa predlaga Unija? Pojdimo kar po poglavjih.

GOSPODARSKO PODROČJE: Predvsem bi morali spremeniti in prilagoditi ključne finansiranja, po katerem Slovenija krije 20 odstotkov potreb narodnosti, Hrvaška pa 80 odstotkov. Poleg tega pa bi morale k finansiranju specifičnih programov in pobud prispevati interesne skupnosti in občinske skupščine. Vendar taki prispevki ne morejo biti edina gospodarska osnova manjšine. Zato je treba okrepiti nekatere strukture manjšine in jim omogočiti, da se konkurenčno vključijo v tržno gospodarstvo, izkoristijo je treba možnost sodelovanja med Italijo in Jugoslavijo z ustanavljanjem mešanih podjetij ter z ovrednotenjem tistih pobud, v katerih je nujno dvojezično osebje. Te potrebe mora upoštevati tudi javna uprava, ki potrebuje dvojezično osebje za ustvarjanje večjezičnega in večkulturnega okolja.

ZAKONODAJNO PODROČJE: Predvsem je treba odpraviti razlike v zakonodaji med Slovenijo in Hrvaško (slovenska zakonodaja, poudarja dokument je veliko bolj napredna) ter razlike v občinskih statutih. Nesprejemljivo je namreč dejstvo, da bi v krajevnem merilu omejevalno tolmačili načela zvezne ustave. Predvsem pa ni mogoče uveljavljati zgolj načela enakopravnosti pač pa načelo preferenčne podpore šibkejši skupnosti s podružbljanjem njenih problemov. V tem okviru je treba zagotoviti tudi kvalificirano predstavništvo narodnosti v vseh telesih delegatskega sistema.

KULTURNO PODROČJE: Tudi pri kulturi in izobraževanju, ki sta temelja in »motorja« narodnostne zavesti, je treba upoštevati načela zaščite in podružbljanja, saj je to edini način za uveljavljanje in krepitev večjezičnega in večkulturnega okolja. Pouk mora potekati povsem v italijanščini, poznavanje italijanskega jezika mora biti predvideno tudi za neučno osebje. Dopolniti je treba šolsko strukturo in uvesti fakulteto za italijanski jezik. Kulturne pobude ne smejo biti namenjene samo narodnosti pač pa celotni družbi, uspešnost takih pobud pa je odvisna od kakovosti ponudbe obenem pa tudi od občutljivosti okolja. Okrepiti je treba znanstveno raziskovalno delo, popertriti in posodobiti prikaz kulture narodnosti v matični državi, okrepiti sodelovanje v ustanovami matične države. Skupno z drugimi manjšinami mora italijanska narodnost v SFRJ ustvariti mrežo stikov in izmenjav, ki naj opozarjajo na manjšinsko problematiko širše območje in še zlasti skupnost Alpe-Jadrans.

DRUŽBENOPOLITIČNO PODROČJE: Težaven položaj italijanske narodnosti je dokaz, da pristojna telesa niso ukrepala tako, kot bi morala. In tudi v prihodnosti bo stanje veliko odvisno od tega, ali bodo ta telesa spodbujala pluralizem ali pa bodo težila k mononacionalnosti. Pristojna telesa in družbene sile morajo zato težiti k uresničevanju tistih ciljev, ki jih programski dokument nakazuje v ostalih poglavjih. V tem okviru je treba zato poudariti, da so Unija Italijanov in Skupnost Italijanov sestavni del SZDL in da

prispevajo k uresničevanju nalog socialistične zveze predvsem z nacionalnim prispevkom. Narodnostni ključ pa je treba vselej upoštevati tudi pri oblikovanju delegatske baze. V tem okviru programski dokument poudarja pozitivno vlogo, ki ga je doslej v Sloveniji opravil četrti zbor.

V nadaljevanju dokument obravnava tudi problem odnosov z matično državo. V tem okviru poudarja, da bi bilo treba še okrepiti stike z Ljudsko univerzo v Trstu, kateri bi italijanska vlada morala dati na razpolago ustrežnejša sredstva. Prav tako bi morala italijanska vlada pojasniti namembnost sredstev, ki jih je finančni zakon predvidel za potrebe italijanske in slovenske narodnosti, saj sedanja neopredeljenost lahko povzroča samo zmedo. Dokument omenja nadalje možnost, da bi pripadnikom italijanske narodnosti zaupali promocijo italijanske gospodarske pa tudi kulturne ponudbe v SFRJ, prav tako pa bo narodnost lahko skrbela za ponudbo Jugoslavije v Italiji. Končno bi pristojni organi morali upoštevati pripadnike narodnosti tudi za oblikovanje kadrov za diplomatsko predstavništvo SFRJ v Italiji.

To je torej program, ki ga predlaga Unija Italijanov. Pobudniki se zavedajo, da ne bo lahko uresničljiv, saj je težko premostiti zakoreninjeno miselnost. Vendar ovrednotenje in zaščita narodnosti sta nujna, če se hoče dejansko spodbuditi sodelovanje v Evropi in spreminjati meje iz ločnic v stične točke.

VOJMR TAVČAR

Od četrta do četrta

NEDOREČENOST

Stanislav Renko

Ko smo prejšnji četrtek pisali o nespodbudnem 17-letnem izvajanju južnotirolskega »paketa« in prav takih perspektivah glede čakanja na naš zaščitni zakon, nismo omenili važne ugotovitve našega parlamentarca - med okroglo mizo katoliške ACLI - ob primerjavi evropske manjšinske listine s stanjem pri nas. Ugotovil je namreč - med zmerjanjem fašistov - da se od 22 manjšinskih postavk pri nas izvajajo samo štiri. To je bilo zadnjega dne prejšnjega meseca, prejšnjo soboto pa smo brali o nadaljnjih potezah in korakih v zvezi s to pomembno listino, za kar skrbi poseben »Evropski center«, kot smo brali prejšnjo nedeljo. Toda, če upoštevamo neverjetno ravnanje policistov s slovenskimi fanti iz Rupe - »Siamo in Italia, si parla italiano!« - moramo sklepati, da so predstavniki reda in varnosti parlamentarčev ugotovitev spravili v velik dvom. Hkrati pa so besede in želje, ki so bile izrečene na predstavitvi Apihove protivojnostne pogodbe Trsta, o kateri je naš dnevnik poročal v prvomajski številki, postale nenadoma še bolj aktualne. K temu je pripomogel tudi članek z ustreznim zemljevidom, ki je skoraj istočasno izšel v tržaškem italijanskem dnevniku pod naslovom »Unione Istriani - Una mostra per ricordare la tragedia delle foibe« z omembo pisanja beograjskega tednika. Ko je pred tedni isti dnevnik omenil tisti beograjski članek, smo ga vprašali - in vprašanje ponavljamo - zakaj ne objavi temeljite razprave o »foj-bah« iz jugoslovanskega tiska izpod peresa slovenskega tržaškega zgodovinarja v ljubljanskih Naših razgledih. (Sicer pa se je zvedelo, da namerava tudi neki tukajšnji slovenski novinar poslati omenjenemu dnevniku ne samo ta članek, temveč tudi zemljevid Italije z označenimi več sto kraji zaporov, internacij in konfinacij, kakor tudi znano pretresljivo fotografijo istrske hrvaške mučenice, ki so ji fašisti z bajonetom iztaknili oči; pa ne samo v vednost, temveč tudi v objavo.)

No, ob prebiranju omenjenih poročil o manjšinah v Evropi tudi v zvezi z letom 1992, ko bo uresničen »enotni evropski trg«, je prav slučajno padel pogled na ponatisnjen spis slavnega Scipia Slataperja (Dedolibri, Trst 1986; že tretja ali četrta izdaja, po vojni pa druga) »Vzhodne meje« - »Confini orientali«. Tudi Slataper se je namreč za-

vzemal za Evropo, ko je pred prvo vojno pisal svoja razmišljanja o njej, ki se glasijo tudi takole - kot poudarja eden izmed sodelavcev v Apihovi knjigi, ki je ponatisu napisal predgovor: »...v Italiji se je moč boriti za usodo Evrope...«. Toda: Italija se lahko samo brani. Vendar pa je to možno le na njenih »prirodnih mejah«. Za te prirodne meje pa piše: »Sul Brennero e Longatico noi potremmo trattare alla pari...« Ne le Brenner tudi Logatec torej. In res, tisti, ki smo se vozili z vlakom v letih 1919 in 1920 pred podpisom Rapalske pogodbe v ljubljanske srednje šole, smo morali prav v Logatec kazati karabinerjem osebne dokumente. Takrat je Italija rinila tudi v Ljubljano. In kot je predlanski omenil mimogrede v Celovškem zvonu Alojz Rebula, jih je ustavil major Švabič.

Tisti predgovor pa se zaključuje: »... tista leta (pred prvo vojno namreč) so tako blizu in seveda neopopravljivo daleč.« Protisloven zaključek? Ali pa tudi nedorečen?

Z nedorečenostjo imamo opravka tudi v zvezi z letom 1992 v petih skopih De Mitovih stavkih v njegovem neskončno dolgem vladnem programu (»Atti parlamentari« od 19. aprila 1988). Vsebuje po dvakratno omembo besed »gospodarstvo« in »finanze« in enkratno besedo »produktivnost«. Ne bi mogli reči, da ne zadevajo kar prav neposredno tudi nas. Ob ustanovitvi leta 1954 se je naša SKGZ namreč imenovala »Slovenska gospodarsko kulturna zveza«. Bo znala opraviti svojo dolžnost v teh starih letih in ustrezne naloge uresničiti? Brez nedorečenosti. In neglede na nedeljski kongres »Associazione nazionale Venezia Giulia e Dalmazia« z obravnavo »nevarnosti« zakona o dvojezičnosti, ki bi ji popolnoma spremenil obstoječe razmerje med manjšino in večino v našem mestu, kot beremo v nedeljski številki omenjenega tržaškega dnevnika. Slataper je namreč za kraje znotraj »naravnih mej« napovedal: »Una dittatura militare« in »assimilazione rapidissima« - že leta 1915. V dveh priloženih zemljevidih je namesto »Aurisina« natiskano »Nabresina«, meja pa severno od Cerknškega jezera in južno od sedanjega mosta za otok Krk in na hribu Biterai, se pravi tam kot po aprilskem napadu na Jugoslavijo leta 1941. (»Nefandum regina iubes recordare dolorem«, berejo menda še danes 15-letniki v Virgilovi »Eneidi«.)

Cestnine v Sloveniji od danes višje za osemdeset odstotkov

LJUBLJANA — Od danes dalje bodo cestnine na slovenskih avtocestah v povprečju dražje za 80 odstotkov. Vozniki osebnih avtomobilov bodo morali za vožnjo po avtocesti od Ljubljane do Razdrtega plačati 6000 dinarjev, od Arje vasi do Hoč 4000 dinarjev, od Ljubljane do Naklega pa 3000 dinarjev. Vozniki z jugoslovansko registracijo imajo 50-odstotni popust.

Predlog Skupnosti za ceste o povišanju cestnin (letos je to že drugo povišanje) je med vozniki povzročil precej negotovanja in bo zdaj verjetno marsikateri voznik temeljito premislil, ali se mu še izplača vožnja po avtocesti. To velja predvsem za avtocesto prot Kranju in Vrhniki.

Cestarji načrtujejo, da bodo do konca leta s cestninami zbrali okoli 18 milijard dinarjev. Skupaj z denarjem iz ostalih virov pa bodo zbrali 95 milijard dinarjev. To je približno 30 milijard dinarjev manj, kot bi letos potrebovali za obnovo in vzdrževanje cest. Poleg tega pa morajo od predvidene vsote odšteti še 38 milijard dinarjev, kolikor morajo letos dati za vračilo tujih posojil. To pomeni, da bodo imeli cesterji letos za vzdrževanje in popravila cest na razpolago komaj polovico potrebnega denarja. Zato bodo verjetno še ta mesec podražili tudi pristojbine za domača motorna vozila, pričakujejo pa, da bodo nekaj denarja dobili tudi od višjega bencinskega dinarja.

Med večjimi deli, ki jih bodo cestarji letos opravili na avtocestah, sta predvsem obnova predora Golo rebro in Viadukt Slatina na avtocesti Hoče-Arja (za to bodo porabili 500 milijonov dinarjev) in obnovo viadukta Ravbarkomanda na avtocesti proti Razdrtem (za to bodo porabili okoli 1,5 milijarde dinarjev).

FRANCI DOVČ

Zaporna kazen za tihotapca mamil

KOPER — Po dvodnevni obravnavi je koprsko temeljno sodišče prisodilo po tri leta zapore Grkoma, ki sta 21. februarja letos skušala čez italijansko - jugoslovansko mejo pretihotapiti kar 2150 gramov heroina in 110 gramov kokaina. Mamillo, ki je bilo skripto pod sopotnikovim sedežem, so odkrili med carinskim pregledom na mednarodnem mejnem prehodu Lazaret na Debelem ritcu.

Na lazaretski mejni prehod sta se Grka, 45-letni Anestis Mavromatis iz Soluna in 37-letni Sakir Ebliuk iz Samtisa, pripeljali s osebnim avtomobilom iz italijanske strani in cariniku dejala, da nimata nič posebnega za prijaviti. Že po bežnem pregledu pa je carinik odkril plastično vrečo, v kateri je bilo skrito mamillo. Izvedeniška analiza je nato potrdila, da gre za nevarni heroin, iz omenjene količine pa se da pripraviti kar 4300 doz, in kokain, ki bi zadoščal za približno 200 doz.

I. U.

Tudi Pokrajina zaključila redno upravno delo

Izjalovljeni še zadnji poskusi cenene polemike

S torkovim zasedanjem je pokrajinski svet tudi formalno zaključil svojo petletno mandatno dobo. Redno upravno delo bo sedaj dalj časa prekinjeno zaradi volilne kampanje in volitev, nekaj časa pa bo tudi poteklo preden bo Pokrajina izoblikovala nova zaveznišva in nove upravne organe.

Zadnja seja je kot običajno potekala brez večjih razhajanj med večinsko koalicijo in opozicijo, na dnevnem redu pa je bilo nekaj odgovorov na vprašanja, ki so jih svetovalci zastavili pristojnim odborom že pred časom. Med pozitivnimi odgovori je bil tudi Locchijev, ki je odgovoril svetovalcu KPI Martoneju na vprašanje glede prošnje za razne podpore, ki so napisane v slovenščini. Predsednik Pokrajine je poudaril, da takih prošnje njegova uprava ni nikoli zavrnila, vselej pa je opozorila na dejstvo, da Pokrajina nima uradnega prevajalca, zato bi lahko bili prevodi napačni. Sedaj prevaja slovenske dopise eden od uradnikov in stvar je tako rekoč rešena, kar je sprejel v vednost tudi Martone. Odbornik za skrbstvo Cannone je nato prebral svoje poročilo, ki tudi ni izkazovalo večjega nezadovoljstva, čeprav se komunisti — tokrat je zanje replicirala svetovalka Perla Lusa — niso popolnoma strinjali z vsebino poročila.

Ključni dogodek torkove pokrajinske seje pa je bilo glasovanje za resolucijo o preustroju šolskega, skrbstvenega in računovodskega sektorja. Kot smo že poročali, so sindikalisti pokrajinskih uslužbencev na eni prejšnjih zasedanj sveta povzročili pravi potres, ko so zahtevali, naj bi z dnevnega reda umaknili resolucijo o preustroju sektorja za javna dela, namesto tega pa naj bi obravnavali probleme osebe in njegovega statusa v okviru pristojnosti, ki mu jih podeljuje Pokrajina. Obširno in razčlenjeno poročilo o tem problemu je podal odbornik za osebe Fabiani, nato so ga komentirali skoraj vsi predstavniki večine in opozicije,

seveda z različnimi pristopi. Najostrejši pa je bil predstavnik Liste za Trst Cesanelli, ki je grobo napadel sindikat in sindikaliste, prisotne v pokrajinski upravi, na trenutke pa so bile njegove besede že kar žaljive. Dejal je namreč, da sindikalisti povzročajo samo škodo in da je treba prav njim pripisati krivdo, če se razne pokrajinske službe nahajajo v kalnih vodah. Dejal je, da sindikat preceňuje svoje sposobnosti in pristojnosti in da sploh nima jasnega pojma o današnji sindikalni politiki. Tudi kar se tiče preustroja, se Cesanelli nikakor ni strinjal, saj je slepomišl okrog izrazov »reorganizacija« in »restrukturacija« in ugotavljal, da dejansko ne gre niti za prvo niti za drugo verzijo, saj se Pokrajina že dve leti trudi, da bi po sili razmer svoje sektorske službe restrukturirala, reorganizacija pa da traja že osem let, seveda brez kakih otipljivih rezultatov. Na rovaš sindikatov, kajpak. Ob tako izzi-valnem nastopu je bilo pričakovati prav tako oster »protinapad«, vendar do tega ni prišlo. Po svoje pa se je tudi to pot izkazal misovec Debelli, ki je naštel nekaj »spodrsrljavev« pokrajinskega odbora, kar spet ni padlo na plodna tla. Replike so bile namreč izredno umirjene, prav tako kot končna replika odbornika Fabianija. Majceno presenečenje je pripravilo zaključno glasovanje, saj so resolucijo odobrili z 22 glasovi, proti je glasoval samo misovec, vzdržal pa se ni nihče. Predsednik Locchi je poudaril, da bo resolucija o spremembah javnega sektorja imela prednost v upravnem delu nove pokrajinske uprave takoj po njeni sestavi.

Pred zaključkom seje se je predsednik Locchi zahvalil vsem odbornikom in svetovalcem za plodno in omikano sodelovanje, ki je bilo (po njegovem mnenju) značilno za vso mandatno dobo. Včasih je sicer prišlo do »prask« in trenj, vendar vselej v mejah dostojnosti in pravičnega pristopa do nalog, ki so jih oboji prevzeli ob imenovanju. (mi)

javni upravitelji ob koncu mandata

Svetovalec Drago Štoka (SSk) po 20 letih zapušča deželni svet

Dr. Drago Štoka je bil štiri zakonodajne dobe izvoljen v deželni svet Dežele Furlanije-Juljske krajine. To je izredno dolgo dvajsetletno razdobje, polno bojev, včasih hrupnega, pogosto pa predvsem tihega vsakodnevne boja in prizadevanj v korist slovenske narodnostne skupnosti v Italiji. Dr. Štoka ne namerava ponovno kandidirati in se torej poslavlja od deželnega sveta. Ob tej priložnosti smo ga vprašali, kako ocenjuje svoje preteklo delo, in predvsem, kaj se mu zdi za to obsežno razdobje značilno.

Bil sem izvoljen na kandidatni listi Slovenske skupnosti. Vedno sem se trudil po svoji moči, ocena je seveda stvar volivcev in širše slovenske skupnosti, vendar pa najbrž ne bom preveč neskromen, če izrazim osebno mnenje, da je bilo moje delo koristno. Skušal sem nekaj pozitivnega narediti in ustvariti, čeprav pogosto v izredno težavnih okoliščinah, ko sem bil pogosto sam in ko ni bilo zmeraj lahko ustvariti zaveznitva. Treba je namreč tudi povedati, da se je ozračje v deželnem svetu bistveno spremenilo. Pred dvajsetimi leti o nas ni hotel skoraj nihče niti slišati. Kadar si postavil kako konkretno slovensko vprašanje, je nastalo kričanje, vpitje, bili so ostri protesti. Vse to se je sčasoma umirilo in v deželnem svetu je sedaj prevladujoče ozračje strpnosti. Seveda pa je še vedno izredno težko reševati odprta vprašanja Slovencev v Italiji.

Menim tudi, da je ena mojih zaslug, da mi je uspelo v vseh teh letih ohraniti stalno zvezo, ozračje sožitja in sodelovanja med vsemi slovenskimi deželnimi svetovalci. S tovarišem Dušanom Lovriho najprej v mojih prvih mandatnih dobah, nato pa z Borisom Iskro in Ivanom Bratino. To je bila neka skupna povezava, ko smo sodelovali in se družili kljub logičnim razli-

dr. Drago Štoka

kam in različnim ideološkim pogledom. Prepričan sem, da bo tako tudi v bodoče.

V teh dvajsetih letih je bilo mnogo problemov, skrbi, bitk. Kaj ti je ostalo najbolj v spominu?

Prav gotovo razprava o globalni zaščiti Slovencev. Ta razprava je trajala tri dni in je bila izredno napeta. Zakonski predlog sem vložil v imenu Slovenske skupnosti, o njem smo razpravljali, ni pa bilo možno glasovanje, oziroma ga niso sprejeli, ker gre za pristojnosti države. Vendar smo osvojili resolucijo, ki se je zavzemala za globalno zaščito in to resolucijo smo poslali v Rim. Takrat mi je pomagal pokojni Gradimir Gradnik, ki je imel prefinjen politični čut in ki mi je sugeriral razne pobude.

Ukvarjal sem se z raznimi komisijami in jih tudi vodil. Tako sem predložil komisiji za promet, ki je obravnavala težka vprašanja in sklepal o njih. Med njimi so bile na primer osimske ceste. Dobri dve leti sem vodil komisijo, ki se je ukvarjala z izvajanjem osimskih sporazumov, sedaj pa vodim komisijo za kulturo in kar še spada zraven. Nekatere važne stvari smo rešili, kot je na primer zakon o Ogleju, zakon o Romih, zakon o pravici do študija. Z odbornikom Barnabo pa se nisva najbolj razumela in zato tudi nismo rešili za Slovence tako pomembnih stvari, kot sta položaj Slovenskega raziskovalnega inštituta in Glasbene matice. Za zaprtimi vrati se je obljubljalo, potem pa se je ustavilo.

Kaj želiš novemu deželnemu svetovalcu, ki bo - tako upamo - izvoljen na kandidatni listi Slovenske skupnosti?

Upam, da bomo Slovenci izvolili vsaj tri deželne svetovalce. V Gorici bo na listi KPI precej gotovo izvoljen Ivan Bratina, Miloš Budin pa v Trstu. Upam, da mi bo sledil tudi svetovalec Slovenske skupnosti. Tudi on bo sam in bo predstavljal slovensko stranko med 62 svetovalci, kolikor jih je v deželnem svetu. En sam človek pa malo zmora, zato je potrebno veliko potrpljenja, diplomacije in stalnih stikov z drugimi. Smo v razdobju, ko nisi več izoliran in zaradi tega tudi želim novemu svetovalcu Slovenske skupnosti, da bo znal prisluhniti toku dogajanja.

Za zaključek pa čutim dolžnost, da se zahvalim Primorskemu dnevniku in agenciji Alpe-Adria za pozorno spremljanje dogajanja in za veliko podporo, ki sem jo v teh dvajsetih letih čutil v slovenskem tisku.

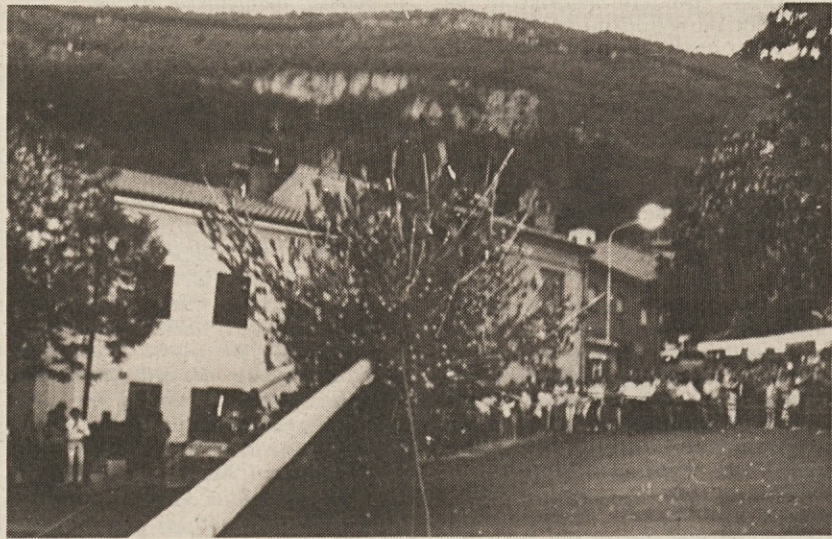
Pogovor zapisal
BOGO SAMSA

S podiranjem maja Dolinčani zaključili letošnjo majenco

Po treh dneh in treh nočeh se je v torek dolinski maj z visokega spustil na tla: s tem se je simbolično zaključila letošnja majenca, ki je vsekakor potekala v znamenju lepega vremena, toplega sonca in ne nazadnje veselega razpoloženja. Le-to je sicer postalo že ena izmed osnovnih značilnosti tega vaškega praznika, ki je bil letos še posebej uspešen.

Torkova tradicionalna "slovesnost" se je začela že v poznih popoldanskih urah, ko je na dolinski Gorici nastopil Pihalni orkester Breg pod vodstvom prof. Renza Muscovija. Najsugestivnejši del običaja pa je bil nedvomno (kot pač vsako leto) prihod parterjev in parterc, ki so s Šije prišli na vaški trg s spremstvom velikega števila vaščanov. Poudariti je treba, da so bili to vaščani, ne le fantje in moške. Že nekaj let se namreč v Dolini uveljavlja navada, da se temu trenutku vaškega običaja pridružijo tudi ženske in dekleta. Nič čudnega, saj so tudi same aktivno sodelovale v pripravah na majenco, ne nazadnje pa tudi vidno prispevale k dobremu uspehu tega vaškega praznika. Letos so se torej na Šiji zbrali moški in ženske, ki so v dolgi vrsti pojoč prispeli na Gorico in se v krogu postavili pod maj. Parterji in parterce so seveda ponudili že "običajni" kozarček domačega vina, nato pa so vsi skupaj zapeli vaško pesem On dreve mi je zrastle. Napočil je tedaj eden najvažnejših trenutkov dolinske majence: priprave na podiranje maja, ki je bilo nekoč prava čast (seveda, če je bilo brezhibno!) za župana oz. današnjega predsednika.

Parterce so se postavile na oder, parterji so šli "na vrce", predsednik pa je na vidnem mestu in s predstavnico dekleške ob strani sledil vsem pripravam. Ko so bile vse vrvi odvezane in ko je maj držala pokonci le še moč številnih rok, je predsednik še enkrat s pogledom premeril mogočno drevo, pogledal vsako posamezno skupino fantov in mož ter dvignil roko. Oči vseh prisotnih so bile uprte vanj, ko je po komaj zaznavnem pomisleku zamahnil z roko in tako dal znak za podiranje. Maj se je spustil z neba in s pokom treščil na tla, v veliko veselje vseh otrok, ki so trumoma navalili na krošnjo češnje ter pobirali pomaranče, limone in barvane zastave. Malo manj veselo pa je bilo med organizatorji in med vsemi, ki so bili pri letošnji majenci sodelovali. Med spustom je "lentjena" namreč krepko

popokala, tako da je sedaj za prihodnje leto neuporabna. K temu je nedvomno botrovala nova lega luknje, v kateri je bil maj pritrjen. Mogoče pa bi lahko del "krivde" prisodili tudi nekakšni razburjenosti, ki v večji ali

manjši meri vedno spremlja ta vsakoletni obred. Kakorkoli že, maj se je srečno in brez večjih nezdod podrl in tako sklenil tudi letošnjo majenco, dolinski praznik veselja, pomladi in mladosti. (dam)

Prof. Jerman v Slovenskem klubu

Razvoj slovenske filozofske misli

O zgodovini slovenske filozofije od srednjega veka do 20. stoletja je na torkovem rednem srečanju v Slovenskem klubu govoril prof. Frane Jerman, docent na filozofski fakulteti v Ljubljani. Vabilu SK so se odzvali predvsem profesorji, saj je bilo predavanje, kot predvideno, precej akademsko in strokovno. Gost se je v svojem govoru dotaknil najpomembnejših imen v slovenski filozofiji. Predavanje je pričel z ugotovitvijo, da narodom ne dajeta nacionalne identitete ekonomija ali znanost. Kar torej ohranja neko etnično skupino in ji vliva samozavest in moči za razvoj so umetnost, teoretska tradicija, humanistična znanost in filozofija.

Slovenska filozofska tradicija sega daleč v srednji vek. Tudi mi smo dediči grške in rimske misli, predvsem pa klasičnih velikanjov kot sta Platon in Aristotel. V temnem srednjem veku je bil seveda uradni jezik le latinščina, zato so tudi po rodu sicer slovenski izobraženci pisali v tem jeziku. V kasnejšem obdobju je nemščina postavila svoj monopol nad filozofijo. Najpomembnejši in najbolj nadarjeni slovenski učenjaki so navadno delovali na tujem.

Šele v 16. stoletju je bil tiskan prvi filozofski tekst slovenskega avtorja, rektorja na dunajski univerzi Matije Hvala. V tem času je bilo vsekakor abstraktno razmišljanje na Slovenskem omejeno le na peščico ljudi, ki so se že kot mladi študentje odselili v tujino in navadno tam ostali za vedno.

Prof. Jerman je svoje predavanje nadaljeval z naštevanjem najpomembnejših osebnosti, ki so začrtale pot slovenski filozofiji. Med njimi je omenil tudi številne tuje mislece, predvsem Čeha. Provincialna Ljubljana je bila namreč še v 19. stoletju nekakšna "kazenska kolonija" kamor so radi pošiljali uporne duhove. Svoje naštevaje je predavatelj popestril s prijetnimi dovtipi in zanimivostmi iz življenja teh mož in je na kratko opisal bistvo njihovega razmišljanja.

Gost je izrekel prepričanje, da je najbolj pristno slovenska prav krščanska filozofija. Priznati ji je treba zaslug, da je začela prva gojiti slovensko filozofsko terminologijo. Ko se je začel v Evropi uveljavljati ateizem, je Vatikan določil za zgled misel Tomaža Akvinskega. Njegov nauk je imel veliko uspeha tudi na Slovenskem, najbolj zagrizeno in vneto pa ga je zagovarjal Anton Mahnič. V začetku 20. stoletja je prišlo v Ljubljani končno do odprtja prve slovenske univerze. V njenem okviru sta začeli delovati tudi filozofska in teološka fakulteta, iz katere je izšel slavni mislec Aleš Ušeničnik, ki je ostal vedno zvest svojemu narodu in je svoja razmišljanja izražal v materinem jeziku.

Ob koncu predavanja se je med Franetom Jermanom in občinstvom razvil dolg razgovor. Prisotni so želeli poglobiti nekaj najzanimivejših točk predavateljevega posega, predvsem pa so hoteli izvedeti kaj več o sodobni filozofski misli na Slovenskem in o možnostih za njen razvoj.

Večer mladih manjšincev z obeh strani meje

Pred nenavadno številnim občinstvom je bilo v torek zvečer v študentskem domu glasbeno in kulturno srečanje z naslovom »Etnični revival; mladinska kultura italijanske narodne skupnosti v Jugoslaviji in slovenske narodne skupnosti v Italiji«. Priredili so ga Univerzitetni odbor za mir, Mladinski odbor Slovenske kulturno-gospodarske zveze, Kulturni krožek Istra in mladinska skupina Pinko Tomažič.

Walter Citti, predstavnik Univerzitetnega odbora za mir, je izrazil prepričanje, da imajo pripadniki slovenske manjšine pravico do uporabe svojega jezika povsod, tudi v uradnih odnosih, kajti samo tako bo lahko slovenska skupnost rasla in se sodobno razvijala. Prav tako morata republiki Hrvaška in Slovenija omogočiti in podpirati ekonomsko in kulturno rast italijanske manjšine na svojem ozemlju.

Predsednik Mladinskega odbora pri Slovenski kulturno-gospodarski zvezi, Boris Peric, je v svojem posegu ugovarjal, da je veliko mladih v naši deželi še vedno žrtev nacionalističnih predsodkov in mračnjaške miselnosti. Taki zaostali miselnosti botruje pred-

vsem nepoznanje položaja in zgodovine slovenske manjšine. Po mnenju Perica je namreč pretok informacij med večino in manjšino nasplošno preskromen. V nasprotju z večino Italijanov, ki ne poznajo slovenskega jezika, smo Slovenci dvojezični in lahko tako sežemo tudi po italijanskih virih, kar nam omogoča globlje poznanje našega prostora.

Franco Juri, predstavnik Skupine 88 in član folklorne skupine Istranova, je v svojem posegu oral nastanek in razvoj Skupine 88 in navedel težave, s katerimi se srečuje italijanska narodna skupnost v Sloveniji in na Hrvaškem. Juri je povedal, da se je začetni skupini pridružila vrsta italijanskih, slovenskih in hrvaških intelektualcev s te in one strani meje, ki se dobro zavedajo, da mora za razvoj in obstoj manjšine skrbeti tudi večina, saj se ravno v odnosu do manjšin kaže demokratičnost in naprednost neke družbe.

Srečanje se je zaključilo s kvalitativnim in zanimivim nastopom folklorne skupine Istranova in z manj navdušujočim ter nekoliko retoričnim nastopom mladinske skupine Pinko Tomažič. (kp)

Jutri srečanje o znanstvenih parkih

V Centru za znanstvene in tehnološke raziskave pri Padričah se bo jutri ob 9.15 začelo mednarodno srečanje na temo: Znanstveni parki kot sredstvo za industrijsko politiko. Prirejata ga Dežela FJK in milanski center za ekonomske vede CESEC. Udeležili se ga bodo številni domači in tuji strokovnjaki.

Osnredna tem posveta bo možnost investiranja v raziskovalno področje, kar bi pripomoglo k okrepljenosti znanstvenega raziskovanja na Tržaškem. V tem primeru pa ne gre za znanstveno in tehnološko raziskovanje kot tako, temveč za najrazličnejše oblike uporabe nove tehnologije v raznih podjetjih, ki bi zadostile čedalje bolj zahtevnemu mednarodnemu trgu. Udeleženci srečanja bodo lahko slišali nasvete vsedržavnega sveta za raziskave CNR in izkušnje sveta za raziskave ENI, podjetij in družb, kakršne so ENI, Montedison, Olivetti in Pirelli. Zaključke srečanja bo prevodoma povzel minister Ruberti, medtem ko bo uvodno prošlo imel podpredsednik Dežele Carbone.

Zaključna seja tržaškega občinskega sveta

Končno zelena luč metanizaciji v Nabrežini, Miljah in Dolini

Prav na zadnji seji ob izteku mandata (načelniki svetovalskih skupin so se namreč odločili, da za sinoči sklicano zadnje zasedanje odpovedo, spričo nevarnosti, da bi bilo spet nesklepčno) je tržaški občinski svet končno ratificiral sklop upravnih sklepov, ki dovoljujejo občinskemu podjetju ACEGA, da raztegne metansko mrežo tudi na skoraj vse ostale občine tržaške pokrajine. Štiri zadevne sklepe je obrazložil odbornik za javne industrijske storitve De Gioia, pomembnost te odločitve pa je v razpravi poudaril le namestnik načelnika komunistične svetovalske skupine Monfalcon, pri čemer se je čuditi, da se o teh sklepih, čeprav predstavljajo prav gotovo novost tako v delovanju komunalnega podjetja kot v izboljšanju življenjskih pogojev zainteresiranega prebivalstva, niso izrekli predstavniki ostalih svetovalskih skupin.

V svoji obrazložitvi splošnega načrta za raztegnitev metanskega omrežja na okoliške občine in tehnično-ekonomskih načrtov za devinsko-nabrežinsko, dolinsko in miljsko občino (izvzeti sta torej le manjši občini Zgonik in Repentabor) je De Gioia poudaril, da se je ACEGA zanj odločila, da bi razširila svojo dejavnost in postavila bolj gospodarne osnove poslovanja. Razširitev omrežja bo namreč pomenila povečanje porabe, kar bo tudi prispevalo k ohranjanju ravni tarif za dobavo plina, ki bi se drugače morale višati zaradi stalnega krčenja števila prebivalstva v samem mestu in zmanjšanja porabe v gospodarskem sektorju. Gre torej za obojestranski interes,

tako ACEGA kot okoliških občin, in pravzaprav za interes vseh uporabnikov metana.

Tudi komunist Monfalcon je brezpogojno podprl vse 4 sklepe, ker pomenijo kvaliteten preskok za delovanje komunalnega podjetja, ki s tem razširja delovanje na vse območje tržaške pokrajine, ob ugodnih učinkih tako za porabnike kot za samo občinsko podjetje. Očital je pa večini, da je zavlačevala s predložitvijo sklepov v potrditev občinskemu svetu (upravna komisija ACEGA je bila te sklepe sprejela že v začetku maja lani, tržaški občinski odbor pa jih je bil osvojil že konec avgusta 1987), verjetno zaradi nasprotovanj v vrstah Liste za Trst, ki so se poglela le po notranjem ostrem razčiščenju z listarskim predsednikom ACEGA Bassanijem, ker so očitno desničarski krogi nasprotovali uvažanju določenih ugodnosti za slovenske ali narodnostno mešane občine.

Tehnično-ekonomski načrti, ki jih je pripravilo ACEGA predvidevajo, da bo devinsko-nabrežinska Občina pokrila svoj delež stroška za metanizacijo v znesku 5.121 milijonov lir (kar pomeni 2,75 milijona na uporabnika), dolinska Občina bo prispevala 1.251 milijonov (0,85 milijona na uporabnika) in miljska Občina 1.517 milijonov (0,45 milijona na uporabnika). Občinski svet je vse 4 sklepe o razširitvi metanizacije odobril z veliko večino, ker so proti glasovali le mišovci in listar Salvagno.

Na predsinočni seji, ki se je začela skoraj točno ob napovedani uri (ker pač ni bila potrebna prisotnost

večine 60 svetovalcev in jih je bilo ob začetku zares prisotnih samo 18) in se je nadaljevala pozno v noč, je občinska skupščina odobrila več desetih upravnih sklepov, tako da je skoraj izčrpala sicer obsežen dnevni red. Poleg sklepov o metanizaciji je bil najpomembnejši sklop upravnih ukrepov, ki so zadevali urbanistično preureditev in gradbeno sanacijo širšega področja v Starem mestu okrog Ulice Capitelli. S tem v zvezi so nastopili zastopniki vseh svetovalskih skupin, ki so zagovarjali (odbornik Vattovani, socialist D'Amore, demokristjan Tripiani in listar Seri) odločitev občinskega odbora oziroma ostro zavračali metode, ki so jih izbrali za preureditev tega znamenitega zgodovinskega predela mesta (komunist De Rosa in predstavnik Tržaškega gibanja Parovel). Potem ko je večina zavrnila spreminjalni predlog in resolucijo KPI, ki se je zavzemala za bistvene popravke, je občinski svet te 4 sklepe odobril z glasovi strank večinske koalicije, ob nasprotne glas KPI in MT ter vzdržanju misovcev.

Ob zaključku seje (in mandata občinske skupščine) se je listarski župan Staffieri zahvalil vsem svetovalcem za sodelovanje, obenem pa je obžaloval, da odnosi niso bili vedno korektni, da je prevladovala politična pred upravo razpravo in da je v zadnjih časih bilo težavno sploh izpeljevati občinske seje spričo številnih odsotnosti. Vsekakor je zaželel novemu občinskemu svetu, ki bo izšel iz junijskih upravnih volitev, uspešnejše delo v korist krajevne skupnosti.

Na Pomorski postaji ob skromni udeležbi mladih

Pričelo se je posvetovanje o mladinskem zaposlovanju

Včeraj popoldne se je v skoraj prazni dvorani Pomorske postaje pričel tridnevni posvet o mladinski zaposlitvi z naslovom »Dan za tvojo bodočnost«, ki ga Pokrajina Trst prireja s pomočjo Šolskega skrbništva in nekaterih šolskih okrajev. Po pozdravu župana Staffieria in predsednika Pokrajine Locchija je prvi spregovoril deželni šolski skrbnik Corbi, ki je podčrtal težki ekonomski položaj tržaške pokrajine in zaskrbljujočo rast števila brezposelnih, še posebno med mladimi. Corbi je povedal, da bi moralo priti do večjega sodelovanja med šolo in svetom dela, kakor tudi med šolo in institucijami, saj bi šola morala biti v stanju, da primerno usmerja mlade v svet dela.

Besedo je nato imel rektor Univerze v Trstu Fusaroli. Opozoril je naraslo razpon med številom mladih, ki se vpíšejo na univerzo, in tistih, ki jo dokončajo. Fusaroli je mnenja, da bi tudi v Italiji morali uvesti sprejemne izpite za vpis na univerzo. Rektor pa je vsekakor ugotovil, da je manj brezposelnosti med mladimi, ki so dokončali univerzitetni študij.

Predsednik Centra za raziskave Romeo je opisal zaposlitvene perspektive v ustanovi, ki jo vodi. Romeo se je optimistično izrazil, saj je menil da bo konec leta 1990 v Centru zaposlenih kar 550 do 600 kvalificiranih oseb. S to trditvijo se pa ni strinjal deželni tajnik sindikata UIL Trebbi, po katerem bo Center nudil kvečjemu 40 novih delovnih mest. Trebbi je izrazil veliko zaskrbljenost za bodočnost našega mesta, ki je iz dneva v dan gospodarsko šibkejša.

Zadnji je govoril ravnatelj Deželne agencije za delo Pironti. Povabil je mlade, naj se za informacije o delu obrnejo na njegov urad (na Trgu Oberdan), kjer se trudijo, da bi nudili pomoč mladim pri iskanju primerne zaposlitve. Posvet se bo nadaljeval danes ob 15.30 s prispevki deželnega odbornika Carboneja, predsednika Združenja tržaških industrijcev Tosella, univerzitetnega profesorja Collesea, predstavnika Sklada »Agnell« Antonuccija, podravnatelja družbe S. Margherita skupine Zignago Guerrinija in ravnatelja zveze Intersind Sambe.

Bela stavka carinskih tajnikov se bo nadaljevala

Bela stavka carinikov oziroma carinskih tajnikov (takšno je namreč natančno ime stavkajoče kategorije) se bo na Tržaškem nadaljevala za nedoločen čas. Do takšne odločitve so prišli carinski tajniki na skupščini, na kateri so se včeraj zbrali s svojimi sindikalnimi predstavniki v Starem pristanišču.

Na sestanku je prišlo do razgrete izmenjave mnenj in končno do skupne ugotovitve, da vsedrjavni dogovor ne more zadovoljevati carinskih tajnikov, ki že dalj časa zahtevajo, naj se jim poviša stalež v skladu z nalogami, ki jih dejansko opravljajo, kakor tudi da se na carinah poveča število osebja. Zato so sklenili, da bele stavke ne prekinajo vse dotlej, dokler ne bo vlada vzela v poštev vseh njihovih zahtev.

Odprto pismo senatorju Spetiču o šolskih okrajih

Dragi Stojan, stisnilo me je pri srcu in v želodcu, ko sem v petek, 6. maja, prebral na prvi strani Primorskega dnevnika sporočilo o odgovoru, ki ti ga je dal Galloni na tvoje pisno vprašanje o avtonomiji slovenske šole.

Sedaj razumem občutek, ki jih je imela Cassandra, ko so se uresničile njene napovedi o uničenju Iljona, a jih ni nihče vzel resno, dokler ni napoved postala dejstvo.

V spomin mi prihaja, kako si se delal norca iz mene z dovtipom o enem ali dveh kozarcih.

Se spomniš?

Na žalost, za stanje, v katerem je običajno vprašanje avtonomije slovenske šole, nosijo del krivde vsi tisti, ki so zahtevali ustanovitev enega deželnega šolskega okrajnega sveta za slovenske šole in so tako ponudili deželni upravi izgovor (alibi), ki se glasi: »Considerata l'impossibilità giuridica, ai sensi della normativa sopracitata, di accogliere le richieste da più parti avanzate per la creazione di un distretto sloveno, in conformità anche al parere espresso dall'Ufficio scolastico regionale; La Giunta regionale delibera: ...« (V prevodu: »Glede na to, da v smislu zgoraj navedenega predpisa pravno ni mogoče sprejeti zahtev — ki so prišle z več strani — za ustanovitev slovenskega okraja in tudi skladno z mnjenjem, ki ga je izdal Deželni šolski urad, deželni odbor sklepaj...«)

Ne bom tu obnavljal zgodovine. Vsak, ki ga vprašanje zanima, lahko to zgodbo prebere v knjigi »Slovensko šolstvo na Goriškem in Tržaškem 1945-1985«.

Nihče mi še do danes ni dokazal, da nisimo takrat zamudili edinega možnega vlaka.

Niti razsodba državnega sveta ni v stanju nuditi drugega dokaza kot je tistega, da je moč oblasti večja od moči pravice — čeprav ne vedno.

Koliko vlakov bomo morali še zamuditi, da bo naše politike kaj izučilo?

Prisrčne pozdrave

Pino Pečenko

Zastopniki obrtnikov, trgovcev in kmetov pri Skladu za Trst

Komisija Sklada za Trst je včeraj sprejela predstavnike strokovnih organizacij tržaških obrtnikov, trgovcev in kmetov, da bi se z njimi posvetovala o uporabi sredstev iz Sklada v letu 1988. Izraz »posvetovala« je pravzaprav nekoliko pretiran, saj je na srečanju sam podpredsednik komisije povedal, da bodo sredstva v tem letu v glavnem porazdeljena na osnovi triletnega načrta, ki je bil izdelan že lansko leto. Srečanje je torej bilo tako rekoč bolj obrednega značaja, saj ga je komisija sklicala predvsem zato, da bi zadržala zakonskim predpisom.

Vizzini je vsekakor v imenu Komisije uvodoma obrazložil predlog o porazdelitvi izrednih prispevkov za leto 1988, poleg tega pa je izrazil nekaj opazk glede dosedanjega izkoriščanja sredstev iz Sklada. Tako je npr. podčrtal, da niso bile izkoriščene vse lanske postavke. To velja predvsem za 500 milijonov lir, ki so jih lani namenili »krepitvi servisnih družb«. Vizzini je tudi ugotovil, da zasebna podjetja in ustanove uporabljajo sredstva iz zakona štev. 26. iz leta 1986, znanega kot »Paket za Trst«, veliko hitreje kot javne.

Besedo so nato imeli zbrani predstavniki strokovnih organizacij. Obrtniki so med drugim izrazili zaskrbljenost zaradi prepočasnega uresničevanja obrtniških con v miljski in devinsko-nabrežinski občini, sicer pa so pohvalili delovanje Sklada za Trst in podčrtali potrebo, da bi le-ta posegal zlasti v tistih primerih, ki jih deželna uprava iz enega ali drugega ne pokriva. Poleg tega so poudarili, da bi bilo treba zmanjšati minimalno vrednost naložb, ki je zdaj predvidena za poseg Sklada za Trst na področju obrtništva (naložba zdaj mora veljati najmanj 200 milijonov lir).

Trgovci so se zavzeli za ohranitev postavke v prid servisnih družb, ki je sicer lani ni nihče izkoristil. Pri tem so podčrtali, da preživljamo dobo, v kateri podjetja rabijo vse več informacij

za uspešno delovanje — in te informacije lahko nudijo le nova servisna podjetja. Poleg tega so se zavzeli za predlog, naj bi finančna družba Friulgiulia omogočila restrukturacijo Tržaškega velesejma, ki bi moral odigrati večjo vlogo v tržaškem gospodarstvu, kot jo je doslej in še zlasti v zadnjih letih.

V imenu kmetov je govoril tajnik Kmečke zveze Edi Bukavec. Povedal je, da si je Sklad sicer zadal načelno dobre smernice za poseganje v prid kmetijstva, žal pa so njegova sredstva kar smešno nizka: Sklad v letu 1988 namenja kmetijstvu 400 milijonov od skupnih 59 milijard lir, se pravi maj kot 1 odstotek svojih sredstev. Ob tem je Bukavec poudaril, da je kmetijstvo na Tržaškem sploh zapostavljeno, in to že ves povojni čas. Pomislimo naj le na dejstvo, da je v tem času bilo razlaščenih kakih 2.200 hektarjev rodovitnih površin, ne da bi kmetijstvu bile omogočene alternativne možnosti razvoja. Tudi Sklad za Trst mora spremeniti svoj odnos do primerne sektorja. Kmečke strokovne organizacije v ta namen predlagajo, naj bi letno namenil najmanj 4 milijarde lir za krepitev posameznih kmetijskih podjetij.

Vizzini je v imenu komisije Sklada za Trst zagotovil, da bodo iznešene predloge in priporočila kolikor mogoče upoštevali, a to zlasti v bodočnosti, saj je predlog za porazdelitev sredstev za to leto praktično že dokončno izoblikovan. Poglejmo torej, kaj v glavnih obrisih predvideva. Izrednih sredstev iz Paketa za Trst je vsega 8 milijard lir. Za urbanizacijo industrijskih in obrtniških območij je določenih 5,9 milijarde lir. Turizmu je namenjena 1 milijarda, pristaniškim dejavnostim 11,5 milijarde, ostalim gospodarskim dejavnostim (vključno kmetijstvu) 4,2 milijarde, znanstvenim in raziskovalnim ustanovam 7,75 milijarde, kulturnim dejavnostim 2,6 milijarde, javnim delom pa nekaj nad 18 milijard lir. Vsi ti izredni prispevki znašajo skupno 59 milijard lir.

Drevi v Rossettiju premiera komedije Ljubezniva služkinja

Stalno gledališče Furlanije-Juljske krajine bo imelo konec tega tedna v gosteh gledališko skupino Associazione Umbra per lo Spettacolo, ki bo od danes do nedelje na odru gledališča Rossetti predstavila Goldonijevo komedijo Ljubezniva služkinja (La serva amorosa). Delo spada med manj znane igre slovitega italijanskega komediografa, kljub temu pa je v režiji Luca Ronconija doživelo izjemen uspeh.

V devetih mesecih je Ljubezniva služkinja gostovala na vseh večjih italijanskih odrih, sodelovala pa je tudi na številnih gledaliških revijah in festivalih v Evropi in po svetu. Skupina jo je predstavila na pariškem Festival d'Automne, na reviji Italy on Stage v New Yorku, na Festivalu evropskega gledališča v Madridu in v Barceloni, nadalje v Bruslju, v Berlinu in v Londonu.

Režiser Luca Ronconi se je v svoji podstavitvi poslužil skromnega števila scenskih elementov, pač pa je »privilegirala« igro. Naslovno vlogo služki-

nje Coraline igra Annamaria Guarnieri, ob njej pa nastopajo še Paola Bacchi, Franco Mezzera, Luciano Virgiglio, Giancarlo Prati, Virgilio Zernitz, Riccardo Bini, Claudio Carini, Angelo Jokaris, Daniela Margherita in Elio Veller. Kostumi so delo Giovanne Buzzi.

Neznanec povozil žensko pri Opčinah

Sinoči je na pokrajinski cesti med Opčinami in Prosekom neznanec z avtomobilom podrl pešakinjo in jo resno ranil. Ponesrečenka je 27-letna Raffaella Zebocchin iz Ul. Madonna del Mare 14 v Trstu. Okrog 21. ure je stala ali hodila (nimamo točnejših podatkov) ob cesti v bližini vojašnice »Brunner«, ko je vanjo zadel avtomobil in ji prizadel poškodbe, zaradi katerih se bo morala v glavni tržaški bolnišnici predvidoma zdraviti kakih 60 dni. Ranjenko je peljal v bolnišnico avtomobilist, ki je slučajno vozil mimo, na kraj nesreče so pa nato prihiteli openski karabinjerji, ki so uvedli preiskavo. Do pozne noči jim ni uspelo odkriti, kdo je žensko povozil.

Oproščen študent, ki je vodil protest v univerzitetni menzi

Zapletljaji in težave v zvezi z delnim zaprtjem univerzitetne menze so imele včeraj svoj epilog na tržaškem sodišču. Ustanova Opera universitaria je namreč tožila 26-letnega študenta fizike Fabia Ferija iz Sesljana 6/h, ker naj bi sodeloval z drugimi osebami pri načrtnem (kaznivem) neplačevanju bonov in obenem motil javno službo. Pretor Reinotti pa je po zaslišanju prič in obtožbeni sklenil, da Ferija oprosti, »ker ni zagrešil« zgoraj omenjenega kaznivnega dejanja.

Težave so se v univerzitetni menzi pojavile pred kakim letom dni, ko so začeli delno popravljati prostore študentske jedilnice. Kmalu pa je, kot kaže, zmanjkalo denarja in obnovitvena dela so se povsem ustavila. Študentje so seveda ostro protestirali, posebno še, ker so imeli univerzitetno menzo vedno na piki in so se že večkrat pritoževali in trdili, da je hrana slaba in da so higienske razmere v kuhinjah vse prejel kot brezhibne. Ko pa je prišlo do delnega zaprtja jedilnice, so morali študentje dlje kot navadno

čakati v dolgih vrstah. Iz tega nezadovoljstva so se porodile razne pristno »studentske« protestne akcije. Nekoč so na primer prekrili ves hodnik menze s pladnji.

Skupinica študentov je tako s svojo protestno akcijo onemogočila že itak počasno delovanje jedilnice. Prav zato je ustanova Opera universitaria tožila Ferija, ker je »skupaj z drugimi neznanimi osebami« pozival obiskovalce menze, naj plačujejo le polovično ceno obroka in je obenem motil normalen potek javne službe. Študenti so takoj reagirali na takšno odločitev. Dan pred procesom na preturi so v redakcijo poslali sporočilo, v katerem piše, da je »motenja javne službe« kriva prav Opera universitaria, saj ni poskrbela za rešitev vprašanja menze. Obenem opozarjajo, da so njihove akcije povzročile minimalno gmotno škodo — okrog 70.000 lir. Študentje so dva dni pred procesom zbrali okrog 600 podpisov pod zahtevo, naj Opera universitaria umakne tožbo.

† Po kratki bolezni nas je zapustil naš dragi

Pavel Bajc

Pogreb bo v soboto, 14. t. m., ob 9.30 iz mrtvašnice glavne bolnišnice na pokopališče pri Sv. Ani.

Žalujoči: brata Drago z ženo Diodiro in Marijan z ženo Mirando, sestri Petrica in Anica z možem Antoniom, nečaki Borut z ženo Darjo, Vesna, Iztok, Alenka, Ivan, Gorazd, Luca in Cristina.

Žalovanju se pridružuje sestrčina Julka z družino.

Trst, Ascoli Piceno, Ljubljana, 12. maja 1988

† Zapustil nas je naš dragi

Danilo Terčon

Pogreb bo jutri ob 13. uri iz mrtvašnice glavne bolnišnice v cerkev v Mavhinje.

Žalostno vest sporočajo žena, otroka, brat in sestre ter ostali sorodniki.

Sesljan, 12. maja 1988

† Zapustil nas je naš dragi mož, oče in nono

Franc Trampuž

Pogreb dragega pokojnika bo danes, 12. t. m., ob 13. uri iz tržiške bolnišnice v nabrežinsko cerkev.

Žalujoči: žena Karmela, hči Lucila z možem Giovannijem, vnuk Giorgio ter drugo sorodstvo.

Nabrežina, 12. maja 1988

12. 5. 1987 12. 5. 1988

Minilo je leto, odkar nas je zapustila naša draga

Valerija Tavčar

Z ljubeznijo se je spominjajo vsi njeni.

Trst, 12. maja 1988

V okviru vrste gostovanj po Sloveniji

Lovski zbor Doberdob gost na prazniku trboveljskih lovcev

Nadaljuje se serija uspešnih nastopov Lovskega pevskega zbora Doberdob v matični Sloveniji. V soboto se je kot častni gost v Trbovljah udeležil praznovanja 10-letnice obstoja lovskega pevskega zbora Zveze lovskih druščin Zasavja. Prvi stik so vzpostavili ob petem nastopu Doberdoba na srečanju slovenskih lovskih pevskih zborov in rogistov.

Domači lovci so že zjutraj pripravili tople sprejem in so s svojo gostoljubnostjo ustvarili res enkratno ozračje. Najprej so si ogledali elektrarno, nato so se podali v planine oziroma v lovsko kočjo in se okrepčali v hribovski restavraciji. Sledil je ogled muzeja na Čebinah, kjer je bil v noči od 17. na 18. april 1937 ustanovni kongres Komunistične partije Slovenije. Po skupnih pevskih vajah je bil zvečer v Delavskem domu v Trbovljah koncert, na katerem je domači lovski zbor za-

pel deset pesmi, večino katerih je napisal oziroma priredil njegov zborovodja Jože Skrinar. Kot gost se je na odru predstavil tudi zamejski lovski zbor Doberdob, ki je pod vodstvom Janka Simonete podal pet pesmi, in sicer Gobčevo Jagerček mlad, Danevovo Jager, Krpačovo Lovska, Prelovočvo Doberdob in Vrabčevo Zdravico. Na koncu sta združena zbora pod izmeničnim vodstvom obeh dirigentov zapela še Vrabčevo Pozdrav in Venturinijevo Lovska.

Po nagraditvi nekaterih domačih pevcev z Gallusovimi značkami za večletno delovanje, sta si zbora izmenjala darila in sledil je prigrizni družabni večer, ki je služil za še boljše medsebojno spoznavanje in navezavo prijateljskih stikov. Tako so se dogovorili, da bodo jeseni trboveljski lovci vrnili obisk v zamejstvu. (bs)

Galerija

UL. SV. FRANČIŠKA 20

Vas vabi

danes, 12. maja, ob 18. uri

na otvoritev razstave

**TURINSKE SKUPINE
"ARTE DEBOLE"**

Razstavo bo predstavila prof. Marija Campitelli.

koncerti

Tržaška pokrajina - Združenje Continuum Musicale

Četrti koncert ciklusa Glasba 20. stoletja bo na sporedu v ponedeljek, 16. t. m., ob 20.30 v veliki dvorani Krožka za kulturo in umetnost, Ul. S. Carlo 2. Vstop prost.

Verdi

V soboto, 14. maja, ob 18.00 bo na sporedu koncert komornega orkestra Gledališča Verdi. Dirigent in solist Giorgio Carnini. Izvajali bodo skladbe Händla, Haydna in Mozarta. Abonmaji po znižani ceni za študente, upokojeince in podjetja so na razpolago pri blagajni gledališča.

Il posto delle fragole

Nocoj ob 20.30 v parku bivše umobolnice pri Sv. Ivanu bo na sporedu koncert ansambla Macedonia.

razstave

V galeriji Minerva (Ul. S. Michele 5) razstavlja do 20. t. m. slikar LEOS MON- TREE.

V umetnostni galeriji Nadie Bassanese - Trg Giotti 8/1 - bo do 31. maja odprta razstava pod naslovom RONDE. Danes ob 18.30 otvoritev razstave R. KUSTERLEJA; 20. maja ob 18.30 otvoritev razstave O. PAMICIJA in 31. maja ob 18.30 otvoritev razstave F. VECCHIETA.

V galeriji Cartesius (Ul. Marconi 16), razstavlja do 19. t. m. slikarka MARIA ANNA LOTESTO.

gledališča

ROSSETTI

Nocoj ob 20.30 bo na sporedu premiera Goldonijevga dela LA SERVA AMOROSA z Annamario Guarnieri. Režija Luca Ronconi. Predstava izven abonmaja. Za abonente popust, za študente pa posebne cene. Predprodaja vstopnic pri osrednji blagajni v Pasazi Protti.

razne prireditve

Danes, 12. t. m., ob 20.30 v dvorani v Ul. Ananiban bo na sporedu predvajanje diapozitivov o alpinistični odpravi v Patagonijo na Cerro Torre, ki sta jo opravila tržaška alpinista Stefano Zaleri in Mauro Petronio.

KD I. Grbec - Škedenj priredi jutri, 13. maja, ob 20.30 KONCERT ŽPZ IVAN GRBEC. Dirigent Boža Hrvatič. Vabljeni!

Glasbena matica vabi na NASTOP, ki bo jutri, 13. t. m., ob 18. uri v Gallusovi dvorani v Ul. R. Manna 29.

SKD Tabor - Opčine. V soboto, 14. t. m., ob 20.30 ponovitev narečne enodejanske DESTIN. Spisal in režiral Drago Gorup. Vabljeni!

V Slovenskem kulturnem klubu v Ul. Donizetti 3 bo v soboto, 14. t. m., inž. Marjan Jevnikar predvajal film "GENIJ V KRATKIH HLAČAH" v izvedbi SKK ter FILM O TAJSKI. Začetek ob 18.30.

KD Lipa priredi v soboto, 14. maja, ob 20.30 v kinodvorani v Bazovici KONCERT zborov MPZ TABOR - Opčine in MePZ LIPA - Bazovica. Vabljeni!

KD Lonjer-Katinara in ŠD Adria prireja v soboto, 14., in v nedeljo, 15. t. m., v Lonjerju tradicionalno RAZSTAVO DOMAČIH VIN. Oba večera plesa z ansamblom Mara, Neva in Germano, v nedeljo ob 17. uri nastop harmonikarskega ansambla F. Venturini od Domja.

Združenje pihalnih orkestrov Primorske in Zveza slovenskih kulturnih društev pod pokroviteljstvom občine Zgonik in v sodelovanju s KD Rdeča zvezda ter z deželnim sedežem RAI prireja revijo PRIMORSKI PIHALNI ORKESTRI 1988 v Športno-kulturnem centru v Zgoniku v nedeljo, 15. maja, ob 17. uri. Nastopajo: Pihalni orkester Srečko Kumar - Izola, Godba na pihala Ricmanje, Občinska godba S. Canzian d'Isonzo - Pieris in Pihalni orkester rudarjev Idrija.

5. SREČANJE OKTETOV PRIMORSKE bo v Kulturnem domu SKD Slavec v Ricmanjih v nedeljo, 15. maja, ob 18. uri. Nastopajo: Oktet Škofije, Tolminski oktet, Oktet F. Bevk - Otalež, Vokalna skupina Sovodenjska dekleta, Oktet Nadiža - Kred, Briški oktet - Dobrovo, Oktet Vrtina - Nova Gorica, Ženska nova skupina KD I. Grbec - Škedenj, Oktet S. Gregorič - Kobarid, Oktet Javor - Pivka in Tržaški oktet. Vabljeni!

Glasbena matica - Trst prireja v sredo, 18. t. m., ob 20. uri v Kulturnem domu v Trstu 6. SREČANJE MLADIH SLOVENSkih GLASBENIKOV TREH DEŽEL: SLOVENIJE, KOROŠKE IN FURLANIJE-JULIJSKE KRAJINE.

Društvo naravoslovcev in tehnikov TONE PENKO prireja v petek, 20. maja, predavanje univ. prof. Loredane Rizzi Longo na temo: AEROBIOLOGIJA V DEŽELI. V svojih izjavah, ki bodo opremljena z diapozitivi, se bo predavateljica ustavila predvsem na alergeni vrstah peloda. Predavanje bo v Peterlinovi dvorani v Ul. Donizetti 3 s pričetkom ob 20.30.

včeraj - danes

Danes, ČETRTEK, 12. maja 1988
PANKRACIJ

Sonce vzide ob 5.37 in zatone ob 20.25 - Dolžina dneva 14.48 - Luna vzide ob 3.44 in zatone ob 16.32.

Jutri, PETEK, 13. maja 1988
SERVACIJ

PLIMOVANJE DANES: ob 2.22 najnižja -39 cm, ob 8.14 najvišja 21 cm, ob 13.47 najnižja -32 cm, ob 20.13 najvišja 54 cm.

VREME VČERAJ: temperatura zraka 16,7 stopinje, zračni tlak 1012,7 mb narašča, veter 12 km na uro severovzhodnik z burjo 42 km na uro, vlaga 51-odstotna, nebo pooblačeno, morje razgibano, temperatura morja 15,2 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Marilena Frangipane, Fabio Ravalico, Layla Pellican, Jaryl Pellican, Oliver Regent.

UMRLI SO: 89-letna Ludmilla Tence vd. Starec, 45-letna Laura Faidutti por. Lubis, 74-letni Mario Zonta, 31-letna Rossana Sossi, 82-letni Pietro Calucci, 95-letni Augusto Cinello, 88-letna Erminia Furlan, 79-letna Martina Pompignoli, 75-letni Giuseppe Ocovich, 40-letni Paolo Bajc.

DNEVNA IN NOČNA
SLUŽBA LEKARNA

Od ponedeljka, 9., do sobote, 14. maja 1988

Dnevna služba - od 8.30 do 19.30

Ul. Dante 7, Istrska ulica 18, Ul. Alpi Giulie 2 (Altura), Ul. S. Cilino 36 (Sv. Ivan).

NABREŽINA (tel. 200466) in MILJE - Mazzinijev dvored 1 (tel. 271124) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Dnevna služba - od 19.30 do 20.30

Ul. Dante 7, Istrska ulica 18, Ul. Alpi Giulie 2 (Altura), Ul. S. Cilino 36 (Sv. Ivan), Ul. Ginnastica 6, Ul. Cavana 11.

NABREŽINA (tel. 200466) in MILJE - Mazzinijev dvored 1 (tel. 271124) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Nočna služba - od 20.30 do 8.30

Ul. Ginnastica 6, Ul. Cavana 11. NABREŽINA (tel. 200466) in MILJE - Mazzinijev dvored (tel. 271124) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA
Nočna služba od 20. do 8. ure, tel. 7761, predpriznična od 14. do 20. ure in priznična od 8. do 20. ure.

kino

ARISTON - Danes zaprto. Jutri: 17.00, 22.15 Barfly, r. Barbet Schroeder, i. Mickey Rourke, Faye Dunaway.

NAZIONALE IV - 16.30, 22.15 Domani accadrà, pust., lt. 1987, r. D. Luchetti, i. P. Hendel, G. Guidelli.

EXCELSIOR II - 18.30, 21.45 L'insostenibile leggerezza dell'essere, dram., ZDA; r. Philip Kaufman; i. Daniel Day Lewis, Lena Olin.

EXCELSIOR I - 18.00, 22.15 Paura e amore, r. Margaret Von Trotta; i. Fanny Ardant.

NAZIONALE II - 16.20, 22.00 Amore e musica, i. C. Lambert.

NAZIONALE I - 16.30, 22.15 Congiure parallele.

FENICE - 18.30, 22.15 Baby Boom, kom.; i. Dyanne Keaton.

GRATTACIELO - 16.15, 22.00 L'ultimo imperatore, dram., lt./ZDA 1987, 203; r. Bernardo Bertolucci; i. John Lone, Joan Chen.

MIGNON - 16.30, 22.15 Love Dream, kom.; i. Christopher Lambert, Diane Lane.

EDEN - 15.30, 20.00 Un bestiale... triangolo erotico, porn., □□.

NAZIONALE III - 16.20, 22.15 Desiderio di sesso, porn., □□.

VITTORIO VENETO - 17.00, 22.10 Bel Ami 83, er., □□.

CAPITOL - 16.30, 22.00 Quattro cuccioli da salvare, kom., prod. Walt Disney.

LUMIERE FICE - 19.30, 22.00 Brazil, dram., r. Terry Gilliam, i. Jonathan Pryce, Robert De Niro.

ALCIONE - 16.00, 22.10 Nessuna pietà, dram., ZDA 1986, r. Richard Pearce, i. Kim Basinger, Richard Gere.

RADIO - 15.30, 21.30 Regno dei sensi, porn., □□.

Prepovedano mladini pod 14. letom □ - 18. letom □□

Oglasni oddelek

sprejema oglase in razna obvestila vsak dan od 8. do 13. ure po tel. 7796-611

menjalnica

Ameriški dolar	1235.—
Nemška marka	741.—
Francoski frank	217.—
Holandski florint	661.—
Belgijski frank	35,20
Funt sterling	2324.—
Irski sterling	1950.—
Danska krona	190.—
Grška drahma	8,50
Kanadski dolar	980.—

izleti

KD Slovan priredi 22. t. m. izlet na Dolensko, kjer si bomo ogledali kmetijske objekte sadjarstva in vrtnarstva. Cena 30.000 lir s kosilom. Vpisujeta Darjo in Oskar Grgič, tel. 226286.

Zveza vojnih invalidov NOV in Združenje aktivistov osvobodilnega gibanja na Tržaškem ozemlju prireja 25. maja celodnevni izlet v Soško dolino, Cerkljo, bolnico Franjo in Idrijo. Vpisovanje in informacije na sedežu Zveze vojnih invalidov, Ul. Cicerone 8/B, od 9. do 12. ure, tel. 360324.

Slovensko planinsko društvo iz Trsta priredi v nedeljo, 15. t. m., izlet z osebnimi avtomobili na Čaven in Kucelj. Zbirališče ob 7. uri na Opčinah pred Prosvetnim domom. V Ajdovščini se bodo pridružili člani Obalnega PD iz Kopra. Hoje je za približno štiri ure. Izlet vodi Mario Milčič, ki nudi tudi vse potrebne informacije (tel. 229258).

razna obvestila

Sindikati upokojevcem za Zahodni Kras CGIL sporoča, da bodo na sedežu v Križu izpolnjevali davčne prijave (model 740) z naslednjim urnikom: torek 8.30-12.00, sredo 15.00-18.00 in v petek 8.30-12.00 in 15.00-18.00.

SKD Barkovlje prireja v nedeljo, 22. maja, PRAZNIK 50-LETNIKOV za člane in prijatelje društva. Za informacije telefonirajte na št. 415797 v popoldanskih ali večernih urah.

Devinsko-nabrežinska sekcija Slovenske skupnosti vabi člane in somišljenike na redni kongres, ki bo danes z začetkom ob 20. uri v dvorani Igo Gruden v Nabrežini.

mali oglasi

ZDENKO IZ RICMANJ je odprl osmico.

Toči belo in črno vino.

OSMICO je odprl Karlo Mulič v Repnu št. 50. Toči belo vino in teran.

OSMICO ima odprto Robert Pipan v Mavinjah.

OSMICO sta odprla Meri in Lojzi v Zgoniku. Toči belo in črno vino.

OSMICO je odprl v Križu na št. 202 Lucijan Košuta (Šimčev). Toči belo in črno vino.

OSMICO ima Emil Purič v Repnu.

PROSIMO najditelja bergle, izgubljene v Borštu 3. 5., da jo vrne Igorju Lainju, Boršt št. 19, ali naj jo pusti v gostilni Pavletič. Hvala.

SLOVENSKI UPOKOJENI PAR išče v najem stanovanje ali majhno hišo v mestu ali tudi v okolici. Tel. 418044.

MOTOR CAGIVA 125, letnik '87, prevoženih 1.000 km, prodam za 2.000.000 lir. Tel. 0481/87711.

PRODAM aluminijasta vrata brez okvirja, visoka 2,10 m - široka 0,75 m. Tel. 228547.

PRODAM stroj za gravirstvo Pantografo, za kovino in plastiko. Tel. 228547.

PRODAM 8.000 kv. m krme "medica" za košnjo ali že pokošeno. Tel. 0481/776061.

PRODAM fiat uno, motor fire 1000. Tel. 229250.

PRODAM mladice nemške doge, bokserja in srebrnega srednjega pudla. Mladici so cepljeni, z rodovnikom in garantirani za eno leto. Tel. 0481/882317 ob večernih urah.

TOMSIČ SREČKO - Sovodnje, Ul. Brenner št. 7, prodaja kokoši po 1.500 lir za vsako žival. Tel. 0481/882064.

VOLKSWAGEN KOMBI za prevoz 9 oseb, bencin, v dobrem stanju, prodam. Telefonirati v jutranjih urah na št. 040/7796310.

21-LETNO DEKLE išče zaposlitev kot baby-sitter ali kakršnokoli primerno zaposlitev. Tel. 412543.

GOSTILNO V PREBENEGU dajem v najem. Telefonirati na št. 231741 ob uri obedov.

IŠČEMO hladilnik, po možnosti zastoj. Telefonirati ob uradnih urah na št. 823000 - Silvija.

NA RABU si lahko rezervirate letovanje v 2- ali 3-posteljni sobah, v centru mesta, z odličnim zajtrkom, prijaznostjo in izredno čistočo, če telefonirate od 13. do 15. ure vsak dan, razen nedelje, ali zjutraj od 8. ure na št. 040/820630.

prispevki

Ob 1. obletnici smrti drage mame Valerije Tavčar darujeta Ada in Silvij 200.000 lir za Dijaško matico.

Nameste cvetja na grob predrage sestrice Ane Schvamberger-Cellini daruje Marija Kralj 15.000 lir za KD Lipa.

Nameste cvetja na grob Stanka Legiša darujeta družini Osič in Rojc 30.000 lir za Mladinski zbor Glasbene matic.

Nameste cvetja na grob Rožine Adamič darujeta družini Osič in Rojc 15.000 lir za Mladinski zbor Glasbene matic.

V spomin na Ivano Rupel vd. Caharija darujejo družina Vatovac 20.000 lir ter Marija in Milan Ukmar (s placu) 20.000 lir za MPZ V. Mirk.

11. 5. 1988

Krušni loparji v Škednju

V dvorani kulturnega društva Ivan Grbec v Škednju je bila pretekli teden na ogled razstava oblikovanih krušnih loparjev in drugih umetnostno obrtniških izdelkov Bogomile Doljak. Naš posnetek je z odprtja razstave.

Prireditev osnovnošolcev devinsko-nabrežinske občine

V telovadnici osnovne šole Devin so pretekli petek pripravili prigrizno prireditev. Na našem posnetku je nastop otroškega zbora šolarjev slovenskih šol iz devinsko-nabrežinske občine.

Prisrčen pozdrav vrstnikom

Učenci celodnevne osnovne šole S. Gruden iz Šempolaja pozdravljajo svoje vrstnike z osnovne šole Fran Saleški Finžgar iz Barkovelj, s katerimi so preživeli veselo, poučno, a žal prekratko dopoldne v Šempolaju in okolici.

Levji delež za admirala

Letošnja podelitev tevemačkov morda res ni presenetila nikogar, prav gotovo pa je razveselila Renza Arborea in celotno ekipo oddaje Indietro tutta: oddaja je namreč prejela mačka kot oddaja leta, "admiral" Renzo Arbore kot najbolj priljubljena moška osebnost. Seveda sta si Arbore in Frassica tudi privoščila Mika Bongiorno, medtem ko so dekleta-putke in dekleta-kakavarice razkazovale svoje plesne vrline in svoje obline.

Tevemačka so še prejeli: variete Domenica in, sanremski festival, nanizanki Dynasty-Colby in I ragazzi della terza C, filma La divisa strappata in Un bambino di nome Gesù, Maurizio Costanzo Show, nadaljevanji Il segreto del Sahara in Mamma Lucia, tv tednik Il caso, športna oddaja La domenica sportiva, znanstvena Quark, mladinska Bim Bum Bam, kviz Telemike, kot oddaja-odkritje Tra moglie e marito, kot klasič I Colby. Nagradjene osebnosti so bile poleg Arboreja še Loretta Goggi in "odkritje" Giuliano Ferrara.

Podeljevanje je privabilo ogromno gostov in je postalo tako pravi mondeni dogodek v duhu "bratstva in ljubezni". Morda pa so bili pravo odkritje pojoči športniki, med katerimi je blestel očarljivi Gullit.

sklad mitja čuk

Fantje in dekleta med seboj

jelka cvelbar

Med priročniki, ki jih je izdala Zveza za pomoč duševno prizadetim Slovenije, je tudi drobna knjižica, ki nosi naslov *Fantje in dekleta med seboj* in so jo po nemškem originalu pripravili Ante Kotar, Martin Mencej in Marijan Pavčič.

Nedvomno je tudi pri duševno prizadetih spolnost življenjska komponenta, ki jo moramo upoštevati. V knjigi, ki smo jo za vas prebrali, je govor o spolnosti s fiziološkega, psihološkega in higienskega vidika.

Izhaja iz prepričanja, da človek ne more živeti brez ljubezni in hrepeneja po drugem človeku. Žal pa se v današnjem svetu vse prerado dogaja, da v imenu neke »seksualne svobode«, ki je le prikrivanje človeške nesposobnosti omejevanja najnižjih nagonov in nesposobnosti plemenitenja medsebojnih človeških čustev, marsikdo spolnost izkrivlja in se sam bolešno izživlja nad nemočnimi. Nad otroki in nemalokrat nad duševno prizadetimi.

Tega je polno časopisje, polna so radijska in televizijska poročila. Zato ne smemo mižati pred tem dejstvom.

Vsakdo torej čuti hrepenenje po drugem človeku. Zato je potrebna vzgoja za življenje, vzgoja za ustrezne odnose med moškim in žensko.

Vsakdo izmed nas se prav gotovo spominja, morda z nasmeškom, svoje »prve ljubezni«, svojih prvih ljubezenskih stisk. Prav zato bi nas morali ti spomini na naša prva ljubezenska izkustva spodbujati, ko naši otroci - še posebej prizadeti - iščejo svoje pravo mesto v odnosu do drugega spola.

Navadno pa odgovemo. Odgovemo tudi zato, ker nas naša vzgoja, naše neustrezno stališče do spolne vzgoje in odnosov med spoloma ovirajo, da bi znali najti - ne toliko vsebinsko prave besede in znanstvena dejstva - pač pa ustrezen čustveni pristop k temu intimnemu delu človeškega doživljanja in čustvovanja.

Kajti vzgajati k pravilnim polnim in človeškim odnosom med spoloma pomeni sami živeti v iskanju in utrjevanju zrelejšega in popolnejšega odnosa med moškim in žensko. Od starega reka »besede vlečejo, zgledi mičejo«, se ne moremo oddaljiti, saj je dokazano, da se priprava na življenje, priprava na vlogo, ki nam jo, hočeš-nočeš,

določa spol, začenja že v predšolski dobi, s posnemanjem matere in očeta v domačem okolju.

Priročnik *Fantje in dekleta med seboj* izhaja iz ugotovitev, ki so se izoblikovale na *Simpoziju o vprašanju duševne prizadetosti partnerstva in spolnosti duševno prizadetih oseb* v nemškem Marburgu leta 1975.

Te ugotovitve lahko služijo za izhodišče pri razmišljanju o spolnosti v zvezi z duševno prizadetimi osebami.

Na simpoziju so poudarili, da obstaja nevarnost, da bi danes preveč oseb označili za duševno prizadete; obstaja nevarnost, da bi bili danes duševno prizadeti potisnjeni v spolne odnose, ki presegajo njihove želje in stopnjo zrelosti; starši izhajajo iz lastne neustrezne spolne vzgoje in pretirano ščitijo svojega prizadetega otroka; duševno prizadeti so še danes v nevarnosti, da ne bodo po svoje mogli razvijati svojih osebnih odnosov tako, kakor bi ustrezalo njihovim sposobnostim in možnostim.

Prav gotovo gre za pojmovanje spolnosti v najširšem smislu, o pojmovanju spolnosti kot o bistvu človeka, ki narekuje medsebojne človeške odnose. Ti so že od vsega začetka zaznamovani z različnimi občutki, ko dobimo odgovor na prvo vprašanje ob rojstvu otroka. Je deček ali deklica?

Zato je jasno, da je v zavest lastne osebnosti pogosto v človeku vključena tudi zavest lastnega spola. In tako pojmovana spolnost vsebuje vse človeške odnose - vanjo spadajo tudi nežnost, občutljivost, erotika, pa tudi telesna spolnost.

Če torej vemo, da je spolnost dana človeku z njegovim bistvom, če smo se prepričali, da imajo tudi duševno prizadeti pravico do lastnega življenja, ki jim ga moramo pomagati uresničevati kar najširše v mejah njihovih razvojnih sposobnosti, potem jih ne moremo na področju spolnosti pustiti tako rekoč na cedilu in si za to, da bi obšli oviro, izmislili zanje neko drugačno etiko.

Prva stopnja vključevanja ali normalizacije, kot jo imenujejo v severnih deželah, je, da izhajamo pri odnosih do duševno prizadete osebe s stališča etike, ki je značilna za družbo, v kate-

ri živimo in ki je enaka za vse njene člane. Tako ne bo prizadeta oseba izobčena iz družbe le zato, ker je prizadeta.

S kratkim pogledom nazaj v zgodovino lahko ugotovimo, da so bile duševno prizadete osebe največkrat izolirane v posebnih ustanovah, kjer so bili moški ločeni od žensk. Nasilno so torej bili ločeni ali celo sterilizirani, da se je družba izognila nečemu, na kar je gledala kot na nevarnost. Iz predstave duševno prizadetih kot nevarnosti za družbo je izhajalo marsikatero dejanje, ki je doseglo, pod pretežno ščitenja »čistosti rase«, svoj kruti višek v sistematičnem pokolu, ki ga je izvajala nacistična vladavina.

Do danes se je odnos do duševno prizadetih spremenil, vendar bi z roko na srcu lahko čisto sami zase ugotovili, da je v nas bolj ali manj še zakoreninjen kak predsodek ali pomislek.

Spolna etika je med ljudmi dobila drugačni pomen, ko je znanost o človeku - antropologija - ovrgla pojmovanje človeške spolnosti kot izključno telesnega spolnega občevanja. Ko je začela obravnavati odnose med žensko in moškim kot posebno pomembne za razvoj osebnosti. Ko je torej telesna spolnost nehala biti nekaj nizkotnega, nekaj umazanega.

Žal se razvoj tega področja v današnjem svetu kaže kot popolna regresija. Vse bolj se človek vrača na stopnjo najnižjega telesnega spolnega zadovoljevanja. Vse bolj tepta dejavnike kot so nežnost, erotika, intimnost, vzburjenost - človekove vrednote, ki niso nujno povezane s telesno seksualnostjo.

Celovita vsebina življenja in spolnosti kot njegove komponente pa nam narekuje večjo stvarnost, kot jo kažejo odstopi v svetu. Narekuje nam večje spoštovanje in upoštevanje soljudi, njihovo sprejemanje. Prav zaradi tega si moramo prizadevati, da bi razumeli, da je problem spolnosti za prizadete osebe enak temu problemu pri neprizadetih osebah. Da pomeni vsem možnost za medsebojno kontaktiranje, komuniciranje in ljubezen. Vloga neprizadetih je torej, da omogočajo tudi prizadetim - v mejah eksistenčne situacije - uveljavljanje pravice do spolnega doživljanja v najglobljem pomenu.

današnji televizijski in radijski sporedi

RAI 1 7.15 Inf. oddaja: Uno Mattina 9.35 Variete: Dadaumpa 10.30 Dnevnik 10.40 Rubrika: Okrog nas 11.30 Nad.: Il conte di Montecristo 12.00 Dnevnik - kratke vesti 12.05 Variete: Pronto... è la Rai? 13.30 Dnevnik 14.05 Politična tribuna 14.15 Šport: mednarodni moški teniški turnir Italije (iz Rima) 17.00 Otroška oddaja: Big! 17.35 Aktualna oddaja: Spaziolibero 17.55 Oddaja iz parlamenta 18.00 Dnevnik - kratke vesti 18.05 Kviz: Parola mia 19.30 Rubrika: Knjiga - prijateljica 19.40 Almanah, vreme in dnevnik 20.30 Film: L'incredibile avventura (pust., ZDA 1963, r. Fletcher Markle, i. Emile Genest, John Draine) 22.15 Nanizanka: Diciottanni 22.20 Dnevnik 22.30 Aktualno: Speciale TG1 23.10 Aktualno: Preveč in premalo 0.30 Dnevnik - zadnje vesti	RAI 2 8.00 Prva izdaja in telovadba 9.00 Matineja: Italija se prebuja 10.00 Rubrika: V dobrem počutju 11.00 Dnevnik - kratke vesti 11.05 Inf. odd.: Zdrava prehrana 11.30 Kviz: Paroliamo 11.55 Variete: Mezzogiorno è... 13.00 Dnevnik - ob trinajstih 13.40 Nanizanka: Quando si ama 14.30 Dnevnik in športne vesti 15.00 Glasbena oddaja: D.O.C. 16.00 Nan.: Lassie, nato kviz Farfadè 17.00 Dnevnik - kratke vesti 17.05 Rubrika: Il piacere di vivere 18.05 Nan.: Uno psicologo per tutti 18.30 Dnevnik - športne vesti 18.45 Nan.: Faber, l'investigatore 19.30 Horoskop, vreme, dnevnik, šport 20.30 TV film: L'ingranaggio (r. Silverio Blasi, i. Flavio Bucci, Francoise Eric Gendron, 3. in zadnji del) 21.50 Nan.: Il brivido dell'imprevisto 22.20 Dnevnik - kratke vesti 22.30 Filmska oddaja: Totòjev planet 23.30 Dnevnik, nato filmske novice 23.45 Šport: mednarodni moški teniški turnir Italije (iz Rima)	RAI 3 12.00 Informativna oddaja: Meridiana - Televizijska zgodovina 14.00 Deželne vesti 14.30 Mladinska oddaja: Jeans 2 15.30 Izobr. odd.: S.O.S. 011/8819 - Pomoč pri domačih nalogah za dijake nižje srednje šole 16.00 Koncert skupine Blood Sweat & Tear in Chaka Khan 17.00 Šport: mednarodni moški teniški turnir Italije (iz Rima) 17.30 Športni dnevnik: Derby 19.00 Dnevnik 19.30 Deželne vesti 19.45 Rubrika: 20 let prej 20.00 Izobr. odd.: Dante Alighieri - Božanska komedija, Pikel, 23. spev (bere Giorgio Albertazzi) 20.30 Aktualna oddaja: Scenarij 21.25 Film: Il quanto che uccide (krim., ZDA 1978, r. Ross Hagen, i. John Saxon, Joanna Cassidy, 1. del) 22.05 Dnevnik, nato 2. del filma 23.50 Filmske novice 23.00 Znanstvena rubrika: Delta 23.35 Dnevnik - zadnje vesti	RTV Ljubljana 10.00 Mozaik. Šolska TV: Glasbena vzgoja - Zapis za mlade, Mira Voglar; Kulturna dediščina - Tehniški muzej Bistra 11.00 Film: Avtomobili, ki so požrli Pariz (Avstral.) 16.25 Mozaik. Šolska TV (pon.) 17.30 Otroška nanizanka: Indijanske legende 18.00 Glasbena oddaja: Glasbeni ropot 18.45 Risanka 19.00 Vreme, Obzornik in TV Okno 19.30 Dnevnik in vreme 20.05 Tednik 21.10 Nadaljevanje: Zgodovina (po romanu Else Morante, r. Luigi Comencini, i. Claudia Cardinale, Francisco Rabal, Andrea Spada, 1. del; zgodba se začne v Rimu leta 1940. Ido, osnovnošolsko učiteljico židovskega porekla, posli nemški vojak. Ko rodi sina Useppeja, ga kolikor mogoče skriva pred ljudmi. Nino, prvi in že odrasčajoči Idin sin pa vseeno vzljubi malega bratca...) 22.30 Dnevnik	TV Koper 13.30 TVD Novice 13.40 Športne vesti: Sportime 13.50 Nogomet: Ajax-Malines, finale za pokal pokalnih prvakov (pon.) 15.30 Športna oddaja: Juke box 16.00 TVD Novice 16.10 Reportaže: Šport spektakel 18.50 TVD Novice 19.00 Odprta meja Danes v Odprti meji med drugim: ŠPETER — S posveta KPI o mednarodnem gospodarskem sodelovanju TRST — Deželna predsednika F-JK predstavlja publikacije o dosedanjih volitvah TRST — O gojenju školjk TRST — Odlična tekma Jadrana 19.30 TVD Stičiče 20.00 Rubrika: Donna Kopertina 20.30 Medn. teniški turnir Italije 22.30 TVD Novice 22.40 Športne vesti: Sportime 23.00 Kolesarska dirka Španije 24.00 Športna oddaja: Juke box	
CANALE 5 7.00 Rubrika: Dobro jutro, Italija 7.20 Risanke 9.00 Nanizanka: Arcibaldo 9.30 Nadaljevanje: General Hospital 10.30 Kviz: Cantando cantando, 11.15 Tuttinfamiglia, 12.00 Bis, 12.40 Il pranzo è servito 13.30 Nad.: Sentieri 14.00 Kviz: Fantasia 15.30 Film: Il caporale Sam (kom., ZDA 1952, r. Norman Taureg, i. Jerry Lewis, Dean Martin) 17.05 Nanizanka: Alice 17.35 Kviz: Doppio Slalom 18.05 Nanizanka: Il mio amico Webster, 18.40 I cinque del quinto piano, 19.10 I Jefferson 19.40 Kviz: Tra moglie e marito, 20.30 Telemike 23.15 Variete: Maurizio Costanzo Show 0.30 Filmska rubrika: Première 0.40 Nanizanki: Gli intoccabili, 1.40 Squadra speciale	9.15 Film: Folle del secolo (kom., It. 1939, r. Amleto Palmieri, i. Sergio Tofano, Paola Barbara) 11.00 Nanizanka: Strega per amore, 11.30 Giorno per giorno, 12.00 La piccola grande Nell, 12.30 Vicini troppo vicini 13.00 Otroška oddaja: Ciao Ciao, vmes risanke Flò, Mimi e la nazionale di pallavolo, Riff Raff 14.30 Nadaljevanje: La valle dei pini, 15.30 Così gira il mondo, 16.30 Aspettando il domani, 17.15 Febbre d'amore 18.15 Kviz: C'est la vie, 18.45 Gioco delle coppie 19.30 Nanizanka: Quincy 20.30 Film: Bandolero (western, ZDA 1967, r. Andrew V. McLaglen, i. Dean Martin, James Stewart) 22.30 Aktualno: News Speciali 23.15 Šport: golf 0.15 Filmska rubrika: Cinema & Co. 0.45 Nanizanki: Vegas, 1.40 Missione impossibile	9.25 Wonder Woman, 10.20 Kung Fu, 11.20 Agenzia Rockford, 12.20 Charlie's Angels, 13.20 Arnold 13.50 Variete: Smile 14.20 Glasbena oddaja: Deejay Television 15.00 Nanizanka: Chips 16.00 Otroška oddaja: Bim bum bam, vmes risanke Candy Candy, Denni, Clementine 18.00 Nanizanki: Hazzard, 19.00 Simon & Simon 20.00 Risanki: Maple town 20.30 Film: La febbre del sabato sera (glas., ZDA 1977, r. John Badham, i. John Travolta, Karen Gorney) 22.50 Dok. oddaja: Dirkanje za legendo 23.20 Rubrika: Fish eye 23.50 Nanizanka: Hardcastle and McCormick 0.50 Film: Il grano è verde (dram., ZDA 1979, r. George Cukor, i. Katherine Hepburn, Ian Sanyor)	17.00 Nan.: Mary Hartman 17.30 Risanke 19.30 Nan.: Gunsmoke 20.30 Film: La moglie in bianco, l'amante al pepe (kom., It.-Šp. 1980, r. Michele M. Tarantini, i. Lino Banfi, Pamela Prati) 22.30 Kviz: Colpo grosso 23.30 Šport: boks 0.30 Film	RADIO TRST A 7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše: koledarček, 7.40 pravljica; 8.10 Od Milj do Devina (pon.); 8.40 Za vsakogar nekaj; 9.00 Kuhajte z nami; 9.20 Zdravniški nasveti; 9.40 Misel dneva; 10.00 Pregled tiska; 10.10 S koncertnega repertoarja; 11.30 Zbornik: Svet, v katerem živimo (1. del); 11.30 Potujmo! Kam, kdaj in kako; 12.15 Kratke, izmišljene in druge zgodbe Bojana Ština; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Na goriškem valu; 15.00 Roman: Vojna in mir (52. del); 15.15 Zbornik (2. del); 15.30 Glas. telefon; 17.10 Mi in glasba; 18.00 Srečanja; 18.30 Naši toni.	RADIO KOPER (slovenski program) 13.30, 14.30, 17.30, Poročila; 6.00 Za dobro jutro; 6.05 Danes se spominjamo; 6.10 Vremenska napoved in prometni servis; 6.30 Jutranjik in kronika; 7.30 Pregled dnevnega tiska; 8.00 Prenos Radio Lj; 13.00 Na valu Radio Koper; 14.10 Reportaže in zanimivosti; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 16.30 Primorski dnevnik; 17.40 Aktualna tema; 18.00 Mladim poslušalcem; 18.30 Primorska poje 88; 19.30 Prenos Radia Lj.
TELEFRIULI 13.00 Rubrika: Zdravstvo danes 13.30 Nanizanka: Raffles il ladro gentiluomo 14.30 Družba 15.30 Šport: košarka 17.00 Nadaljevanje: Bolero, 18.15 Le avventure di Caleb Williams 19.00 Dnevnik 19.30 Rubrika: Dan za dnem 20.00 Rubrika 20.30 Variete: Buinesere Friul 22.30 Dnevnik 23.00 Rubrika: Dan za dnem 23.30 Družba 24.00 Rubrika: Delta 0.30 Informativna oddaja: News dal mondo	TELEPADOVA 12.30 Nadaljevanje: I Ryan 13.30 Risanke 14.15 Nadaljevanje: Una vita da vivere, 15.00 Dancing Days, 16.30 Piume e paillettes	TELEQUATTRO (Se povezuje s sporedi Italia 1) Lastne oddaje: 19.30 Dogodki in odmevi	LJUBLJANA 5.00, 6.00, 6.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 19.00, 21.00, 22.00, 23.00 Poročila; 8.05 Šola; 8.35 Concert; 9.05 Glasba; 10.05 Rezervirano za; 11.05 Danes smo izbrali; 12.10 Pojemo in gode-mo; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Od vasi do vasi; 13.30 Melodije; 14.05 Enajsta šola; 14.20 Učenci glasbenih šol; 14.45 Mozaik; 15.00 Radio danes, radio jutri; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Vrtiljak želja; 17.00 Studio; 18.00 Greentown jazz band; 18.15 Jezikovni pogovori; 18.30 Vokalna glasba fr. skladateljev; 19.35 Lahka noč, otroci; 19.45 Big band RTV Lj; 20.00 Domači napevi; 21.05 Literarni večer; 21.45 Glasba; 22.30 Podoknica; 23.05 Literarni nočno; 23.15 Popevke.	RADIO KOPER (italijanski program) 6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Za dobro jutro; 6.35 Koledarček; 7.00 Simfonija zvezd; 7.35 Prsično vaši; 8.00 Minishow; 8.40 Po vaši izbiri; 9.32 Glasbeni občutki; 9.45 Ansambel Casadei; 10.00 Na prvi strani; 10.10 Mavrica; 10.35 Vstop prost; 11.00 Srečanje; 11.05 Danes; 11.40 Popevka tedna; 12.00 Glasba po željah; 14.00 Album; 14.45 Edig Galletti; 15.00 Leteči zmag; 15.45 Počitnice; 18.33 Bazar; 19.00 Zbori.	
RETEQUATTRO 8.30 Nanizanka: La grande vallata	ITALIA 1 8.30 Nanizanka: L'uomo da sei milioni di dollari,				RADIO OPČINE 10.00 Za vsakogar nekaj; 15.00 Les-tvica diskoteke Amadeus; 18.00 Gremo v gledališče; 19.00 Te zanima tvoja prihodnost; 20.30 Oddaja za obrtnike; 21.00 Radijski bazar, vmes Kupim-prodam-podarim, sledi Nočna glasba.

Pokrajinski svet je zaključil mandat

Ocene petletnega obdobja in priporočila

Devetakova in Cej o slovenski problematiki

Goriški pokrajinski svet je s ponedeljkovo sejo zaključil svoj mandat. 25. in 26. junija bomo na Goriškem, poleg volitev v deželno skupščino in upravnih volitev v nekaterih občinah, med drugim tudi v Trzinu, volili tudi štirindvajset članov pokrajinskega sveta. Do takrat bo pokrajinski odbor opravljal le tekoče zadeve.

Ponedeljkova seja je bila torej zadnja v tem mandatu, v katerem se je zvrstilo kar precej težav. Zadnja seja je običajno priložnost za oceno, v kolikšni meri so bili programi uresničeni in pa priložnost za priporočila, seveda tistim, ki bodo ponovno izvoljeni, na katera področja bi kazalo polagati več pozornosti.

Tako je bilo tudi v ponedeljek. Že dolgo ni bilo slišati toliko posegov in o tako različni problematiki. Kratko so potegnili le predstavniki (v dvorani je bilo kakih deset oseb) krminskega in gradeškega odbora za obrambo bolnišnice, ki so zaman čakali, da se bo v dvorani razvila napeta razprava o tem vprašanju in da bo pokrajinski svet v dokumentu jasno opredelil svoje stališče, v odgovor na interpelacijo, ki jo je sredi prejšnjega meseca predložil misovec Cosma. Pa so se stvari zasule drugače. Poslušalci so se morali zadovoljiti z zelo umirjenim in sila previdnim, tudi sklicujoč se na dejstvo, da Pokrajina nima izrecnih pristojnosti, odgovorom Predsednika.

Zadnja seja pokrajinskega sveta v tej mandatni dobi se je pričela s komemoracijo Alda Mora, ob desetletnici umora. Zatem se je odbor znašel pod pravo ploho ustnih in pisnih vprašanj, od katerih bodo mnoga, žal, ostala brez odgovora.

Tako je svetovalec Poletto, poleg drugega, sklicujoč se na interpelacijo v deželnem svetu, vprašal pokrajinski odbor, če mu je znan dogodek, ki se je pripetil na predvečer prvega maja v Rupi in kaj namerava storiti, da bi se

taka in podobna dejanja ne ponavljala.

Vloga Silvina Poletta je bila pravzaprav uvod v daljši poseg Devetakove (KPI) in Ceja (PSI) o slovenski problematiki.

Devetakova je govorila predvsem o graditvi politike sožitja in medsebojnega poznavanja med pripadniki večinskega in manjšinskega naroda, pri čemer se vloga Pokrajine ne sme omejit na izraze solidarnosti. Tudi v tem mandatu je, taka je ocena Devetakove, Pokrajina zamudila vrsto priložnosti, saj so številna vprašanja in predlogi komunistične in drugih skupin pravzaprav še zmeraj aktualna. Tako ni bil uresničen predlog o ustanovitvi slovenske konzulte, ni bilo razstave ob 500-letnici Trubarja, ni bil sprejet predlog o prilagoditvi poslovnika itd.

Kaj lahko naredimo kot predstavniki ustanove v trenutku, ko zanimive

pobude, ki so obenem življenjske važnosti za obstoj in razvoj manjšinske skupnosti niso deležne primerne podpore s strani Dežele, se je v svojem posegu vprašal Jože Cej ter opozoril na mačehovski odnos do Slovenskega raziskovalnega instituta in do drugih pomembnih kulturnih institucij.

Na vprašanje ni bilo neposrednega odgovora, in ga pravzaprav niti ni moglo biti, čeprav je Predsednik povedal, da povsem soglaša z ugotovitvami in pritožbami svetovalca Ceja. Ostanjejo torej kot priporočila, da bi v prihodnjem mandatu stvari skušali spremeniti.

Pokrajinski svet je na zadnji seji izglasoval nekaj resolucij programskega značaja, imenovanje predstavnikov Pokrajine v razne organizme pa prepuštil novi skupščini, ki bo, kot je slišati, kar precej pomlajena.

vabijo na predstavitev publikacije

NARODNA IN ŠTUDIJSKA KNJIŽNICA
LJUDSKA KNJIŽNICA DAMIR FEIGEL
KULTURNI DOM GORICA

PRI SLOVENSKI MANJŠINI V AVSTRIJI IN ITALIJI

Publikacijo je izdala Slovenska akademija znanosti in umetnosti.

Spregovorili bodo člani SAZU:

Franc Jakopin
Anton Trstenjak
Anton Vratuša
Ciril Zlobec

Mala dvorana Kulturnega doma v Gorici, danes ob 18.30.

PSI za stabilnost na Občini s pomisleki glede livarne

Mestni odbor socialistične stranke je te dni razpravljal o rešitvi krize na goriški občini ter o nameravani gradnji livarne v industrijski coni pri Standrežu ter o nekaterih drugih zadevah. Seje so se udeležili tudi občinski svetovalci.

Socialistična stranka ostaja v dosežani koaliciji, da se zagotovi stabilnost, ob spoštovanju in izvajanju dogovorjenega programa, piše v daljšem poročilu za tisk in ki se nanaša na omenjeno sejo. Potrditev volje po sodelovanju v dosednji koaliciji mora biti spodbuda za uspešnejši nastop uprave v prihodnjem dveletnem obdobju, to je do konca mandata.

Glede nameravane gradnje livarne v Gorici, je bilo poudarjeno stališče, da je vprašanje mogoče rešiti, seveda če se ga obravnava z največjo odgovornostjo in resnostjo. PSI ne nasprotuje gradnji takega obrata na Goriškem. Ključno vprašanje pa je lokacija objekta. Mestni odbor meni, da Konzorcij za industrijski razvoj ni imel popolne in izčrpane dokumentacije glede stopnje in vrste onesnaževanja, ki bi ga tovarna povzročala v okolju, pač pa je imel samo podatke, ki jih je posredovala zainteresirana strana.

V mestnem odboru PSI so trdno odločeni nasprotovati vsakršni izbiri, ki ne bi, poleg ekonomskih vprašanj, upoštevala tudi okolje. Tako tudi osporavajo odločitvi upravnega sveta

Konzorcija, sprejeti z večino glasov, da se za graditev tovarne dodeli zemljišče pri Standrežu.

Na seji so člani mestnega odbora razpravljali tudi o zadruzi Arcobaleno, o težavah in dilemah, ki spremljajo to ustanovo, ki skuša pomagati iz družbe izrinjenim posameznikom, da kolikor toliko spet normalno živijo. Socialisti nasplošno ugodno ocenjujejo dosežanje delovanje zadruge.

Stavka in protest delavcev SBE

Takojšen in odločen protest delavcev in sindikalnih predstavnikov je povzročila vest, da namerava podjetje SBE (Società Bulloneria Europea) v Trzinu kupiti družba Varvi iz Reggio Emilie. Vest je objavil časopis Espresso. Včeraj so delavci oklicali stavko in priredili manifestacijo po trziških ulicah ter zahtevali tudi srečanje z županom. Deželna svetovalca Bratina in Padovan sta v deželnem svetu nemudoma vložila interpelacijo, medtem ko so predstavniki sindikalnih zvez CGIL/CISL/UIL protestirali na Deželi, zaradi nekorektnega in nesprejemljivega zadržanja ustanove IRI, ki se je obvezala, da bo nemudoma sporočila morebitne odločitve glede prodaje ali posameznih ponudb za prodajo.

Na Občini vrsta vprašanj o ločenem nabiranju odpadkov

Novoimenovani občinski odbor za storitve in ekologijo Vincenzo Esposito je moral že na prvi občinski seji po prevzemu funkcije odgovarjati na vrsto interpelacij. Kar trije svetovalci, Beltramini (KD), Paulin (SSK) in Ardito (KPI) so ga opozorili na nerešeno vprašanje odvažanja oz. uničevanja ali predelave posebnih odpadkov. Ponekod so ob bregovih Soče opazna črna odlagališča vsakovrstne šare, predvsem večjih predmetov, kakršnih ne prevzema občinska smetarska služba. Po drugi strani so mnogi občani v zagati, ko ne vedo, kam bi odvrgli star televizor ali drugo šaro, ki je ne sprejema niti upepeljevalnik, niti občinsko odlagališče. Esposito je odgovoril, da se že zavzema za celovito rešitev vprašanja ločenega nabiranja in morebitne predelave odpadkov. Tako naj bi v kratkem Občina nabavila posebne posode za odlaganje baterij in za zdravila, primerno rešitev pa iščejo tudi za zbiranje večjih odpadnih predmetov.

Paulin je tudi vprašal, kako je z deli za obnovo osnovne šole v Standrežu. Odbornik Del Ben je odgovoril, da ima načrt v rokah občinski tehnični urad in da je vzrok za nekatere zamude preobremenitev z delom. Vsekakor, je zagotovil, bodo za ta potreben poseg pohitili.

Svetovalec Cicuttin (KD) je z vprašanjem županu ponovno postavil v ospredje problem gospodarskega sodelovanja z rasističnim režimom v Južni Afriki, ki je bil pred nedavnim že povod za dijaški protest pred sedežem Trgovinske zbornice. Župan je povedal, da se je skupno z delegacijo goriške Trgovinske zbornice in drugimi gospodarstveniki (tudi z Videmskega) v Milanu srečal z južnoafriškim konzulom. Zavrnil je namig na račun teh stikov rekoč, da je prepričan, da je totalna zapora vsakega gospodarskega sodelovanja z Južno Afriko bolj v korist reakcionarnim kot pa naprednim silam v tisti državi.

Umrl je Zorko Maraž v Števerjanu

je bilo skupaj osem otrok, je morala v begunstvo.

Globoke sledove v Zorkovem življenju je zapustila tudi druga svetovna vojna. Komaj se je poročil, prve dni maja 1940. leta, je bil poklican v vojsko, leto dni zatem poslan na rusko fronto, od koder pa so ga poslali nazaj v Italijo, kot strogo sumljivo osebo. Pred razpadom fašistične Italije je, čeprav bolan, pobegnil iz bolnišnice v Benetkah ter se pridružil narodnoosvobodilnemu gibanju. Bil je borec in funkcionar 17. brigade Simona Gregorčiča ter Briško-Beneškega odreda. Po vojni si je veliko prizadeval za dvig kmetijstva v Brdih in za odpravo kolonata. Sam si je iz kolonske kmetije (Podvanovih) uspel ustvariti vzorno vinogradniško posestvo. Bil je aktiven na sindikalnem področju, pri strokovnem združenju kolonov, sodeloval je pri kulturnem društvu Briški grič in pri sekciji VZPI-ANPI.

Povozil ga je vlak

Do včeraj popoldne še niso uspeli ugotoviti imena starejšega moškega, ki ga je v ponedeljek ponoči povozil vlak na železniški progi Tržič - Benetke, v bližini Pierisa. Truplo so prepeljali v mrlisko vežo v Begliano. Policijski organi so posredovali tudi nekaj osnovnih podatkov, na podlagi katerih upajo, da bodo ugotovili istovetnost. Moški je bil star od 60 do 70 let, oblečen v sive hlače in bel usnjen jopič, svetlo srajco s črtami in črno-bele naramnice. Domnevajo, da gre za samomor.

nonu Claudio Coderin in predsednik podjetja Atesina iz Trenta dr. Sergio Mattuella. Sodelovala bosta še predstavnik Federtrasporti dr. Antonio Marzia in zastopnik sindikalnih organizacij. Posvet se bo nadaljeval tudi popoldne od 15. ure dalje.

Občinski svet sinoči nesklepčen

Seja goriškega občinskega sveta, ki jo je župan sklical po hitem postopku sinoči s pričetkom ob 18.30 je odpadla zaradi nesklepčnosti. Dobro uro po napovedanem času (pravilnik dovoljuje kvečjemu polurno zamudo) je še manjkalo 22 od skupnih 40 svetovalcev, za veljavnost seje pa mora biti prisotna vsaj polovica. Županu ni preostalo drugega kot da javno obsodi dogodek, »ki pomeni pomanjkanje spoštovanja do prisotnih kolegov« in pošlje vse domov. Občinski svet bo ponovno sklical v drugem zasedanju jutri, ko bo za veljavnost seje zadostno tudi manjše število prisotnih.

Prihodnji teden bi moral občinski svet razpravljati o proračunu, še pred tem pa mora odobriti nekatere predhodne sklepe, katerim je bila namenjena sinočnja seja.

razna obvestila

Davčne prijave v Doberdolu sprejema občinski poverjenik na sedežu ŠD Mladost po sledečem urniku: do 21. maja od 8. do 10. ure, od 23. do 28. 5. od 8. do 12. ure, 30. in 31. 5. od 8. do 12. in od 14. do 18. ure.

razne prireditve

Sekcija KPI Jože Srebrnič iz Doberdola prireja jutri, v petek, 13. maja, ob 20.30 predstavitev knjige o Jožetu Srebrniču, ki je izšla v slovenski in italijanski izdaji. Na predstavitvi v občinski telovadnici bosta sodelovala Vincenzo Marini-Banfi in Ivan Bratina, sledil bo nastop moškega pevskega zbora Jezero.

kino

Gorica

CORSO 17.30-22.00 »L'ultimo imperatore«. R. Bernardo Bertolucci.

VERDI Danes zaprto.

VITTORIA 17.30-22.00 »La bottega del piacer«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Tržič

EXCELSIOR 17.30-22.00 »American supergirl«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

COMUNALE Danes zaprto. Jutri ob 20.30 koncert orkestra RTV Ljubljana.

Nova Gorica

SOČA 18.00-20.00 »Krokodil Dandy«.

DESKLE Ni predstave.

pogrebi

Danes v Gorici, ob 9.30 Angelo Kristanc iz bolnišnice Janeza ob Boga na glavno pokopališče, ob 11. uri Giuseppe Comelli vdova Fanucchi iz splošne bolnišnice v cerkev na Svetogorski ulici in na glavno pokopališče, ob 11. uri Lidia Caporale vdova Bressan, posmrtno ostanke pripeljejo iz Trsta, pogreb bo na glavnem pokopališču.

† Sporočamo, da je preminil naš dragi mož, oče in stari oče

Franc Hlede

(star 80 let)

Pogreb bo danes, 12. maja 1988, ob 17. uri, v Števerjanu. Do pogreba leži pokojnik na domu, Pri Aščevih 8.

Žena, otroci, vnuki in drugi sorodniki.

Števerjan, 12. maja 1988

† Zapustil nas je naš dragi

Leopold Devetak

(star 77 let)

Žalostno vest sporočajo žena Viktorija, sin Poldo, hčerki Zmaga in Danica z družinami ter ostalo sorodstvo.

Uro pogreba bomo sporočili naknadno.

Vrh, 12. maja 1988

Kmečka zveza izreka Francu Maržu in družini sožalje ob izgubi očeta Zorka.

Jutri zaključek ciklusa koncertov "All frontiers"

Kantavtor Steven Brown v Gradežu

Ciklus koncertov All frontiers, ki je v zadnjih tednih priredil v naši pokrajini izredno zanimive nastope skupine Tuxedomoon, šansonerke Dagmar Krausejeve, angleškega pianista Johna Tilburyja, italijanskega Giovannija Sturmannia ter kantavtorja Petra Hammilla, se zaključuje jutri zvečer z nastopom ameriškega kantavtorja Stevna Browna v Gradežu.

Čičaški glasbenik se je kakor večina svojih vrstnikov začel ukvarjati z glasbo že v mladih letih. Po nekajletnem igranju na klarinet se ukvarja tudi z gledališčem in s snemanjem kratkometražnih filmov. Kasneje se preseli v Kalifornijo, kjer začne igrati na sax ter ustanovi skupaj z Blainom Reiningerjem in Petrom Principlem skupino Tuxedomoon. Po nekajletnem delovanju na ameriških tleh se leta 1981 preseli v Belgijo, kjer je še sedaj doma. V zadnjih letih je začel z raziskovanjem evropske glasbene kulture in sedaj se predstavlja italijanski publikli s koncertom, ki je v celoti posvečen umrlemu kantavtorju Luigi Tencu. Njemu je tudi posvetil svoj zadnji mini album, Brown plays Tenco. Na njej dobimo pet zelo lepih pesmi, med katerimi so kar štiri pete v italijansčini. Skladbe na tej plošči so Lontano lontano, ki je edina posneta v angleščini, ter Mi sono innamorato di te, Ciao amore ciao, Vedrai vedrai in Un giorno dopo l'altro.

Ameriški kantavtor bo stopil na oder gradeške kongresne dvorane ob 21. uri, spremljali pa ga bodo član skupine Tuxedomoon Luc Van Lieshout, Marc Lesh in Nikolas Klau. Pred njim bo nastopila še skupina Four quartets, katero sestavljajo mladi iz naše dežele. Vstopnice se dobijo v trgovini Music Shop v Ul. Mazzini ter v baru Baobab v Gorici, v trgovini plošč La luna v Trzinu ter pri Blitz Music

v Rojanu v Trstu, za katerokoli informacijo pa lahko pokličete prireditelje koncerta, More Music iz Tržiča, na številko 0481/481644.

ALEŠ WALTRITSCH

Na Bledu 21. mednarodno srečanje PEN

Na Bledu se je sinoči s tradicionalnim cocktailom in izletom na otok začelo 21. mednarodno srečanje pisateljev, ki ga skupaj prireja Slovenski center PEN in Društvo slovenskih pisateljev. Delovno srečanje se bo začelo danes z odprtjem in prvo okroglo mizo o manjšini, njenih pomanjkljivostih in prednostih. Moderator bo Robert Lafont.

Popoldne bo na sporedu druga okrogla miza in sicer na temo: od kod sovraštvo večine do manjšin? Okroglo mizo bo vodil Laszlo Vegel. Istega dne zvečer bo za vse udeležence sprejem pri predsedniku Izvršnega sveta skupščine SR Slovenije Dušanu Sinigoju.

Jutri dopoldan bo na vrsti tretja okrogla miza na temo: pisatelj — duhovna manjšina. Moderator bo predsednik slovenskega PEN Drago Jančar, popoldan pa bosta na vrsti predavanje Gyula Kuruczja o sodobni madžarski literaturi ter tiskovna konferenca, kot zaključek delovnega srečanja pa bo zvečer še pesniško srečanje.

Knjiga Branka Marušiča je izšla v zbirki Jadranskega koledarja Zapisani »Z zlatimi črkami«

Knjiga *Z zlatimi črkami* s podnaslovom *Življenjske usode in dela velikih primorskih mož*, ki je izšla pri koprski založbi Lipa in Založništvu tržaškega tiska ter spada v letošnjo zbirko Jadranskega koledarja in jo je napisal zaslužni novogoriški zgodovinar dr. Branko Marušič, je bila pravzaprav nujna, vseeno pa je bil njen izid res prijetno presenečenje. Koliko krivic je bilo vsaj delno popravljenih, koliko imen rešenih pozabe. Po drugi strani pa koliko življenjskih usod se je kar naenkrat zvrstilo pred nami.

Glavni urednik knjižnih izdaj ZTT Marko Kravos je v uvodu zapisal: »Za stotimi imeni, ki jih obravnava knjiga o velikih možeh Primorske, se skriva sto človeških usod, ki jih označujejo ustvarjalnost, delovna zagnanost in uspešnost ali herojska žrtev: med njimi so visoki dostojanstveniki, diplomati, politiki, gospodarstveniki, umetniki in znanstveniki na raznoterih področjih, borci. Vse je odlikovala plemenita navezanost na lastni rod, kraj in jezik in zaradi tega sta bila njihovo življenje in delo že od nekdaj osnova samozvesti njihovih rojakov...« Sedaj nam je že povsem jasno, kdo so in kako so razvrščene te vsestransko vodilne primorske osebnosti.

Morda nekaj imen za vse okuse: Vladimir Bartol, Igo Gruden, Zorko

Jelinčič, Klement Jug, Dragotin Kette, Dušan Pirjevec, Stanko Vuk, pa manj znani ali pa skoraj pozabljeni Mihael Verne, Franc Kavčič, Jožef Tominc. Še bi lahko naštevali, pa se raje ustavimo. Le približno si lahko predstavljamo, koliko truda je moral vložiti avtor, ko je dolga leta zbiral podatke, drobne iskricke in spomine, da imamo sedaj

pred sabo harmonično celoto, sto svetlih točk naše Primorske.

Marušičeva knjiga je naposled izredno dragoceno biografsko delo, katerega ne bomo mogli prehitati. Poleg vsega je tudi zanimivo branje, iz katerega sestavlja bralec svoj zgodovinski, pa tudi sociološki in politični mozaik. Marsikdo lahko oporeka, da so tu nametane osebe z vseh nazorov in vsestransko različnih sfer z edinim skupnim imenovalcem Primorske, vendar pa menimo, da je ta nova knjižna operacija zanimiva, izkazala pa se je tudi za pravilno, saj harmonija celote nikakor ne trpi. Znanstveniku sledi glasbenik, glasbeniku partizan, partizanu pisatelj, pisatelju zaveden duhovnik. Komu to škoduje? Kaj je napačnega ali neprofesionalnega v tem? Odlike te knjige lahko še naštevamo, pa naj bo dovolj dejstvo, da ob branju te osebnosti zaživijo v vsej svoji polnosti, nas pa prešineti spoznanje in prijeten občutek, da njihovo življenjsko delo nikakor ni bilo zaman in da je borba na tem našem koščku zemlje še naprej obvezna in nujna, saj moramo, če ne drugega, poravnati dolg ljudem, ki so zapisani v zgodovini Primorske z zlatimi črkami.

DUŠAN JELINČIČ

Šiškočeva plošča: še o slovenščini

Dragi Primorski dnevnik! Pridružujem se pokončnemu ogorčenju dr. Marijana Spetiča nad ovitkom plošče dua Šiškoč - Lazko zastran zatajitve materinščine izvajalcev: ne slovenščine ni na njem ne rščine!

Očitno gre za žolčen izbruh beograjskega zapadnjaškega antantofilskega velikosrbstva, ki se angleškemu in italijanskemu imperializmu dobrika celo z zatajitvijo lastne materinščine, saj je na istem ovitku zavrzel pristno in milo cirilico, da bi srbščino osemil v latinico!

Vprašati se moramo: kdo tiči za to zaroto? Izpimo torej do dna grenkih kelih spoznanja in pogumno pokažimo s prstom na recenzentko Produkcije Gramofonskih Ploča Radia Televizije Beograd (PGP - RTB), primorsko janičarko Nedo Bebler, nevredno hčer nepozabnega Aleša Beblerja - Primoža in sprieno nečakinjo Dušana Hreščaka, prvega Slovenca med tržaškimi mestnimi očeti in dolgoletnega predsednika Glasbene maticel!

Fej jo bodi! A naj pomni: jezik in prosveta - to naša bo osveta!

Pripis: Ni Samo vsak, ki Samotu se gliha, a k sreči Spet - tič ni še vsak pavliha...

Ravel Kodrič

Kontovel, 10. maja 1988

Slovenski solisti komponista Bora Turela in čelista Vladimira Kovačiča

Zanimiva plošča dveh mladih glasbenikov

Pravkar izdana plošča Slovenski solisti je odraz produktivnosti dveh predstavnikov mlajše generacije - komponista Bora Turela in čelista Vladimira Kovačiča, ki s posegom v mrežo tržnih glasbenih odnosov odločno afirmirata možnost dokumentiranja nove ustvarjalnosti. Glede na prakso formalizma, ki dominira v slovenski glasbi in ki pogosto onemogoča marsikatero gesto mladih talentov, pomeni koprodukcija Turel-Kovačič zgled, kako razmere izboljšati. Mimo te didaktične vrednosti pomeni plošča pridobitev tudi v pogledu iskanja novih snemalnih postopkov.

Sam proces snemanja Bachove Suite za čelo št. 5 v c-molu na drugi strani plošče odpira drugačen aspekt baročne sintakse s tehnologijo premičnih mikrofonov, s katero poskušata reinterpretirati glasbeni čas in prostor. Ideja problematizira enega prvih postulatov baroka - metrično klenost, ki narekuje časovno-prostorsko askozo. njuno zamejitev. Turel in Kovačič pa z razširitvijo prostora preobražata plesno utemeljeno organičnost zvoka v onostranstvo zvočnih prepletanj in s tem poskušata Bachovo muziko pretolmačiti.

Naslednji problem je realizacija koncepta in sicer kdaj in kje uporabiti premični mikrofoni, da bo zvočna sprejemba tudi strukturno upravičena. Tukaj pa avtorja nista dovolj skrbna in dosledna, saj se za spremembo odločata tudi na manj primernih mestih. Zdi se na primer, da bi prijem bolj ustrezal naravi prvega dela preludija, ki zveni suho in brez iracionalne podaljšave, medtem ko je kontrastni drugi del zaradi spremembe prijema zbrisan in premalo precizen.

Na prvi strani plošče je posneta noviteta Bora Turela, skladba Sonotra-

njosti za violončelo, magnetofonski trak in elektroniko. Gre za interakcijo treh različnih organizmov v tridelni osnovi, ki istočasno organizira psihološko-kompozicijske elemente v celovit in pregleden ustroj. Selekcija teh elementov je osnova napovedi dramskega konflikta, nato konflikta samega in njegove razrešitve. Turel se torej naslanja na klasični vir. Njegovi akterji niso nespremenljiva konstanta, ampak dinamični sogovorniki, ki svoje reakcije prilagajajo glede na nekakšno nujno logiko situacije. Hkrati so izpostavljeni tudi odstopom od te logike s samosvojem obnašanjem in deklarativno svobodo, ki ima za posledicočasne konflikte in njihove razrešitve. V skladbi najdemo zaostritve in sporazumevanja tudi na ravni tehničnih odnosov med polifonijo, homofonijo in solom, ter spet čisto klasična uravnavanja le-teh. Če gledamo na fragmente izolirano, potem hitro prepoznamo številne klišeje, ki se jim ob takšni eksploataciji elektroakustične in godalno-solistične glasbe skoraj ni

moč izogniti. Zdi se celo, da so klišeji Turelova zavestna odločitev, saj jim spreminja predznake ali pa z dopolnjevanjem variira pomenske zveze. Vsi klišeji so v skladbi postavljeni proporcionalno in z ustrezno notranjo uravnava, tako da Turel v svoji muzikalni misli deluje skorajda nezmotljivo.

Oba posnetka združuje isti namen, to je reinterpretacija določene interpretacijske ter kompozicijske trditve s tem, da bistvo ostaja v zvočni atrakciji, ki v prostoru sprememba preteklega in sedanjega časa prosto odpeva. Vse to pa je v povezavi s kvaliteto posnetkov, opremo ovitka in z dodatkom - Kovačičevim prozornim tekstom - redke privilegiji, ki ga bo v prihodnjem času potrebno namnožiti.

Plošča je izšla pri Založbi Obzorja Maribor, TGP Helidon, posneta je bila v Križevniški cerkvi v Ljubljani, končna montaža je bila narejena v studiu 02 Radia Ljubljana. Ploščo je subvencionirala Kulturna skupnost Slovenije.

MIRJAM ŽGAVEC

V Domu, ki nosi ime po velikem pisatelju

Z »odprtimi vrati« počastili dan rojstva Ivana Cankarja

Na obletnico Cankarjevega rojstva, 10. maja, je bil v ljubljanskem Cankarjevem domu tudi letos Dan odprtih vrat. Ob tej priložnosti so se zvrstile številne prireditve, s katerimi so počastili rojstvo največjega slovenskega pisatelja. V jutranjih urah je bila otroška matineja, vzporedno pa je potekala vaja Simfoničnega orkestra Slovenske filharmonije. Predvajali so tudi Pretnarjev film Idealist, zelo obiskana pa je bila predstavitev orgel, na kateri je sodeloval Saša Frelih. V večernih urah je bil literarni večer, ki ga je, kot je že navada, priredilo Društvo slovenskih pisateljev. Udeležila se ga je deseterica slovenskih književnikov, in sicer Rado Bordon, Ervin Fritz, Lojze Krakar (nega od njegovih pesniških odlomkov je bral Jurij Souček), Marko Kravos, Janez Menart, Miloš Mikeln, Slavko Pregl, Franček Rudolf, Marko Švabič in Igor Torkar. Omenjeni umetniki so obletnico Cankarjevega rojstva proslavili z žanrom, ki je bil temu pisatelju izredno priljubljen, to je s satiro. (IV)

Manzonijeva Renzo in Lucia bosta jeseni osvojila Ameriko

Vse kaže, da bosta Manzonijeva Zaročenca osvojila Ameriko. Televizijski film o Renzu in Lucii, ki ga v teh dneh za italijansko prvo televizijsko mrežo snema režiser Salvatore Nocita, je — čeprav še nedokončan — naletel na veliko povpraševanje na nedavnem

televizijskem sejmu v francoskem Cannesu. Od RAI ga je odkupila ena od treh velikih ameriških televizijskih mrež, ki bo skoraj osemurno nadaljevanje predvajala konec leta.

Italijanska televizija se je lotila Manzonijevoga romana skoraj dve desetletji po prvi nadaljevanji, ki je zabeležila izreden uspeh. Nosilni vlogi Renza in Lucie sta takrat igrala Nino Castelnuovo in Paola Pitagora, od njiju pa je nastopila še kopica izvrstnih igralcev, kot na primer Tino Carraro in Salvo Randone.

Letošnja televizijska protagonista Zaročencev bosta Danny Quinn in Delphine Forest ostale vloge pa bodo tolmačili nekateri res vrhunski igralci, na primer Burt Lancaster, Franco Nero, Murray Abraham in Alberto Sordi, ki bo igral kurata don Abbondia. Kaže, da je prav ta izjemni igralski kader »prepričal« Američane za odkup nadaljevanke, ki bo stala italijansko televizijo celih 14 milijard lir.

Iz Trsta prenos oddaje Radia Beograd

Oddaja Poetski teatar 202, tedensko srečanje poslušalcev Radia Beograd s pesniško ustvarjalnostjo iz najrazličnejših krajev Jugoslavije in iz tujine, bo danes gostovala v Trstu. V baru slovenskega Kulturnega doma se bodo ob 21. uri zbrali slovenski in italijanski pesniki, ki živijo in ustvarjajo v našem mestu, in se ob prebiranju poezij pogovarjali o sedanjem trenutku pesništva v Trstu. Sodelovali bodo Fery Foelkel, Miroslav Košuta, Daria Camillucci, Marko Kravos, Franco Ferranti, Ace Mermolja, Marij Čuk, Carmela Fratantonio in Giorgio De-pangher. Med književnimi kritiki bodo nastopili Bruno

Mayer, Martin Jevnikar in Elvio Guagnini, kot gosta pa Fulvio Tomizza in Jože Babič.

Neposredni prenos bo vodil beograjski urednik oddaje Svetozar Vlajković, ki je prav te dni za svoj Poetski teatar prejel zvezno nagrado za posredovanje poezije preko novih medijev, skupaj z novinarjem Radia Koper Erosom Bičičem. Naj še povemo, da je tržaško gostovanje te oddaje sad sodelovanja Radia Beograd in slovenskih ter italijanskih sporedov deželnega sedeža RAI, ki je poskrbel za organizacijske in tehnične usluge prenosa.

V spomin na pred dnevi umrlo Tončko Maroltovo, legendo slovenske folklorne

Pol stoletja raziskovanja slovenskega ljudskega izročila

Danes objavljamo drugi del spominskega reportažnega zapisa Ivana Virnika o Tončki Marolti, veliki raziskovalki slovenskega ljudskega izročila, ki je preminila konec preteklega tedna.

II.

In kako se je sploh začelo njeno ljubiteljsko delo na folklornem področju? »France Marolt me je navdušil, kar odvlekel me je iz gledališča, kjer sem nastopala. Šla sem za njim, veliko sva naredila skupaj, precej pa tudi s sestro Marijo. Danes sem vesela in zadovoljna, da sem delala tisto, kar me je veselilo. Na kaj drugega, kakor na folkloro, niti pomislila nisem,« je v nekaj besedah strnila svojo življenjsko pot Tončka Maroltova.

Rodila se je 10. januarja 1894 v Šitilicu pri Kamniku v glasbeni družini. Oče je bil organist, mama pevk. Vsi v družini so bili glasbeno nadarjeni. Če je bilo potrebno, so imeli v hiši kar tri zборе! Na Bledu pa je »gor zrasla«, kakor sama pravi. Življenjska sopotnica slovitega slovenskega etnomuzikologa, zborovodje in ustanovitelja Folklornega instituta Slovenske akademije znanosti in umetnosti Franceta Marolta je po končanem učiteljsku študiju petje na ljubljanskem Konservatoriju pri Mateju Hubadu, na Dunaju in v Salzburgu. Od 1919-21 je bila članica Opere Drame SNG v Ljubljani, od 1921-24 pa je pela v mariborski Operi. Pozneje je bila korepetitorica v Plesni šoli v Osijeku; krajši čas je živila in koncertirala na Dunaju. Leta 1935 se je z mo-

žem Francetom začela sistematično ukvarjati z zbiranjem in proučevanjem slovenskih ljudskih pesmi in plesov. Tako se je kot znanstvena sodelavka Glasbeno-narodopisnega instituta v Ljubljani, ki ga je vodil France Marolt, vsestransko vključila v njegovo delo, hkrati pa je prevzela glasbeno vodstvo institutove folklorne skupine, po osvoboditvi znane kot Akademski folklorna skupina France Marolta.

Po moževi smrti (1951) je Tončka Maroltova vse svoje moči posvetila slovenski folklori. Po vaseh je zapisovala pesmi in plesne sode stari godci, pevci in pevskami, ki so se jih še spominjali iz svoje mladosti. Največ na Gorenjskem, v Beli krajini in v okolici Portoroža, večkrat pa je prišla tudi na Tržaško. Po njeni zaslugi se je v slovenski ljudski zakladnici ohranila tudi vrsta znanih ljudskih pesmi in plesov iz Slovenskega Primorja, Istre in s Tržaškega. »Dobiti bi se dalo še kaj, a ne več veliko. Poiskati bi bilo treba še nekatere zelo stare pesmi in plesne, ki se jih ljudje na našem podeželju še spominjajo, jih zapisati in shraniti,« pripoveduje Tončka Maroltova. Še so ljudje, ki vedo, kako so nekdaj peli in plesali, toda veliko časa in potrpežljivosti je potrebno po njeni sodbi, da jih človek najde in da se mu razodenejo. Pogosto je dolga pot do tistega, ki zapoje ali zapleše, vendar moraš vztrajati do konca.

»Nekaj sem jih res zapisala,« je med najnim pogovorom skromno pripomnila gospa Tončka. Kljub svoji osebni skromnosti, ki je kar preveli-

ka, lahko Tončka Maroltova na jesen svojega bogatega življenja našteje nekaj sto slovenskih ljudskih pesmi in plesov, ki jih je iztrgala pozabi. Naša sobesednica je prepričana, da se je ohranilo veliko slovenskih ljudskih pesmi in plesov, zdaj pa imamo tudi veliko folklornih skupin, ki plešejo in pojejo, vendar se ob razveseljenem spoznanju zastavlja tudi vprašanje, kaj je pristno, ljudsko.

Slehera, na videz še tako majhna ali nepomembna postavitev in javna predstavitev ljudskega plesa se mora po njenem mnenju čim bolj približati izvirnemu načinu podajanja glasbeno-plesnega izročila. »Ples je svojevrstna predstava, ki zahteva pred javnim nastopom od izvajalcev temeljit študij in nekajdnevne, če je potrebno tudi nekajmesečne zavzete vaje,« zatrjuje Tončka Maroltova. »Prav tako pomembni so obleka, narodne noše in godci, ki spremljajo folkloriste. Folklorni ples mora odsevati pokrajino, v kateri je nastal, zato je skupini, naj bo še tako dobra, težko plesati druge plesne. Če je preveč oddaljen od svoje pokrajine, mu grozi nevarnost, da bo hitro izgubil na svoji izvirnosti. Vse življenje sem si prizadevala, da ostanem slovenski ljudski plesi izvirni, da se ve, kaj je naše in kaj ne. Če mi je to uspelo, potem moje delo ni bilo zaman.«

Vendar to ni edino bogastvo, ki je polnilo njeno življenje. Ljubezen do slovenskih plesov je vcepila tudi mladim, ko jih je po naših krajih pripravljala za javne nastope. Zavzeto je učila

mlade folkloriste — pod kozolci, kmečkimi skednji, po vaških dvoranh, gostilnah in na poljih. Mednje je sicer prihajala kot strog učitelj, a se je po zahtevnih vajah, z njimi rada poveselila in pogovorila o njihovem šolanju in preživljanju prostega časa. Sedaj, ko niso več skupaj, se tlažijo z mislijo, da jo lahko večkrat obiščejo v domu za Bežigradom in jo povprašajo za nujno potreben nasvet. Tako je gospa Tončka, kakor ji pravijo vsi po vrsti, ostala v najtesnejših stikih z mladimi člani slovenskih folklornih skupin, ki visoko cenijo njeno dolgoletno mentorsko delo. Še več. Revija Folklorist, ki jo izdaja Zveza kulturnih organizacij Slovenije, je pred leti eno svojih števil v celoti posvetila objavi plesov, ki jih je zapisala in za mlade folklorne plesalce priredila Tončka Maroltova. »Gorenjski plesi za naše najmlajše,« je napisal urednik revije v predgovoru k dvajsetim plesom, zapisanim preprosto in razumljivo vsem mentorjem otroških folklornih skupin. Tako so njeni napotki, opremljeni s skicami in fotografijami ter instrumentalno spremljavo ljudskih pesmi in plesov, postali dragocen pripomoček vsem tistim, ki navdušujejo mlade na Slovenskem in v zamejstvu za negovanje našega glasbeno-plesnega izročila. Tistega pristnega ljudskega izročila, ki mu je Tončka Maroltova, legendarna osebnost slovenske folklorne, darovala več kot pet desetletij svojega plodnega življenja.

IVAN VIRNIK

KONEC

mladi in delo

javni natečaji

MINISTRSTVA

Ministrstvo za zunanje zadeve razpisuje javni natečaj za 25 prostovoljcev za diplomatsko kariero. Natečaja se lahko udeležijo diplomanti v ekonomiji, pravu, ekonomskih, bančnih in političnih vedah, ki imajo že 21 let in jih nimajo še 31. Kandidat mora govoriti francosko in angleško in mora poznati mednarodno pravo. Prošnjo za vpis na natečaj mora kandidat napisati na kolkovanem papirju in jo z overovljenim podpisom poslati kot priporočeno pismo s povratnico na naslov: Ministero degli affari esteri, Direzione generale del personale e dell'amministrazione, Ufficio V, Rim. Rok za predložitev prošnje **zapade 13. junija**. Za podrobne informacije glej posebno izdajo Uradnega lista - natečaji in izpiti - z dne 29. 4. 1988.

Ministrstvo za notranje zadeve razpisuje javni natečaj za 527 gasilcev (šoferjev, tesarjev, električarjev, zidarjev, inštalaterjev, avtomobilskih, avtoličarjev, avtomobilskih električarjev). Natečaja se lahko udeleži, kdor je končal nižjo srednjo šolo, ima 18 let in jih še nima 26. V nobenem primeru ne bo smel kandidat imeti več kot 28 let. Visok mora biti vsaj 1,65 m, ne sme pa biti višji od 1,80 m. Prošnjo za vpis na natečaj mora kandidat napisati na formularju, ki ga bo dobil na vseh pokrajinskih sedežih gasilcev. Poslati jo mora kot priporočeno pismo na ravateljstvo pokrajinskih gasilcev. Prošnji z overovljenim podpisom mora priložiti tudi poklicno potrdilo. Izpitna komisija bo preverila tudi atletske sposobnosti kandidatov. Rok za predložitev prošnje **zapade 29. maja 1988**. Za podrobne informacije glej posebno izdajo Uradnega lista - natečaji in izpiti - z dne 29. 4. 1988.

Ministrstvo za pravosodje razpisuje javni natečaj za 104 sodnijske sle. Natečaja se lahko udeleži, kdor je končal nižjo srednjo šolo, ima že 21 let in jih še nima 31. 5% vseh razpoložljivih mest je rezerviranih za vojaško osebje. Prošnjo za vpis na natečaj mora kandidat napisati na kolkovanem papirju po posebnem vzorcu, ki ga dobi v Uradnem listu. Prošnjo z overovljenim podpisom mora poslati ali dostaviti na državno pravdnitvo sodišča, kjer ima stalno bivališče, nasloviti pa na: Ministero di grazia e giustizia, Direzione generale dell'organizzazione giudiziaria e degli affari generali, Ufficio VI, Concorsi ed assunzioni obbligatorie. Rok za predložitev prošnje **zapade 30. maja 1988**. Za podrobne informacije glej posebno izdajo Uradnega lista - natečaji in izpiti - z dne 1. 4. 1988.

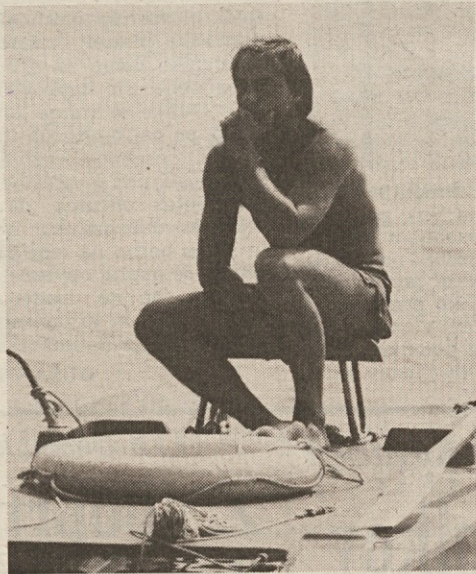
Ministrstvo za finance razpisuje javni natečaj za poskusno zaposlitev dveh tehnikov periferne uprave carine in posrednih davkov dežele Furlanije-Juljske krajine. Natečaja se lahko udeleži, kdor je končal nižjo srednjo šolo, ima že 18 let in jih še nima 36 (razen izjem, ki jih predvideva zakon). Kandidati morajo biti pripravljeni delati na vseh deželnih periferičnih sedežih in morajo poznati nekaj elementov mehanike, termofizike, elektrofizike. Spoznati se morajo na električne napeljave in poznati italijansko ustavo in državno računovodstvo. Prošnjo z overovljenim podpisom mora kandidat napisati na kolkovanem papirju po posebnem vzorcu, ki ga dobi v Uradnem listu, poslati pa jo mora samo kot priporočeno pismo s povratnico na naslov: Ministero delle finanze, Direzione generale degli affari generali e del personale, Divisione IV, Ufficio concorsi, 00100 Roma. Rok za predložitev prošnje **zapade 26. maja 1988**. Za podrobne informacije glej posebno izdajo Uradnega lista - natečaji in izpiti - z dne 26. 4. 1988.

Ministrstvo za notranje zadeve razpisuje javni natečaj za vpis na štiriletni tečaj za pripravniške komisarije. Natečaja se lahko udeleži, kdor je končal višjo srednjo šolo in nima še 21 let. Kandidati moškega spola ne smejo biti nižji od 1,65 m, medtem ko morajo biti ženske visoke vsaj 1,58 m. Študijski plan je načrtovan tako, da bodo kandidati lahko z dodatnimi tremi izpiti na univerzi diplomirali na pravni fakulteti. Z dveletnim obiskovanjem tečaja bodo kandidati odslužili tudi vojaščino. Prošnjo za vpis morajo kandidati napisati na formularju, ki ga dobijo na sedežih kvesture ali uradih policije. Prošnjo bodo morali kandidati dostaviti na kvesturo kraja, kjer imajo bivališče. Rok za predložitev prošnje **zapade 22. maja 1988**. Za podrobne informacije glej posebno izdajo Uradnega lista - natečaji in izpiti - z dne 22. 4. 1988.

ostali javni natečaji

ACI Italijanski avtomobilski klub razpisuje javni natečaj za asistenta administracije svojega obmejnega sedeža na mejnem prehodu Rabujes, za asistenta administracije svojega

Možnosti za sezonsko zaposlitev Kopališki mojster

Poletna kopalna sezona se je že začela in na kopališčih se že gnetejo nestrpni kopalci, ki silijo v vodo, pa čeprav se temperatura morja suče okoli 17 stopinj. Nekateri se zmočijo v čistem morju samo do pasu, najbolj korajžni pa kar zaplavajo in se oddaljijo od obale. Nizka vodna temperatura pa lahko povzroči nepredvidnemu kopalcu, ki se želi ohladiti, krče, da se mimogrede znajde v težavah. Prisotnost kopališkega mojstra na kopališču je zato v tem obdobju nadvse potrebna in pomembna.

Italijansko plavalno združenje FIN, ki ima svoj deželni sedež v bazenu Bianchi na tržaškem nabrežju, razpisuje vsak mesec tečaje za usposabljanje kopaliških mojstrov. Teh tečajev se lahko udeleži vsakdo, ki je izpolnil 16 let in jih še nima 50. Tečaji se začnejo oktobra, zaključijo pa že aprila, to pa predvsem zato, da ne bi ponudba kopaliških mojstrov prekašala razpoložljivih mest v vseh deželnih kopališčih. Delovnih mest pa le ni tako malo, saj mora po zakonu vsako kopališče zaposliti vsaj dva kopališka mojstra, kar pomeni, da dobi delo v turističnih središčih v poletnih mesecih kar 90% vseh kopaliških mojstrov, izšolanih v Trstu. Vse delovne ponudbe občinskih ali privat-

nih kopališč posreduje urad za delo tržaškemu sedežu FIN, ki o teh obvesti svoje tečajnike.

Vsakega mesečnega tečaja se lahko udeleži največ 20 kandidatov. Kandidati bodo imeli praktične in tudi teoretične lekcije. V bazenu bodo učitelji preverjali predvsem njihove plavalne sposobnosti.

Na tečaju jih bodo naučili raznih reševalnih tehnik in prijemov, da se bodo znali osvoboditi nevarnih objemov utaplajočega se kopalca. Kandidatom bo predaval tudi predstavnik pristaniškega poveljstva, ki jim bo obrazložil nekaj poglavij iz pomorskega zakonika. Tečajniki bodo pri teoretičnem pouku tudi zvedeli, katere so dolžnosti kopališkega mojstra. Mojster mora namreč v vsakem primeru pomagati utaplajočemu se kopalcu ali kopalci, ki je v težavah, saj mu v nasprotnem primeru preti kazenski postopek. Do tega lahko pride tudi, če mojster nepravilno reši utaplajočega človeka in mu pri tem povzroči kako telesno poškodbo. Prav zato je zelo važno, da se tečajnik nauči pravih reševalnih prijemov.

Pri lekcijah v bazenu bodo tečajniki izpopolnili razne plavalne stile, kot kravl, delfin in plavanje s plavutmi. Izuriti se bodo morali tudi v potapljanju, saj niso redki primeri, ko mora kopališki mojster reševati ljudi, ki so se že potopili na morskem dnu.

Na teh zelo popolnih tečajih se bodo naučili tudi raznih tehnik umetnega dihanja, kot nos-usta in usta-usta. Tečajniki, ki so večina študentje, se bodo naučili tudi reševanja s čolnom, h kateremu spada tudi metanje rešilnega pasu, in tehnike, ki omogoča potegniti utaplajočega se na krov. Ob zaključku tečaja bodo morali učenci opraviti končni izpit, nato jim bo FIN izdala dovoljenje, ki je mednarodno priznano. Pri končnem izpitu je prisoten tudi zdravnik centra za medicino in šport.

Mladi tečajniki, ki so večinoma študentje, so zavarovani v času tečaja in tudi v času zaposlitve. Zavarovanje pa zapade istočasno z dovoljenjem, ki ga morajo mojstri obnoviti vsako leto znova. Če ga ne obnovijo, jih kopališča ne smejo zaposliti.

Tečaj za usposabljanje kopaliških mojstrov stane 180.000 lir. V ceno pa je všteta vstopnina v bazen, cena učbenikov in plavuti. (pez)

Prodajalec-strokovnjak v ladijski in pomorski opremi, ki obvlada srbohrvaščino. Ponujajo mu zaposlitev v trgovini Spangher na Nabrežju Tommaso Gulli 8 v Trstu. Interesenti naj se v delovnem času zgledajo v trgovini ali pa naj telefonirajo na številko: 040/305158.

Sposobna tipkarica, ki zna uporabljati kompjuter. Ponudbe pošljite na naslov: Primorski dnevnik, tajništvo, Ulica Montecchi 6, 34137 Trst, pod šifro "C7".

Strežno in kuharsko osebje. Zaposlitev ponuja priznana restavracija na Krasu. Ponudbe pošljite na naslov: Primorski dnevnik, tajništvo, Ulica Montecchi 6, 34137 Trst, pod šifro "C6".

Trgovski potnik, ki je dobro vpeljan v prehrambni in okrepčevalni sektor ter v prodajo na debelo. Dodelili bi mu ekskluzivne artikole in ekskluzivno področje poslovanja. Interesenti naj telefonirajo od 13. do 15. ure na številko: 040/214438.

Dekle, ki dobro pozna uradniško delo. Pogoji: resnost in dobro znanje italijanščine. Interesentke naj telefonirajo na številko: 040/7277383.

Fant ali dekle ali oba skupaj. Zaposlitev ponuja slaščičarna v Nemčiji. Interesenti naj telefonirajo na številko: 0438/24996.

Trgovski potnik. Zaposlitev mu ponuja delniška družba Officine Seveso, ki proizvaja klimatske naprave in kurilne naprave. Dodelili bi mu poslovalno področje, ki zavzema celotno videmsko pokrajino. Delovno razmerje predvideva visoke finančne nagrade in spodbude. Zagotovljeno je kadrovanje ENASARCO. Kandidat mora imeti delovne izkušnje na področju inštalaterstva in prodaje na debelo. Interesenti naj pošljejo svoj curriculum vitae na naslov: Officine di Seveso SpA, Ulica Orbis 3, 20139 Milan.

Trgovski potnik. Zaposlitev mu ponuja podjetje Decorline, ki oskrbuje papirnice s šolskimi potrebščinami znamk: Enrico Coveri, Sergio Tacchini, Benetton, 012 Benetton. Idealni kandidat mora imeti tri leta izkušnje pri prodaji na debelo in ne sme imeti več kot 30 let. Interesenti naj pošljejo svoj curriculum vitae na naslov: Decorline, Casella postale 2361, Firenze.

Dekleta, ki se želijo zaposliti v slaščičarni na Holandskem. Zagotovljena je dobra plača, hrana in nočitev. Interesentke naj telefonirajo na številko: 0031/20/629569.

Fant, ki se želi zaposliti v Nemčiji. Začasno zaposlitev od oktobra mu ponuja slaščičarna. Zagotovljena je dobra plača, hrana in nočnina. Interesenti naj telefonirajo na številko: 0049/287112043.

Fantje ali dekleta. Takojšnjo zaposlitev v Frankfurtu jim nudi slaščičarna. Interesenti naj telefonirajo na številko: 0049/6195/4675.

Izkušeno strežno osebje. Zaposlitev v Bremnu jim ponuja slaščičarna. Interesenti naj telefonirajo na številko: 0049/421/834293.

30-40 letni upravitelj skladišča. Zaposlitev ponuja vsedravnno prevoznisko podjetje. Dodelili bi mu tudi upravo osebja in nadzorovanje prevažanja blaga s tovornjaki iz in v skladišče. Interesenti naj pošljejo svoj curriculum vitae na naslov: Fin-Pro SpA, Ulica Carducci 4/2, 33100 Videm, ali naj telefonirajo na številko 0432/501884.

Natakarji ali natakarice. Sezonsko zaposlitev jim nudi restavracija v Lignanu Sabiadoro. Zagotovljena je dobra plača. Interesenti naj telefonirajo na številko: 0431/428390.

delo išče

22-letna knjigovodkinja išče zaposlitev kot uradnica. Ima že nekaj delovnih izkušenj v podjetju za izvoz in uvoz. Ponudbe pošljite na naslov: Primorski dnevnik, tajništvo, Ulica Montecchi 6, 34137 Trst, pod šifro "Z18".

21-letno dekle išče zaposlitev kot otroška varuška ali katerokoli primerno zaposlitev. Kogar zanima naj telefonira na številko: 040/412543.

Dekle išče zaposlitev kot uradnica. Do končala je tečaj strojepisja, komercialne prakse in informatike (COBOL), obvlada zadovoljivo nemščino in srbohrvaščino. Ponudbe pošljite na naslov: Primorski dnevnik, tajništvo, Ulica Montecchi 6, 34137 Trst, pod šifro "Z19".

**CASSA RURALE ED ARTIGIANA
OPICINA - TRIESTE
HRANILNICA IN POSOJILNICA
OPČINE - TRST**

Ker se bliža čas odprtja novega sedeža in bodo potrebe po novi delovni sili narasle

**HRANILNICA IN POSOJILNICA OPČINE - TRST
RAZPISUJE**

usposobljenostne izpite za uradnike/ce prve kategorije v smislu čl. 5 kolektivne delovne pogodbe za uslužbence hranilnic in posojilnic.

Trenutno je nepokrito eno delovno mesto.

Pogoji za pristupitev k usposobljenostnemu izpitu so naslednji:

1. fakultetna diploma iz ekonomije ali prava oziroma diploma, ki je po obstoječih predpisih enakovredna ali
2. diploma višjih srednjih šol s petletno delovno prakso; prednostno se bo upoštevala praksa iz sektorja za zunanjo trgovino oziroma delovna doba pri denarnem zavodu ali zavarovalnici
3. Starost: največ 40 let
4. Program usposobljenostnega izpita predvideva slovensko in italijansko pisno nalogo splošne gospodarske ali finančne narave oziroma iz knjigovodstva ali bančnega poslovanja in ustni razgovor. H kolokviju bo pripuščen, kdor bo prejel pozitivno oceno pri pisnem izdelku. Ustrezna navodila so na voljo v tajništvu Hranilnice in posojilnice
5. Prošnjo na prosti polji je treba predložiti, osebno ali po pošti, v tajništvu Hranilnice in posojilnice do 20. maja 1988.

Čas razporeda bo zainteresiranim javljen naknadno.

Po zaključenih izpitih bo izpitna komisija predložila upravnemu svetu Hranilnice in posojilnice seznam pozitivno ocenjenih, iz katerega se bodo črpali novi uslužbeni.

Ob danih pogojih bo stekel tudi dogovor o ustreznem morebitnem pospešenem napredovanju.

UPRAVNI ODBOR

delo dobi

Pošten vrtnar, ki želi vzdrževati vrt. Kogar zanima, naj telefonira na številko: 040/722516.

Dinamičen in sposoben trgovski potnik. Zaposli ga družba finančnih svetovalcev FPA Andro Italia, ki hoče okrepiti svoje poslovanje v tržaški in goriški pokrajini. Interesenti naj telefonirajo na številko: 040/68838.

Posmrtno ostanke bodo prenesli v Francijo

Še je čas za obisk samostana Kostanjevica
kjer je grobnica zadnjega francoskega kralja

Pred nekaj tedni smo prav na tej strani pisali o čudovitih gradovih francoskih kraljev in plemičev ob Loari, ki jih dan za dnem obiskujejo tisoči domačin in tujih turistov. Med obiskom izvedemo marsikaj o francoski zgodovini v prejšnjih stoletjih. Napisali smo tudi, da so plemiške in kraljeve rodbine, ki so bivale v teh gradovih, na dokaj čuden način povezane z Gorico.

Največ o našem mestu je moč izvedeti v največjem teh gradov, v Chambordu. To pa zato, ker je tu bilo bivališče zadnjega francoskega kralja, Karla X. Burbonskega. Leta 1830 so ga njegovi podaniki, plemiči in principi, odstavili in izgnali iz države. Karel X. je namreč hotel vladati bolj absolutistično kot tisti kralji, ki so že itak absolutistično vladali pred francosko revolucijo.

Karel X. je leta 1830 zbežal iz Francije. Dospel je v Avstrijo. Tam je našel zatočišče, najprej na Dunaju, potem pa v bolj odročnem kraju velikega cesarstva. Z njim je namreč prišlo veliko dvorjanov. Živel je še vnaprej kot kralj, pa čeprav ni imel več nobene oblasti. Avstrijski cesar je sicer varoval kralja, vendar se ni hotel zameriti novim francoskim vladarjem. Kako leto kasneje je na Dunaju razsajala kuga. Umrlo je precej ljudi, nekateri tudi iz francoskega spremstva pobeglega kralja. Mož se je hotel zbežati pred hudo boleznijo, z nekaterimi dvorjani je zbežal v Gorico. Tu se je nastanil v dvorcu grofov Coronini. 4. novembra 1836 se je Karel X. počutil slabo. Kmalu zatem je umrl zaradi kuge. Bil je edini tak primer v Gorici. Mož je hotel zbežati pred boleznijo, pa jo je že imel.

18. Poslovalnica Kompas
19. Turistični servis na mejnem prehodu
20. Turistični servis na mejnem prehodu
21. Solkan
22. Na Pristavi
23. Grad Krombalk - gorški muzej
24. Sempetel

V Avstriji je takrat bilo veliko francoskih beguncev. Prihiti so v Gorico na veličasten pogreb. Marsikdo je umrl prav zaradi kuge. Tudi nekateri ožji sorodniki kralja. Dva so kmalu zatem pokopali v kapucinskem samostanu na Kostanjevici. Preostali Burboni in njih spremstvo so ostali v Gorici. Nekateri so tu umrli. V osemdesetih letih prejšnjega stoletja so umrli še zadnji. Tudi te so pokopali na Kostanjevici.

Med prvo vojno so posmrtno ostanke prenesli v notranjost Avstrije, po vojni so jih prinesli nazaj.

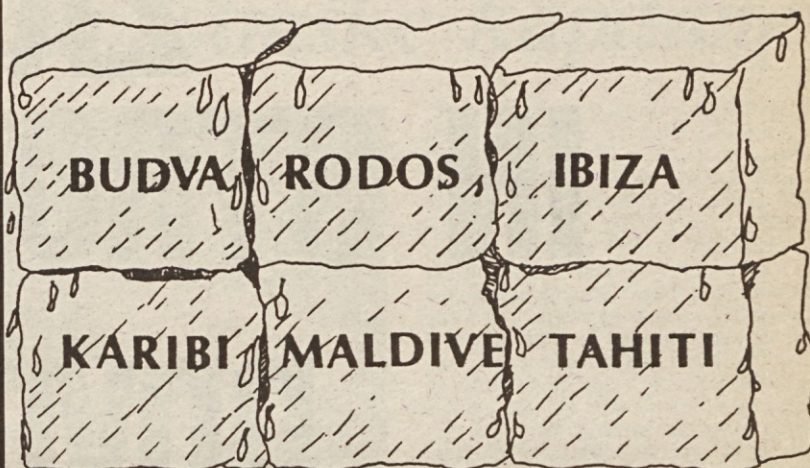
Od leta 1947 je samostan Kostanjevica v Jugoslaviji. Še vedno prihajajo kraljevi častilci iz Francije, da bi se poklonili njegovemu spominu. Pred leti je pri mejnem prehodu Rdeča hiša bila obcestna tabla, ki je tuje opozarjala na to grobnico.

Sedaj pa kar na lepem vest, da je francoska vlada izrazila željo, da bi posmrtno ostanke zadnjega francoskega kralja prenesli v domovino. Bajé je jugoslovanska vlada že dala svoj načelni pristanek.

Če je to res, potem bosta Gorica in Nova Gorica izgubili turistično zanimivost. Zaradi tega bo tudi prav, da naredimo, dokler je še čas, izlet na Kostanjevico pri Novi Gorici, obiščemo tamkajšnji samostan, ter grobnico zadnjih francoskih kraljev. V pogovoru s prijaznimi patri bomo izvedeli marsikaj o zgodovini teh kraljevskih mož. Dodajmo še nekaj. V samostanu Kostanjevica, ki so ga že pred prvo svetovno vojno upravljali slovenski frančiškani, je tudi bogata knjižnica.

MARKO WALTRITSCH

POLETNI ODDIH

ČAS POLETNEGA ODDIHA SE BLIŽA. NEPOZABNE POČITNICE NA SINJEM MORJU TEH ŠESTIH KRAJEV ALI KJERKOLI DRUGJE SO DANES URESNIČLJIVE.

TELEFONSKI POZIV NA ŠTEVILKO 0481/31811 VAM BO POMAGAL PRI REŠEVANJU MOREBITNIH FINANČNIH PROBLEMOV

KMEČKA BANKA - VAŠA DOMAČA BANKA VAM NUDI OSEBNA POSOJILA ZA VSAKOGAR IN ZA VSAKO POTREBO.

Banca Agricola
Kmečka banka Gorica

CTO/h.w.s.

Turistična znamka
posvečena Lignanu

Turistična lepota naše dežele bo spet ovekovečena na znamki. Tokrat se je sreča nasmehnila Lignanu. Znamko so izdali konec prejšnjega tedna. Gre za znamko z nominalno vrednostjo 500 lir, iz vsakoletne italijanske serije posvečene turističnim krajem. Na sliki je znamenita Terrazza a mare na morskem obrežju tega turističnega velenesta.

V soboto so v Lignanu imeli razstavo turističnih znamk. Dodajmo k temu, da je pred kakim letom ena znamka iste turistične serije bila posvečena Vidmu, in sicer karakterističnemu Trgu Libertà. V Vidmu se prav v tem času pripravljajo na filatelistično razstavo, ki jo priredijo že letos. Počastili bodo sedemdesetletnico prve »videmske« znamke, ki so jo izdali v času avstro-ogrsko okupacije 16. julija

1918. Avstrijskih znamk ni bilo, zato so si pomagali z domačim izdelkom. Tokrat so imeli tudi posebne okupacijske lire.

Karl Baedeker - pisec vodnikov

Prvo turistično knjigo je izdal leta 1832

Ko v teh dneh pogledamo v izložbo katerekoli italijanske knjigarne bomo ugotovili, da je najmanj en kotiček v njej posvečen turističnim vodnikom. V knjigarni bomo našli vse kar si lahko zaželimo. Izbira bo seveda bolj raznolika v knjigarnah večjih mest. Izdajanje turističnih vodnikov je postal pravi business. Tiskajo se tako knjige domačih pisateljev kot prevodi iz angleških, nemških ali francoskih piscev. Tiskajo se turistični vodniki namenjeni intelektualcem, ki si želijo predvsem obisk muzejev, kot tudi sladolescem, ki želijo prevdmeti vedeti, kje bodo dali kaj dobrega za pod zob ter popili dobro pijačo. Nekateri vodniki so namenjeni izrečno avtomobilistom, drugi pa izrečno mladini, ki si želi predvsem sprostitve, ki hoče vedeti kje vse so diskoklubi. Še bi lahko naštevati, najbrž ne bi prišli do konca. Okus vsakega od nas je namreč

različen. Nekdo bo bolj verjel temu kar piše knjiga napisana izrečno za Italijane, drugemu bo bolj prijal prevod iz kakega tujega jezika.

Marsikdo od nas, ki gre v knjigarno, da bi kupil tak turistični vodnik, misli, da bo kupil »baedeker«. Še do pred kakim desetletjem je bil to izraz s katerim si označil tako turistično knjigo.

Odkod tak izraz? Karl Baedeker, Nemec, je svoj prvi turistični vodnik izdal že leta 1832. Točno ste prebrali to letnico. Bilo je pred 156 leti. Takrat je izdal drobno knjižico o potovanju s parnikom med Kölnom in Mainzom. Opisal je kraje ob Renu, ki jih je bilo moč obiskati. Bogati in znanja željni takratni Nemci so to knjižico hitro kupili. Baedeker je zatem izdal še cel kup takih knjižic. Največkrat je sam šel na potovanje, da je z nemško natančnostjo označil vse kar je bilo

na potovanju zanimivo. Od svojih sodelavcev je zahteval prav tako pikolovsko točnost. Njegovi vodniki so postali kar »baedekerji«. S tem se je dolgo let, tudi v tem stoletju, označeval vsak turistični vodnik, pa čeprav je ta izhajal iz državi različni od nemške, pa čeprav je ta bil sestavljen drugače.

Nemci so seveda ohranili pikolovsko točnost v njihovih vodnikih. Tisti z označko »baedeker« izhajajo še vedno. Seveda je v njih veliko sodobnega, napisani so tako, da odgovarjajo zahtevam in potrebam današnjih turistov. Vendar pa ostaja v njih nekaj tiste začetne vsebine.

V Italiji so sedaj izdali prevode dveh takih »baedekerjev«. Zanje je poskrbela založba De Agostini. Gre za vodnika mest London in Pariz. Na 220 straneh najdeš vse, kar si želiš vedeti, ko boš šel na obisk v ti dve veliki mesti.

KUBA

večno poletje
polno presenečenj

Kuba se v zadnjih letih odpira turizmu, ki predstavlja s sladkornim trsom in tobakom enega glavnih virov tuje valute, tako da je samostojno potovanja dokaj enostavna stvar. Najenostavnejša letalska zveza je polet Iberie iz Milana preko Madrida. Nekoliko cenejša variante (iz vzhodnih držav) precej podaljšajo potovanje: ZDA namreč ne dovolijo, da bi na Kubo namenjena letala preletela njihovo ozemlje, tako da je za te poletne nujen tehnični postanek v oddaljeni Kanadi.

Ob pristanku v Havani je turistu že na letališču na voljo urad Cubatur za organiziranje prvih dni bivanja. Po vstopu brez vsake birokratske ovire (ni potreben vizum) se človek naenkrat znajde pred novo stvarnostjo. Tako naleti ob navadnih taksih na »turistaxi«: tujim turistom namenjene storitve so namreč ločene od ostalih. Namen te dvojnosti pa je spraviti v državne blagajne čimveč dolarjev. Od hotela do kosila v katerikoli restavraciji, od spominka pa do znamke za razglednico naj bi turist vse plačeval izključno z dolarji. Dvojnost je izraz boja proti menjavi na črno, kjer je tečaj pesosa sedemkrat ugodnejši od »teoretičnega«, oz. petkrat od dejanskega (po katerem sta peso in dolar v praksi enakovredna).

Toda, kdor naveže stik z domačinom, bo kmalu odkril, da obstaja za

vsako pravilo tudi izjema. V brk togim predpisom je črno trgovanje cvetoče, turist pa naj pazi, da mu pri tem ne vtačnejo v roke šop starih bankovcev še izpred revolucije. Domačini, ki jim država zagotavlja službo, brezplačno izobrazbo in (odlično!) zdravstveno oskrbo, pocieni stanovanje, prevoze, prehrano, obleke in druge osnovne življenjske dobrine vključno s kulturo, skušajo na vsak način priti do valute, da bi si zagotovili kak sicer nedosegljiv priboljšek: med najbolj iskanimi so ameriški jeansi, žvečilni gumi, ventilatorji in druga oprema s katero so založene tiendas (trgovine), kjer je nakup možen le tujcem.

Značilnost, ki tujcu pade takoj v oči, je promet. Med ladami, poljskimi fiat, škodami in drugimi avtomobili vzhodnih držav, večinoma z evidenčno tablico »estatal«, sopiha po ulicah Havane na stotine več kot 30 let starih chevroletov, buickov, oldsmobilov in fordov. Zanimivo je, da so ti muzejski relikvi izpred revolucije, ki se kljub pomankanju nadomestnih delov še vztrajno premikajo, zelo cenjeni: redki, ki si lahko privoščijo zaseben avto, so zanje pripravljeni odšteti več kot za novo ludo. S tem v zvezi še paradoks: medtem ko ti dinovzavi še niso odslužili, hranijo v avtomobilskem muzeju alfa romeo, letnik 1975!

Nekaj dni v Havani je tudi za turista, ki išče sonca in tropske plaže, obveznih. Kdor ima dovolj časa na razpolago pa se lahko poda na res zanimive ogled, ki jih na otoku ne manjka. V vsakem večjem hotelu ponujajo uradi Cubatur eno ali večdnevne izlete v okolico Havane ali bolj oddaljena mesta Santiago, Trinidad, Cienfuegos, Santa Clara, na bele pešene plaže v Varadero ali na otokih Isla de la Juventud in Cayo Largo. Razen otokov in 900-kilometrov oddaljenega Santiaga, bisera afro-kubanske kulture na skrajnem vzhodu, so ostali cilji odlično dosegljivi tudi z enotedenskim najemom avtomobila, ki ima še to prednost, da omogoči odkrivanje manj znanih krajev in neposrednejši stik z izredno vpludnim prebivalstvom.

»Skok« zasluži tudi Guamà, nedaleč od Playe Giron na južni obali. To je kraj, kjer je CIA s pomočjo kakih tisoč plačancev skušala v začetku 60. let

ugonobiti Castrovo revolucijo. Prav da bi preprečili kaj podobnega so nekdanje zapuščeno močvirnato območje skušali turistično valorizirati. Ogled gotovo zasluži farma z več kot 30 tisoč krokodili, nedaleč od nje pa lično naselje turističnih kolib ob rekonstruirani vasi indijancev Taino, enega od treh avtohtonih plemen, ki jih je povsem pokončala španska kolonizacija.

Potepanje po srednjem predelu Kube omogoča še ogled Villa Clare, s tipičnimi kubanskimi hiškami, nekdanjega mesta piratov Cienfuegos, ali kolonialnega bisera Trinidad, ustanovljenega že leta 1514, kjer so čudovito ohranjene antične vile, palače, cerkve in trgi. Komur je potepanja dovolj, bo lahko v vsaki sezoni izbral med desetimi obmorskimi letovišči, kjer lahko pod palmami preživi preostale dneve dopusta na Kubi. Kaj več o tem pa kdaj drugič.

MARKO MARINČIČ

DOVOLJ VELIKI ZA SODOBEN IN STROKOVEN PRISTOP

DOVOLJ MAJHNI ZA OKRETNO PRILAGAJANJE RAZVOJU ČASA IN POTREB

P PRIMORSKI DNEVNIK

Dnevno zrcalo življenja Slovencev v Italiji in dogajanja v svetu.
Uredništvo v Trstu
tel. (040) 7796600
Uredništvo v Gorici
tel. (0481) 83382

K NJIŽNE IZDAJE

Leposlovje, družboslovne znanosti, vprašanja narodnostnih manjšin, monografije, jezikovni učbeniki, likovne in otroške izdaje, kasete in plošče. V slovenščini in italijanščini.
Tel. (040) 7796644

V IDEOEST

Produkcija televizijskih in filmskih dokumentarcev in reklamnih sporočil.
Tel. (040) 7796622

A GENCIJA ALPE ADRIA

Televizijske vesti in samostojne oddaje za televizijske hiše v italijanskem in jugoslovanskem prostoru ter v skupnosti dežel Alpe Adria.
Tel. (040) 7796600

I MPORT - EXPORT

uvožno - izvozni oddelek s sedežem v Trstu in filialo v Gorici je specializiran predvsem za področje grafičnega in papirniškega materiala, kemičnih izdelkov, metalov in ostalih repromaterialov. Sedež v Trstu tel. (040) 7796677 Podružnica v Gorici tel. (0481) 32638.

G RAFICENTER

Grafično oblikovanje in načrtovanje.
Tel. (040) 7796633

N OVI MATAJUR

Odras življenja Slovencev Benečije, Režije in Kanalske doline.
Tel. (0432) 731190

D ISTRIBUCIJA TUJIH LISTOV

Oddelek nudi distribucijske usluge za tuji tisk po vsej Jugoslaviji in za jugoslovanski tisk v Italiji s hitro dostavo in sprotno računalniško obdelavo.
Tel. (040) 7796666

R OTO OFFSET TISKARNA

Sodobna offset tiskarna s fotostavkom in z elektronsko obdelavo tekstov.
Tel. (040) 7796600

B OLLETTINO D'INFORMAZIONE DEGLI SLOVENI IN ITALIA

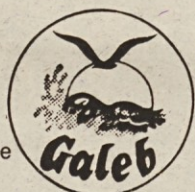
Štirinajstdnevnik v italijanščini o življenju in delu Slovencev v Italiji.
Tel. (040) 7796600

P UBLIEST

oglasni oddelek ZALOŽNIŠTVA TRŽAŠKEGA TISKA zbira in sprejema objave ter reklamne oglase za PRIMORSKI DNEVNIK in ostale izdaje ZTT; posreduje objavo ekonomskopropagandnih sporočil v jugoslovanskem dnevnem tisku in strokovnih revijah, v »Primorskih novicah«, po Radiu Ljubljana in Koper; zbira oglase za časopisne priloge ob priliki mednarodnih sejmov skupnosti Alpe-Jadran ter za publikacije, ki so namenjene trgovinski menjavi med Italijo in Jugoslavijo; zastopa v Italiji in Jugoslaviji specializirane kitajske časopise: INTERNATIONAL TRADE NEWS gospodarski list, ki ga izdaja Ministrstvo za zunanjo trgovino LR Kitajske (MOFERT) TECHNOVA tehnična revija s prilogami ob mednarodnih sejmi CHINAMAC JOURNAL revija za strojogradnjo INFOTEC CHINA revija za telekomunikacije in kompjuterje
Tel. (040) 7796688

G ALEB

Galeb, revija za mladino z bogato mesečno vsebino vsem bralcem svojim želi sreče v letu novem polne vreče

J ADRANSKI KOLEDAR

Dopolnjuje ga zbirka vsebinsko bogatih, zanimivih knjig.
Tel. (040) 7796600

T RŽAŠKA KNJIGARNA

Knjižne novosti, knjižni klub, šolske knjige in potrebščine, periodika iz jugoslovanskega prostora in zamejstva, folklorni predmeti, plošče, kasete.
Tel. (040) 732487

G ALERIJA TRŽAŠKE KNJIGARNE

razstavlja in prodaja dela domačih likovnikov in umetnikov iz širšega srednjeevropskega prostora.
Tel. (040) 732487

ZALOŽNIŠTVO TRŽAŠKEGA TISKA

Ulica dei Montecchi 6 - 34137 TRST - Tel. (040) 7796699 - Telex 460270 - Telefax 773715

Vis in Biševo še vedno nedostopna za tujce Na jugoslovanski obali iste prepovedi kot lani

Že leta tuji dopustniški kapitani pričakujejo, da bodo jugoslovanske oblasti vsaj nekoliko omilile razne prepovedi za plovbo po jugoslovanskih ozemelskih vodah, saj so za tujce še vedno nedostopna številna območja vzdolž Jadrana. Če k tem prepovedim za plovbo dodamo še omejitve za podvodne aktivnosti, se marsikateri dopustniški kapitan sprašuje, komu služijo taka določila. Nihče ne oporeka jugoslovanski vojski, da zavaruje svoje strateške tajnosti, a v dobi vohunskih satelitov jemarsikatera omejitev naravno smešna, saj je mogoče natančne satelitske posnetke jugoslovanskih prepovedanih območij kupiti na Zahodu že za malenkostnimi zvezami. Resnici na ljubo bomo take prepovedi zasledili po vsem svetu, a ne v tolikšnem številu, da pa bi jih podrobno navajali v plovnem dovoljenju za tujce, se nam zdi vseeno pretirano. Vsa komur je jasno, da ne sme zapluti v vojaško oporišče, da se ne sme potapljati, kjer so podvodni rezervoarji in druga vojaška skladišča. Težko pa je dopustniške kapitane prepričati, da so številni biseri Jadrana, kot sta Vis in Biševo s svojo Modro špiljo, ki je lepša od Caprijeve Sinje jame, prepovedani za tujce, ne pa za jugoslovanske državljane. Državljanstvo ni namreč nobeno jamstvo v sedanji zideologizirani družbi, ko je »notranji sovražnik« nevarnejši od zunanega.

Letos torej nismo dočakali sprememb, prepovedi so v glavnem enake kot lani. Plovba po Fažanskem kanalu je še vedno odvisna od morebitnih državnih obiskov in konferenc na Brionih, plujemo pa lahko le od zore do mraka. Podrobnosti so navedene v plovnem dovoljenju, ki nam ga izročijo po plačilu pristojbin v vsakem pristaniškem poveljstvu ali izpostavi.

Sodeč po govoricah, ki se širijo po Dalmaciji, bi lahko že prihodnje leto omejili prepovedi. Turistični delavci z Visa že pritiskajo na pristojne forume. Podobni pritiski pa so tudi drugje. (voc)

Težka izbira primerne krmne motorja v poplavi najrazličnejših znamk in modelov

Nakup izvenkrmne motorja je marsikomu že povzročil sive lase, saj imamo na italijanskem tržišču pravo poplavo najrazličnejših znamk in modelov, v specializiranih revijah pa le redko zasledimo objektivne primerjave, ker te revije v bistvu živijo od oglasov in sporne »redakcijske reklame«.

Navtični mesečnik Vela e motore pa je v svoji majski številki nadoknadil to pomanjkljivost in objektivno primerjal kar enajst 25-konjskih krmnih motorjev. Seveda je navedel predvsem rezultate tehničnega testiranja in jih med seboj primerjal, bralcu pa prepustil nalogo, da na podlagi cen in značilnosti posameznih motorjev sam izbere pravejšega. Da bi bila primerjava objektivnejša, so motorje poskušali tudi na nekem gumenjaku. Seveda pa se hibe krmnih motorjev pokažejo šele po večmesečni uporabi, tega pa ne more predvideti niti najboljši testiranje.

V glavnem lahko trdimo, da hujših presečenj ne bomo doživeli z motorji ameriških znamk Johnson, Evinrude in Mercury. Glede prvih dveh znamk sta starejša modela skoraj pol milijona cenejša, v bistvu pa imata skoraj enake značilnosti kot sodobnejša »brata« 25XP in 25GT, ki staneta 4.767.200 lir, le da je odziv na plin nekoliko upočasnen in nestalen. Vsi štirje modeli Johnson in Evinrude imajo po 521 kubičnih centimetrov, tako da so glede na kubaturo neizkoriščeni, kar jamči dolgo življenjsko dobo.

Mercury 25 america (4.100.000 lir) v testiranju ne izstopa z izjemo najnižje potrošnje, a je nedvomno med boljšimi izvenkrmnimi motorji, ki ne zahtevajo pretiranega vzdrževanja.

Poglavje zase so motorji italijanskih podjetij Selva in Fiatov whitehead. Pri testiranju so se kar dobro odrezali. Selva 25 sport je najcenejši (2.920.500 lir), njegov »brat« 25XS

(3.315.800 lir) pa najmočnejši. Whitehead W25 (3.457.400 lir) se je pri praktičnih poskusih izredno izkazal glede porabe goriva. V teoriji so ti trije motorji konkurenčni ameriškim, v praksi pa je bržkone drugače. Dosedanje izkušnje s starejšimi italijanskimi krmnimi motorji niso bile najboljše. V glavnem so se lastniki pritoževali, da ti motorji zahtevajo stalno nego, v bistvu večjega motorista, ki bo po vsaki uporabi poskrbel za vplinjač, za kontakte in za svečke. Morda so te hibe pri sedanjih modelih odpravili, tega pa dvakratno testiranje ne more dokazati, zato moramo biti pri nakupu teh treh motorjev skrajno previdni.

Pri japonskih motorjih Yamaha ni nobenih dvomov, saj so med najboljšimi na svetovnem trgu, so pa zato tudi med najdražjimi, saj stane 25J kar 5.133.000 lir. Če k temu dodamo, da tehta ta motor kar 59 kilogramov, je lahko vsakomur jasno, da je neprimeren za tako imenovano »ljudsko navtiko«.

Družinski gliser za daljša udobna križarjenja Cranchi super 27 kajutni gliser za petične dopustniške kapitane

Prostrani in udobni kokpit s precej nordijskimi značilnostmi je primeren tudi za sredozemsko plovbo, ko dobršen del dneva preživimo prav v kokpitu

Med številnimi kajutnimi gliserji, ki jih lahko kupimo v tržaški pokrajini, je Cranchijev super 27 med najbolj prestižnimi, kljub temu da ga uvrščajo v srednjenizji razred, super 27 je namreč dolg 8,13 metra, širok pa 3,04 metra. Gliser stane brez davka IVA od 84.950.000 do 110.000.000 lir, cena je odvisna od tipa vgrajenega motorja. Super 27 je sodoben gliser za daljša sredozemska križarjenja, ki s svojo težo 3,5 tone in dvema motorjema Volvo Penta AQ131 (120KM) dopuščata hitro plovbo tudi v najmočnejšem maestralu. Bolj kot zunanja oblika pa je pri tem kajutnem gliserju zanimiva notranjost, ki je za čudo skrajno racionalna brez običajnega nepotrebnega italijanskega kiča. Ob desnem boku je kuhinja ob levem pa stranišče s prho. Osrednji dnevni prostor je gosposki, da suhozemske dnevne sobe ne bomo pogrešali. V njem lahko vsak trenutek prespita dve osebi, na kavčih v dnevnem prostoru pa še dve. Pod krmilnico sta v ločeni kajuti še dva pograda, ki sta kot nalašč za otroke. V bistvu lahko na tem gliserju prespi šest oseb, a precej na tesnem, saj je gliser namenjen predvsem štiriclanški družini, ki bo na njem udobno preživela tudi daljši dopust.

Fisherman 34 novost obrata Ferretti Craft

O postopni amerikanizaciji proizvodnje italijanskih kajutnih gliserjev zgovorno priča novi fisherman 34 obrata Ferretti Craft, ki je namenjen elitnemu športnemu ribolovu in hitrim križarjenjem. Skoraj enajstmetrski gliser doseže z dvema 260-konjskima motorjema Caterpillar kar 30 vozlov, na krovu pa lahko gosposko živijo štiri osebe. Cena tega »amerikaniziranega« italijanskega gliserja, je brez davka IVA 204 milijone lir.

Ni vsak strupen premaz enak drugemu

Zadnjič smo omenili, da mora dopustniški kapitan posvetiti največjo skrb podvodnemu delu svojega plovila. Danes bi skušali odgovoriti na vprašanje, s katerim si beli glavo večina dopustniških kapitanov, in sicer: kateri antivegetativni premaz je najboljši. Lastnikom regatnih jadrnic ni treba soliti pamet, saj so že sami ugotovili, kateri premazi so najboljše, prav tako so ugotovili, da je treba že po nekaj tednih vzeti v roke krtačo, če hočejo jadrnici zajamčiti hitrost. Za navadne smrtnike, ki jim plovilo služi predvsem za nedeljsko razvedrilo in morebitni dopust, pa so ti dragi »regatni« strupeni premazi nesmotna investicija. Prav tako je vprašljiv nakusodobne antivegetativne barve, ki se med plovbo postopoma izrablja in aktivizira, saj so taki premazi skrajno dragi. Proizvajalci obljublajo enkratne rezultate, ki pa jih nedeljski kapitani ne opažajo, saj se po treh tednih na trupih že bohotijo alge in najrazličnejši morski organizmi.

Kaj torej storiti, da bomo podvodni del primerno zaščitili, ne da bi nam bilo treba seči pregloboko v žep? Najboljši sistem je kot vedno vezan na precejšnji trud. Podvodni del premazemo z navadno antivegetativno barvo in to večkrat, da dobimo precej debel sloj strupenega premaza. Enkrat vsaka dva tedna bomo vzeli v roke krtačo in med potapljanjem odstranili vso nesnago, ki se nam bo začela nabirati na dnu. S tem krtačenjem bomo odstranili tudi izrabljeni del strupenega premaza, ker pa bo sloj barve debel, bomo to operacijo lahko večkrat ponovili. Seveda je tak način možen le z manjšimi plovili, ki nimajo balastne kobilice. Kdor ima gumenjak brez antivegetativnega premaza dobro ve, da se prvi organizmi prisesejo na dno šele po nekaj dneh, krtača in dobra volja sta torej še vedno najboljši sistem.

Glede izbire znamke antivegetativne barve pa je odgovor bolj zapleten. V glavnem lahko trdimo, da sta si oba tržaška obrata enakovredna, da se njuni strupeni premazi v našem morju dobro obnesejo. Težje je z znamkami, ki jih proizvajajo v drugih krajih Italije in celo v tujini, saj vsak proizvajalec izdeluje barve glede na zahteve svojega območja.

Že z majhnim gumenjakom je dopust v Dalmaciji posebno doživetje Od Pitovske Zavale do Lučišća in Lukavcev enkrat izlet na južno obalo otoka Hvara

Vinogradi nad Sveto Nedeljo, pod njo pa mediteranska makija in stene

Med dopustom v Dalmaciji se lahko turist odpove avtu, a ne čolnu, saj bo lahko le z njim popestril svoje letovanje. Kdor noče turističnih naselij, kampingov in odmaknjenih hotelov, ker si želi prastarega utripa dalmatinskih vasi in mestec, bo čoln rabil celo za kopanje, saj se v naseljih odplake neprečiščene izlivajo v morje, tako da bomo morali pošteno peščiti, če bo hotel priti do najbližjega neosnanežnega zaliva.

Na južni strani Hvara pa turist nima teh skrbi. Morje je kristalno čisto, turizem se tu šele razvija in po vsem sodeč bo prizadel le jugozahodno stran otoka, ki ima po izgradnji tunela od starogradske Maslenice do Milne sedaj enkratne pogoje za razvoje. Pitovo Plažo ali Zavalo kot ji pravijo domačini bo množični turizem bržkone obšel. Ozkega vojaškega tunela iz Pitov do Zavale se marsikateri

turist ustraši, tako da se na to stran otoka niti ne poda. Kdor pa je ta kraj izbral za svoj dopust mora imeti s seboj skoraj obvezno čoln, s katerim se bo lahko podal na enkratne izlete. V Zavali bo brez večjih skrbi držal svoj čoln, saj ima malo pristanišče svoj valobran. Slabi dve milj oddaljeni otok Šćedro pa štiti to območje pred prehudim jugom.

Skoraj obvezno se bomo na potepe podali zgodaj zjutraj, preden se dvigne maestral. Obala vzhodno od Zavale z izjemo plaže pod Gromin Dolcem ni posebno zanimiva, popoldansko vračanje pa bi bilo neprijetno, saj nas bi maestral oblival v premec. Čisto drugače je zahodno od Zavale. Tu je enkratni pogled na strmi breg, poraščen z mediteransko makijo in alepskimi borovci. Visoko nad makijo in zaselki pa se po bregu razprostirajo do

Kristalno čisto morje na Lukavcih je kot nalašč za prijetno kopanje

prvih sten Kuma, Sv. Nikole in Sv. Dinka vinogradi za najboljša hvarska sortna vina. Pod vasmí Ivan Dolac, Jagodna in Sveta Nedelja so zasilni pristani, kjer lahko manjši čoln po drčah z vlečemo na suho.

Po Sveti Nedelji se do tod strma kamnita obala, poraščena z makijo in borovci, spremeni v živo steno, ki se po več deset metrih nadaljuje tudi pod morsko gladino. Tu je pravi raj za podvodne ribiče in fotografe, v glavnem Nemce, ki vedno pred drugimi odkrijejo najlepše kraje. Če nas tu zaloti neurje, nam bo trda predla. Manjše, z debelim peskom posute plaže pod navpičnimi stenami, ne nudijo namreč nobenega zaklonišča. Za manjše čolne pa je na tem območju enkratni pristan v zalivu Lučišće. Med strmimi stenami zija tri metre široka razpoka. Previdno se podamo vanjo in po nekaj metrih se razpoka

razširi v čudovit »bazen« kristalnočistega morja, kjer se lahko po mili volji kopamo. Paziti moramo le na morske ježe, saj so si tudi oni tu poiskali varno zatočišče.

Poleg Lučišća se moramo skoraj obvezno podati na Lukavce. To sta otočka na odprtem morju slabe štiri milje od Lučišća. Ime sta dobila po čebuli, ki je edina rastlina poleg trave. Morje je tu prelepo, čoln lahko privežemo na zavetrni strani, kjer je majhen pomol, ali ga celo potegnemo na suho, saj so domačini ob pomolu odbili ostre skale in napravili zasilno drčo. Edina senca je ob majhnem svetilniku, v glavnem se tu le sončimo in kopamo. Štiri milje vzhodno od Lukavcev je večji, poleti naseljen otok Šćedro, ki pa ga bomo predstavili drugič.

VOJKO COLJA

Nogomet: pokal pokalnih zmagovalcev

Malines ugnal Ajax

Malines - Ajax 1:0 (0:0)

STRELEC: Den Boer v 52' STRASBOURG — Sloviti nizozemski Ajax se je moral ukloniti pred belgijskim Malinesom, ki se od sinoči lahko ponaša z edinstvenim podvigom, saj je osvojil pokal pokalnih zmagovalcev že pri svoji prvi udeležbi na enem od evropskih tekmovanj. Belgijci, ki so na svoji poti pustili za sabo tudi presenetljivo Atalanto, so se do finala prebili brez enega samega poraza. V delno opravičilo lansnemu zmagovalcu Ajaxu pa treba povedati, da

je vse od 17. minute zaradi izključitve branilca Blinda ostal v desetih. Malines je to seveda izkoristil in v drugem polčasu in z zadetkom z glavo Den Boera tudi zaslužen povedel. Zatem je uspešno odbijal vse napade Nizozemcev, ki so bili resnici na ljubo precej nevarni. Malines, ki ga trenira Aad Mos, bivši zastopnik Ajaxa, je drugo belgijsko moštvo, ki je doslej osvojilo pokal pokalnih zmagovalcev. Pred njim je to bil Anderlecht v letih 1976 in 1978.

Napoli žrejo polemike

NEAPELJ — Med igralci Napolija je po vrsti slabih rezultatov (ena točka v štirih tekmah) izbruhnil upor proti trenerju Bianchiju. Po včerajšnjem treningu je vratar Garella v imenu vseh svojih kolegov prebral sporočilo, v katerem je kot glavni vzrok za težave moštva navedeno popolno pomanjkanje odnosa med trenerjem in igralci. Garella je posredno tudi kritiziral vodstvo, ko je dejal, da je bilo le-to s tem vprašanjem seznanjeno, a ni nič ukrepalo. Ni znano, ali je sporočilo podprl tudi Maradona, ki že nekaj dni ne trenira zaradi poškodb. Vodstvo je takoj reagiralo in »obžalovalo nepotrebno nekorektnost igralcev«, čes da so profesionalci in morajo prvenstvo do konca izpeljati brez polemik. Vodstvo je hkrati potrdilo zaupnico trenerju Bianchiju. Slednji je pikro komentiral, da bo govoril po prvenstvu...

Košarka: v prvi finalni tekmi končnice italijanskega prvenstva

Prepričljiv uspeh Scavolinija

Scavolini - Tracer 90:82 (55:35)

SCAVOLINI: Gracis 15, Magnifico 23, Daye 23, Vechiato 9, Zampolini, Costa 4, Cook 16. TRACER: Aldi 2, Pittis 2, D'Antoni 11, Premier 12, Meneghin 3, Mc Adoo 29, Brown 21, Montecchi 2. SODNIKA: Vitolo in Duranti iz Pize. PM: Scavolinu 22:31, Tracer 23:29. TRI TOČKE: Scavolini 6:9 (Gracis 5:6, Cook 1:3), Tracer 6:12 (D'Antoni 1:6, Premier 1:2, Mc Adoo 0:2, Montecchi 0:2). PON: Vecchiato (35). PESARO — V prvi finalni tekmi končnice košarkarskega prvenstva je Scavolini doma prepričljivo odpravil prvake milanskega Tracerja. Scavolini je namreč s hitro in učinkovito igro v prvem polčasu povsem onesposobili slovito Tracerjevo obrambo. V 5' so gostitelji že vodili s 13:5, Tracer je v 13' zmanjšal zaostanek (22:19), a tedaj sta se Scavolinijeva Američana Cook in Daye dobesedno razigrala (Gracis pa je bil neusmiljen s »trojkami«) in domače moštvo je v dveh minutah doseglo delni izid 17:5 ter sklenilo polčas z dvajsetimi točkami prednosti. Reakcija Tracerja v drugem polčasu je slonela edinole na McAddoju, ki je

imel odstotek v metih 12:18, a solidneje je igral tudi D'Antoni. V 32' je bil izid 73:67 za Scavolini, ki je nato še večal prednost in povsem dobil dvojbo pod košema. Naslednji dve tekmi bosta v Milanu.

Fantoni in Hitachi uspešna

Sinoči so odigrali tudi tekme 8. kola play out. Hitachi iz Benetk si je že zagotovil obstanek v A-1 ligi, a dobre možnosti ima tudi videmski Fantoni, ki je premagal Stando. Zdjaj morajo Videmčani v zadnjem kolu v Neaplju premagati še Wuber. Mc Dowell (20 točk) in Bettarini (19) sta bila najboljša strelca.

IZIDI ZELENE SKUPINE: Hitachi - Annabella 84:79 (44:41); Alno - Maltinti 103:96; Neutroroberts - Jollycolombani 97:85. LESTVICA: Hitachi 14, Alno in Roberts 12, Annabella in Jolly 6, Maltinti 4.

IZIDI RUMENE SKUPINE: Fantoni - Standa 90:85 (43:42); Sharp - Wuber 87:85; Facar - Benetton 60:93. LESTVICA: Benetton 12, Wuber, Fantoni in Sharp 10, Standa 8, Facar 4.

Italijanke uspešne

CATANZARO — Italijanska košarkarska ženska reprezentanca je uspešno začela kvalifikacije za nastop na evropskem prvenstvu. V včerajšnjem prvem srečanju je namreč s 84:61 (31:26) premagala Švedsko. Ostala izida: Romunija - Izrael 64:59, Nizozemska - Poljska 58:52.

Kvalifikacije za OI

BEOGRAD — Od dvanajstih udeležencev košarkarskega turnirja na olimpijskih igrah v Seulu so imena šestih že znana. To so: ZDA (zmagovalci v Los Angelesu), Južna Koreja (gostitelj), Avstralija, Kitajska, Srednjeafriška republika in Egipt. Manjka jih še šest. Tri bodo izšle iz ameriške selekcije, ki bo od 20. do 31. maja, nastopajo pa Urugvaj, Brazilija, Argentina, Kanada, Mehika, Portoriko in Venezuela. Evropska moštva bodo nastopila na Nizozemskem od 28. junija do 10. julija. Italija bo v skupini B igrala z Dansko, ZRN, Turčijo in Finsko, Jugoslavija pa bo v skupini C igrala proti Izraelu, Norveški in Grčiji. V finalni del napredujeta dve ekipi iz vsake od štirih skupin.

Nogomet: jugoslovanski pokal

Veliko presenečenje: Borac (BL) premagal beograjsko C. zvezdo

BEOGRAD — Drugoligaš Borac iz Banjaluke je včeraj v velikem finalu nepričakovano premagal beograjsko Crveno zvezdo z 1:0 (0:0) in je tako osvojil letošnji jugoslovanski nogometni pokal.

Strelec edinega zadetka je bil Lupić v 60. min. Srečanju je prisostvovalo približno 20.000 gledalcev.

Disciplinski ukrepi: zelo hude kazni

MILAN — Disciplinska komisija italijanske nogometne zveze je tokrat zelo ostro ukrepala tako v A kot v B ligi. V A ligi je za 4 kola izključil Bertija (Fiorentina), za 3 kola Gianninija (Roma), za 2 kola Galio (Verona), za 1 kolo Bergodija (Pescara), Tedesca (Como), Ganza (Sampdoria), Briegla (Sampdoria) in Benedettija (Torino).

V B ligi je nogometaš Genoe Caricola izključen kar za osem kol. Med nogometaši, ki so izključeni za eno kolo, je tudi Pusceddu (Udinese).

Kolesarstvo: na mednarodni dirki Alpe-Adria

Italijanu Tonettiju končna zmaga

LJUBLJANA — Včerajšnja sedma in obenem zadnja etapa mednarodne kolesarske dirke Alpe-Adria od Sessljana do Ljubljane ni prinesla spremembe na vrhu skupne lestvice, kjer je končno prvo mesto zasedel Italijan Gianluca Tonetti. Etapna zmaga je šla Jugoslovanu Rajku Čubriču, ki tekmuje za Srbijo in ki je bil najhitrejši v zaključnem sprintu.

Kolesarje je včeraj precej motil močan veter, še zlasti v Vipavski dolini. Tedaj je tudi prišlo do pobega sovjetske reprezentance, ki si je tako zagotovila ekipno zmago. V skupini, ki se je poglala za Sovjeti, so bili tudi Jugoslovani Bonča, Pintarič, Polanc, Melanšek in Rajko Čubrič, ki pa je štedil moči za končni sprint. Jugoslovanski reprezentantje, za katere je bila dirka Alpe-Adria tudi olimpijska kvalifikacija, niso (kot piše jugoslovanska agencija Tanjug) izpolnili kriterija za nastop v Seulu.

Vrstni red: 1. Čubrič (Srbija), ki je 135 km prevozil v 3.28'28" s povprečno hitrostjo 41,113 km/h; 2. Čerkašin (SZ); 3. Polanc (Sava, Jug.); 3. Mokris (ČSSR); 5. Koševoj (SZ); 6. Pintarič (Jug.); 7. Markovčenko (SZ); 8. Melanšek (Krka, Jug.); 9. Tonetti (It.); 10. Bonča (Sava, Jug.), vsi isti čas.

Skupna lestvica: 1. Tonetti 23.38'32"; 2. Polanc po 18"; 3. Pintarič 41"; 4. Koševoj 58"; 5. Savinoškin (SZ) 1'32"; 6. Bonča (Sava Kranj) 1'37"; 7. Čubrič 1'40"; 8. Čerkašin 1'57"; 9. Melanšek

2'13"; 10. Frejowski (Pol.) 3'17"; 11. Ž. Pavlić (Hrv.) 3'53".

Ekipna lestvica: 1. SZ 71.00'32"; 2. Krka (Jug.) po 5'26"; 3. Inter (ČSSR) 6'08"; 4. Poljska 7'46"; 5. Sava (Jug.) 8'05"; 6. Jugoslavija 8'41".

Kolesarstvo: Fuerte še vodi na Vuelti

TOLEDO — Na 17. etapi kolesarske dirke po Španiji je zmagal Britanc Elliott, skupna lestvica pa je naslednja: 1. Fuerte (Šp.) 72.46'22"; 2. Kelly (Ir.) po 21"; 3. Dietzen (ZRN) 52"; 4. Cubino (Šp.) 54"; 5. Parra (Kol.) 56"; 6. Millar (Škotska) 1'47"; 7. Cordoba (Šp.) 5'15".

V Vidmu predstavili 19. etapo Gira

VIDEM — V videmski palači Kechler so včeraj predstavili podrobnosti v zvezi z 19. etapo kolesarske dirke po Italiji, ki se bo 10. junija zaključila v kraju Arta Terme. Ta bo gotovo med najpomembnejšimi etapami letošnjega Gira, saj bo verjetno že odločala o končnem zmagovalcu.

Arta Terme, kot so povedali na tiskovni konferenci, pa bo tudi cilj ene od etap kolesarske dirke po Italiji za amaterje, ki bo stekla takoj za Torrianijevo pobudo. Od dveh tako pomembnih športnih prireditvah je organizacijski odbor od 6. do 12. junija pripravil vrsto obrobnih manifestacij, da bi primerno ovrednotil turistične in druge lepote Karnije.

Državna amaterska reprezentanca na Rojcah

Jutri srečanje s Pro Gorizio

V okviru praznovanj ob 65-letnici ustanovitve nogometnega društva Pro Gorizia bo jutri, v petek, prijateljsko nogometno srečanje med Pro Gorizio, ki je letošnje meddeželno prvenstvo sklenila na 2. mestu, in državno amatersko reprezentanco. Tekma bo ob 20. uri na Rojcah.

Naslednjega dne, v soboto, bo ob 15. uri na Rojcah finalna tekma turnirja cicibanov, na katerem je sodelovala tudi sovođenjska postava (ekipo je v kvalifikacijskem srečanju izločila Azzurra). Ob 16.15 bo sledila prijateljska tekma med bivšimi igralci Pro Gorizie in Udineseja. Goriška trenerja Reja in Medeot bosta imela na razpolago tudi Del Nerija, Omizzola in Bertogno, to je igralce, ki so nastopili v italijanski A ligi. Videmski trener Comuzzi pa bo lahko računal tudi na prispevek Bordonaa, Bosdavesa, Caporaleja, Damianija, Leonarduzzija in Bonore.

Zaključni del praznovanj bo v nedeljo dopoldne na goriškem županstvu oziroma v popoldanskih urah na razstavišču Espomogo.

Giacinto Facchetti jutri zvečer v Gorici

Na pobudo odbornišтва za šport goriške Pokrajine bo ljubitelje nogometa, predvsem pa Interjeve privrčence, v petek zvečer obiskal bivši nogometaš milanskega kluba in državne reprezentance Giacinto Facchetti. Z njim bosta na srečanju, ki bo ob 18.30 v sejni dvorani Pokrajine, prisotna tudi bivši nogometaš Interja Benito Lorenzi in televizijski športni komentator Bruno Pizzul.

nadaljevanje s 1. strani - nadaljevanje s 1. strani

V drugem delu so jadranci pojačali ritem, strnili obrambo in v 26. min. vodili s 13 točkami razlike (60:47), čeprav je medtem moral Daneu zapustiti igrišče zaradi petih osebnih napak. Košarkarji San Donaja pa so takoj reagirali in jadranci so v 30. min. imeli še štiri točke prednost (60:56), v 34. min. pa samo dve (70:68), dve minuti pozneje pa so gostje celo prvič povedli (73:72). Odtelej pa se je začela prava drama. Pravi boj za vsako točko, odločali so predvsem živci. Minuto pred koncem je Starc povedel Jadran v vodstvo (78:77). 37" pred koncem je Coppo bil uspešen s prostima metoma (79:78), Banello je nekaj sekund pred koncem dosegel koš (80:79), Coppo pa je le štiri sekunde pred iztekom srečanja dosegel odločilni in zmagoviti koš. Za jadrance je ostalo premalo časa, da bi lahko spreobrnil izid v svojo korist. Edinstvena priložnost je tako šla po zlu.

Razočaranje naših igralcev, vodstva in gledalcev je bilo veliko, veselje v taboru gostov pa seveda izredno.

Trenerja San Donaja Bizzozija smo vprašali za mnenje o tem srečanju: »Kot sem že nekajkrat dejal, je Jadran odlično moštvo in srečen ter ponosen sem, da smo uspeli premagati tako kakovostnega nasprotnika. Glede na tekmo v San Donaju smo tu v Trstu nedvomno bolje branili in predvsem nam je uspelo delno sanirati poškodbe ključnih igralcev, kot sta Coppo in Tubia, ki sta na prvi tekmi igrala precej slabo. Tudi Gregoris se je tu dobro izkazal.« (B. Lakovič)

JADRAN - STRIP SAN DONÀ 80:81 (45:39)

JADRAN: Starc 13 (5:9), Sosič 8 (4:4), Ban 23 (6:9), Čuk 14, Daneu 11 (3:4), Rauber 6 (4:6), Banello 5 (1:3), Štoka, Persi, Corsi. SAN DONÀ: Scocco 3 (0:1), Coppo 9 (5:8), Vicentini 18 (6:13), Tubia 14 (1:3), Bardini, Momentè, Maltecca 9 (3:6), Doratiotto, Gregoris 14 (0:1), Teso 14 (3:4).

sredi tedna med košema

Nekaj bo treba spremeniti

Prejšnji teden smo glede članskih košarkarskih moštev naših društev že omenili, da se jih »rezultatsko« ne da prav pohvaliti in da v določenem pogledu je tovrstno stanje dokaz neke bolj drugega pa manj uveljavljene miselnosti, da kakovost ni vselej prva posledica množičnosti. Če si zamislimo piramidalno shemo kot temeljno strukturo zamejske košarke, imamo na vrhu seveda Jadran, nekoliko nižje Bor Radensko, še nižje Breg Adriatherm, Kontovel Electronic Shop in Polet. Izpad teh pa še pet članskih postav v prvenstvu 1. divizije (Bor Breg, Kontovel, Sokol in Cicibona).

Kot vidimo, je košarka že samo na članskem nivoju razvejana, vendar učinki niso ravno najboljši. Za konkreten primer vzemimo promocijsko prvenstvo, v katerem naše ekipe že tradicionalno nastopajo in ki, z izjemo Jadrana, predstavlja točko maksimalnega dometa slovenske košarke v Italiji. Letos so se tega ligaškega tekmovanja udeležile tri naše ekipe, dve sta si zagotovili obstanek v ligi, tretja pa bo za to odigrala še dodatno tekmo. Lani je bila situacija podobna z razliko napredovanja Borovih košarkarjev v višjo ligo. Kaj to pomeni? Bržkone, da trenutno (ta trenutek pa je treba obravnavati nekoliko širše) ne premoremo take kakovosti, da bi v tem prvenstvu nastopali s tremi (naslednje leto verjetno s štirimi) postavami. Članska moštva so res stekališče posameznikov ob koncu mladinskega ciklusa in vseh tistih, ki radi igrajo košarko na določenem nivoju, nimajo pa dovolj sposobnosti za igranje na še višji ravni. Kar je pri tem močno narobe, pa je dejstvo, da se na tem nivoju preneha razvoj in napredovanje mlajših košarkarjev in tudi starejših. Do tega pride zato, ker so vadbene razmere slabše, treninji mnogo manj intenzivni, udeležba maloštevilna. Ob začetku sezone sicer nekako še gre, nato pa vse skupaj počasi propada, večkrat v odvisnosti nevzpodbudnih rezultatov. Žal se torej prav na članskem nivoju pojavijo tiste slabosti, proti katerim se vsak skuša boriti, kot ve in zna. Ne verjamemo pa, da so mlajši igralci, ki to vidijo, lahko motivirani za igro na članskem nivoju v obstoječih razmerah. (Cancia)

SODNIKA: Giorgetti in Savarese iz Milana. PM: Jadran 23:35, San Donà 18:36. ON: jadran 27, San Donà 29. PON: Daneu (22), Gregoris (35), Ban (39), Rauber (40). TRI TOČKE: Ban 3; Teso 3, Scocco in Tubia 1. GLEDALCEV: 3.000.

Izid 2. polfinala: Petrarca PD - Ferrara 85:82 (42:43). Nedeljski spored tretjih tekem (18.30): San Donà - Jadran, Ferrara - Petrarca PD.

obvestili

ŠPORTNA ŠOLA TRST sporoča, da bo seja glavnega odbora danes ob 20. uri v Trstu, Ul. sv. Frančiška 20.

PRIMOTOR KLUB prireja 29. t. m. mednarodno prijateljsko dirko na Grobniku. Vsi člani naj se udeležijo sestanka, ki bo jutri, 13. t. m., ob 20.30 v Lobjanah, na katerem se bodo podrobneje pogovorili o organizaciji.

V soboto atletski troboj

V soboto, 14. t. m., bo na stadionu »1. maj« v Trstu na sporedu tradicionalni atletski troboj za osnovnošolsko olimpiado. Učenci mestnih šol se bodo pomerili v metu medicinke, teku na 20 m in v skoku v daljino z mesta. Začetek tekmovanja bo ob 8.30. Po končanem troboju bo ob 11. uri na sporedu še finalna tekma za 3. mesto v igri med dvema ognjema. Da bi tekmovanje nemoteno potekalo, naj šole prihajajo na »Prvi maj« po naslednjem urniku: 8.30: Župančič in Finžgar; 8.45: Širok; 9.00: Milčinski; 9.20: Kette; 9.30: Grbec; 9.40: Milje; 10.00: Bazoviški junaki; 10.10: Ribičič; 10.20: Gregorič-Stepančič.

Namizni tenis: mladinske igre

Cergolova in Radovičeva na državnem finalu

Osnovnošolka Jadranka Cergol (Bor) in nižjesrednješolka Monika Radovič (Kras Globtrade) sta bili zmagovalki na deželnem finalu mladinskih iger v namiznem tenisu, ki je bil v nedeljo v Vidmu. S prvim mestom sta si slovenski predstavnici zagotovili udeležbo na državnem finalu, ki bo v Rimu 5. in 6. julija letos. Poldrugo leto dela trenerja ŠK Kras Matjaža Šercerja z najmlajšimi člani začena kazati sadove, saj sta tudi druga dva naraščajnika osvojila visoki mesti: Katja Stocca je bila takoj za Jadranko Cergol, Kristjan Hrovatin pa tretji med dečki. V prostem tekmovanju dvojic je bil Hrovatin dvakratni zmagovalček, v mešanih dvojicah s Katjo Stocco, pri dečkih s Pelichetjem.

Monika Radovič je na tekmovanju pokazala dopadljivo in napadalno igranje. Zmago si je zagotovila v treh setih proti Ivani Sacco (Gorica), potem ko je prvi set zgubila na 17 in je naspotnica v drugem vodila do 18. V tretjem pa se je zbrala in ga zaključila na 14 v svojo korist. Tudi uspehi Jadranke Cergol so odraz prizadevanj Borovega trenerja Filipa. Obema igralkama želimo uspešen nastop na državnem finalu. Omenimo naj še drugo mesto Michela Grbca (Ciril in Metod) v konkurenci srednjih šol. (J. J.)

Pri rokometnem odseku ŠK Kras navdušenja ne manjka

Uspehi so največje sredstvo popularizacije

Odkar so pri športnem krožku Kras ustanovili rokometni odsek, je preteklo razmeroma malo časa, vendar so sadi opravljene dela že »otipljivi«. Zadnji biserček, s katerim se pri Krasu lahko postavijo, je nastop mladinskega moštva na državnem finalu. Krasovi fantje, kot smo že pisali, so si pravico do udeležbe na meddeželnem turnirju pridobili zaradi odpovedi tržaškega Cividina, ki je osvojil prvo mesto v deželni konkurenci, toda na meddeželnem turnirju so Lazarjevi fantje zasedli prvo mesto in se samo po lastni zaslugi uvrstili naprej v četrtfinale prvenstva, v katerem merijo moči s postavo Polispertiva Giovanni Castello iz Rima (prvo tekmo so v soboto žal izgubili). O letošnji uspešni sezoni, o rokometu pri nas in o razvojnih smericah pri Krasu so nam nekaj povedali trener Vojko Lazar, načelnik rokometnega odseka Ladi Budin ter igralci Gabrijel Raseni, Marko Sardoč in Ivo Gruden. To sploh ni bil intervju v običajni obliki, ampak neke vrste »tribuna«, na kateri je vsak udeležene prispeval nekaj k izoblikovanju celote. Pri tem pa je imel levji delež nekdanji zastavonoša slovenskega ligaša Jadrana iz Kozine Vojko Lazar, ki že dve leti skrbi za razvoj Krasovih rokometišev. Pa začnimo kar s prvim Lazarjevim posegom.

»Uvrstitev med osmerico najboljših ekip v Italiji je za nas velik uspeh, ki se ga ob začetku sezone nismo nadejali, čeprav vselej igramo za zmago. Odslej velja sistem na neposredno izločanje in če se torej prebijemo v polfinalu, se bomo verjetno morali spoprijeti z Riminijem ali Vicenzo, ki bi naj bila favorita za zmago.«

Z zmago nad postavbo Gösserspeck ste dokazali, da lahko obvladate tudi boljša moštva v Italiji. Kako pa, da proti Cividinu ne uspevate?

Budin: »Opažam, da so fantje pred vsakim dvobojem s Cividinom vedno in kar preveč psihično obremenjeni, tako da v igri nato sploh ne pride do izraza ves njihov potencial.«

Lazar: »Menim, da smo boljši od Cividina in da bi ga na nevtralnem terenu lahko večkrat premagali. Moram reči, da so Tržačani prav solidna ekipa, a obenem sem prepričan, da bodo naši fantje še napredovali in v kratkem presegli Cividinov nivo. Ne gre pa zanemarjati nekaterih dejstev. Cividinovi igralci vadijo skupaj že skoraj deset let. Nekateri njihovi posamezniki nastopajo v prvi ligi. Nasploh so zelo izkušeni in tudi večji izizvalnega obnašanja. Vem pa, da smo pri Krasu doslej dobro delali in da imajo naši mladinci še mnogo rezerv.«

Rokomet se pri nas še ni uveljavil in tudi nasploh ga v Italiji uvrščajo med »revne« panoge. Ste pomislili na primerne akcije za popularizacijo rokometu?

Lazar: »Naša prva obveza je ustanovitev mladinske rokometne šole in enega ali dveh mladinskih moštev, vendar je popularizacija slehernega športa v neki sredini odvisna predvsem od rezultatov, ki jih njegov predstavnik dosega. Čim več je uspehov, tem več je aktivnih in pasivnih prvržencev.«

Raseni: »Nekatere panoge ohranjajo »monopol« zaradi tradicije. Sam sem prepričan, da bi marsikateri mladinec, ki je aktiven na drugem področju, pri rokometu dosegel večje uspehe.«

Sardoč: »Res je, da smo kot ekipa zelo mladi (pretežno letniki 68/69 in 70). Toda že sedaj se postavlja vprašanje zaledja in podmladka, saj bodo morali že naslednje leto nekateri od nas obleči vojaško uniformo.«

Budin: »V prihodnji sezoni bi lahko nastopali v prvenstvu C-lige, saj za obstajajo stvarne možnosti. Potrebujemo pa večje igranje, ki ga bomo skušali dograditi v doglednem času, samo da dobimo dovoljenje za namestitev večje odkrite površine v okviru športno-kulturnega centra v Zgoniku.

Tudi udeležba v tretjeligaškem prvenstvu bi namreč prispevala k popularizaciji rokometu pri nas.«

Kakšno je sedaj v Italiji stanje na rokometnem področju?

Lazar: »Moram reči, da je v zadnjih nekaj letih viden precejšen napredek glede tehnike in taktike, predvsem po zaslugi jugoslovanskih trenerjev, ki so razpršeni po vsem Apeninskem polotoku. Letos smo odigrali vrsto tekem in treba je priznati, da smo večkrat naleteli na kvalitetne nasprotnike, kar potrjuje, da se rokomet razvija. Mi sami tudi iščemo kakovostne »sparing partnerje« med ekipami, ki so mnogo boljše od nas. Nastopali smo na turnirju v Nemčiji, na troboju v Kozini, kjer so Sardoča proglasili za najboljšega igralca. Fantje so zagnani, kažejo pravi pristop do dela. Skratka, enkratna skupina, ki je šele na začetku svojega vzpona.«

Zaenkrat toliko o rokometiših Krasa Trimac in o rokometu nasploh. Za sklep bi lahko dodali, da se ta panoga skokovito širi tudi na Zahodu, predvsem v Španiji in ZRN, kjer sta prvotniški prvenstvi organizirani na profesionalni zasnovi in popularnost te panoge narašča iz dneva v dan.

(Cancia)

Nogomet: predstavniki naših moštev o sezoni v 1. in 2. ligi

Mnenja odraz rezultatov

V nedeljo sta se končali nogometni prvenstvi v 1. in 2. amaterski ligi. S statističnega vidika bomo prvenstvi obdelali kdaj drugič, tokrat pa smo za oceno o komaj končanih nastopih vprašali predsednike zainteresiranih društev.

DARIO KANTE (Primorje): »Prvenstvo je bilo na splošno pozitivno. Dosegli smo namreč zastavljeni cilj, to je obstanek v 1. amaterski ligi, kar Primorju ni uspelo v sezoni 77/78, ko je prvič igralo v tej ligi. Obstanek bi si seveda lahko zagotovili, ne da bi morali »trpeti« do naslednjega kola. Naše prvenstvo bi vselej lahko delili na štiri obdobja. Začeli smo zelo slabo, predvsem ker velika večina igralcev ni bila vajena nastopanja v tej ligi. Nato je prišlo obdobje, ko smo v ekipi vključili Prašnikarja, Pipana, Nicolara in Calligarisa in rezultati so bili takoj boljši. Slab, rekli bi katastrofalen, je bil začetek drugega dela. Pretela nam je nevarnost izpada, prav v zadnjih tekmah pa je ekipa odločno reagirala in prvenstvo se je dobro končalo. Sedaj nas čaka še nastop na turnirju San Marca, na katerem bosta poleg ekipe organizatorjev igrali še Vesna in Pieris. Nato bo za vse nastopil čas zasluženega počitka.«

ANDREJ RACE (Kras): »Prvenstvo lahko ocenim kot pozitivno, ker smo si zagotovili obstanek v 2. amaterski ligi, vendar z igrjo in vzdušjem v ekipi nisem zadovoljen. Če hočem biti iskren, me je ekipa v 30 tekmah morda le enkrat popolnoma zadovoljila in sicer, ko je v Repnu premagala Buttrio. Prav zato imam glede bodočnosti določene pomisleke. Resno se bo treba pogovoriti, pred-

vsem pa razširiti krog ljudi, ki bi skrbeli za nogometno sekcijo. Pomanjkanje sodelavcev pri vodenju ekipe je bila letos res boleča točka Krasa. Če se stanje ne bo izboljšalo, ne mislim vztrajati. Kot kaže, bo po treh sezonah ekipo zapustil tudi trener Ellini.«

FRANC CATTONAR (Vesna): »S prvenstvom smo zelo zadovoljni, ker nismo računali na tako dobro uvrstitev. Sedaj, ko analiziramo potek celotnega prvenstva, ugotavljamo, da smo se dobro odrezali proti močnejšim ekipam, zavrtili pa smo nekaj dragocenih točk proti šibkejšim nasprotnikom. Če ne bi prišlo do teh spodrsiljev, bi gotovo imeli nekaj točk več na lestvici. Mislim, da smo z osvojitvijo drugega mesta povsem zadovoljili tudi naše zveste navijače, ki so, kot ponavadi, navdušeno in številno sledili ekipi. Sedaj se nam celo ponuja možnost, da bomo igrali dodatne tekme med drugouvrščenimi ekipami za prestop v 1. amatersko ligo. Na podlagi pravilnika se mora za igranje teh tekem soglasno izreči vseh šest drugouvrščenih ekip v posameznih skupinah. Govori se, da ena od ekip ni pristala na to rešitev, zato naj bi se o edinem prostem mestu za napredovanje, kot predvideva pravilnik, izrekla nogometna zveza. Vendar ni še nič odločenega. V pričakovanju sklepa smo se vpisali na turnir, ki ga organizira San Marco, na katerem bosta igrala še Pieris in Primorje, kateremu čestitam, da si je zagotovilo obstanek v ligi, zelo pa mi je žal, da je iz 2. lige izpadla bazoviška Zarja.«

ALDO FRANCO (Zarja): »Ko izpadeš iz lige, v kateri smo igrali kar 17 let zaporedoma, je razumljivo, da ostane nekaj grenkobe. Ne smemo pa dramatizirati, ker smo letos imeli precej smole. Poškodbe, nekatere tudi hujše, so nedvomno vplivale na rezultate. Trener Vojko Križmančič je večkrat imel velike težave, da je poslal na igrišče 11 nogometašev. Mladih, ki bi jih lahko vključili v člansko ekipo, zaenkrat nimamo. Čeprav smo štartali z dvajsetimi nogometaši, smo se zaradi poškodb kmalu znašli v velikih škripcih. Na srečo nas navijači niso zapustili. Prav na zadnjem srečanju v Buttriu se jih je mnogo zbralo okoli igrišča. Bodrili so ekipo, vendar nam kljub temu ni uspelo. Po kratkem oddihu bo treba podrobno analizirati stanje, zavihati roke in poprijeti za delo, da povrnemo Zarji mesto, ki ji pripada. Omeniti moram tudi, da je naš dolgoletni trener Vojko Križmančič izrazil željo, da ne bi več vodil članske ekipe. (Vojko je prevzel vodstvo po odstopu Petiča v sezoni 79/80 in prvič sedel na trenerski klopi 25. 11. 79, op. ur.). Vojko, ki je pravi stebler našega društva, bo vsekakor ostal pri Zarji, o vlogi, ki jo bo imel v prihodnji sezoni, pa se bomo še domenili.«

Na slikah: na desni Primorje, ki si je zagotovilo obstanek v 1. amaterski ligi, med srečanjem s San Giovanni-jem, levo pa trenutek z derbija med Vesno in Zarjo. Vesna je v 2. amaterski ligi zasedla končno 2. mesto in je še nekaj možnosti, da jo v prihodnjem prvenstvu vidimo celo v 1. AL, Zarja pa je, žal, izpadla v 3. amatersko ligo.

naše planine in ljudje - naše planine in ljudje

Program izletov SPDT

Letošnji program izletov Slovenskega planinskega društva iz Trsta je še posebno pester in zanimiv, predvsem pa raznolik in za vse okuse. Po-

lanski še kar uspešni »sezoni avtobusnih izletov« (na sporedu jih je bilo štiri in vsi so bili polno zasedeni) je letos društvo menilo, da tudi na tem področju opravi kvaliteten skok, ki pa je povezan s precejšnjim finančnim naporom. Letos bo na sporedu kar sedem avtobusnih izletov, da se na ta način zadosti tako želji po množičnosti in po raznolikosti. Teh izletov se lahko namreč udeležujejo tudi »sprehajalci«, saj bosta vsakič pripravljena dve različni poti: ena za planince, druga pa za take, ki bi radi šli na oddih in kratek sprehod v naravo.

Že v nedeljo je bil izlet z osebnimi avtomobili po goriskem Krasu, ki ga je vodil Ervin Gombač in je dobro uspel, saj se ga je udeležilo zadovoljivo število planincev, ki so opravili predvideni program. Popotovali so po okolici Jamelj, Doberdobskega jezera in še drugod, svoj izlet pa so končali v osmici ob žlahtni kapljici.

SPDT prireja že to nedeljo, 15. t. m., izlet z osebnimi avtomobili na Čaven in Kucelj. Zbirališče bo ob 7. uri na Opčinah pred Prosvetnim domom. V Ajdovščini se bodo pridružili člani obalnega PD iz Kopra. Hoje je za približno štiri ure. Izlet vodi Mario Milič, ki nudi tudi vse potrebne informacije (tel. 229258). V nedeljo, 29. t. m., bo avtobusni izlet v Beneško Slovenijo, saj se bodo planinci podali na krožno planinsko pešpot nad Huminom. Izlet vodi Marinka Pertot.

Junij

V nedeljo, 5. 6., bo izlet za otroke vseh slovenskih osnovnih šol na Tržaškem, ki ga organizira Mladinski odsek SPDT. Potekal bo iz Boljunca preko Glinščice in Botača do Jezera, kjer bodo na sporedu igrice, in še do Bazovice. 12. julija bo nadvse slavnostno: na sporedu bo namreč tradicionalno, že 17. po vrsti, srečanje članov zamejskih in slovenskih obmejnih planinskih društev. Srečanje izmenično prireja zamejska planinska društva in pa Koordinacijski odbor PD iz občine Jesenice, ki je bil daljnega leta 1973 skupno s SPDT pobudnik prvega takega srečanja v Žabnicah pred bodočim Domom Mangart. Srečanje bo v Mačkoljah, na sporedu pa bo tudi tradicionalno vsakoletno srečanje s pobratenimi planinci PD Integral iz Ljubljane. Nedeljo kasneje, torej 19. junija, pa bo na programu avtobusni izlet na Reko z vzponom na bližnji Snježnik. Skupno bo kake štiri ure hoje. Izlet vodi tajnik društva Ervin Gombač, spada pa v okvir tradicionalnih srečanj med SPDT, PD Ilirska Bistrica in PD Platak z Reke.

Julij

Časovno se premaknimo v julij. 2. in 3. bo namreč izlet z avtomobili na »solidni« gori, ki spadata v Pot prijateljstva. To sta 2118 m visok Spitzegel nad Ziljsko dolino v Avstriji ter 2371 m visoki Reisskofel. Tu si bodo izletniki ogledali spominsko ploščo nepozabnega Zlatka Jelinciča ter obudili njegov spomin. Dvodnevni izlet vodi predsednik SPDT Lojze Abram. Teden kasneje (10. 7.) bo izlet z osebnimi avtomobili na Coglian, ki je s svojimi 2780 m najvišji vrh v naši deželi in spada v Pot prijateljstva. Možni bodo različni pristopi. Sedemnajstega julija bo avtobusni izlet po znani panorami

mični poti »Sentiero delle Genzianelle« nad Forni di Sopra. Izlet vodi alpinist Angelo Kermec, hoje bo skupno kakih 7 ur. Tudi tu bodo torej možni dve varianti, saj se bodo planinci podali na zavarovano plezalsko pot in pa na sprehod v okolico.

Vodniki SPDT bodo od 16. do 20. julija sodelovali pri izpeljavi izleta v Julijce in na Triglav, ki spada k letovanju otrok in mladine v prireditvi Odpora za doraščajočo mladino pri SKGZ v Tolminu, poleg tega pa bodo sodelovali pri izvedbi dveh dvodnevni izletov, ki spadajo v isti okvir. V petek, soboto in nedeljo, 22., 23. in 24. 7. pa bo tridnevni izlet na najvišji vrh v Avstriji (ki med drugim spada med vrhove Poti prijateljstva) 3797 m visoki Grossglockner. Možnih bo več variant (normalni pristop ali zahodni greben), izlet pa vodijo člano Alpinističnega odseka SPDT. Po možnosti se bodo planinci takrat ali teden kasneje povzpeli še na Vrh prijateljstva Somblick. Vse podrobnosti bomo seveda še javili.

Avgust

Od 31. julija do 7. avgusta pa bo enotedenski pohod po slovenski transverzali po Kamniških Alpah do Karavank, točneje od Logarske doline do Stola, vzpona, na katerega je predviden prav zadnji dan pohoda. Pohod spada v okvir daljnosežnega programa SPDT, ki predvideva »osvojitve« celotne Transverzale v nekaj letih. To je torej že druga etapa. Pohod vodi Vojko Slavec, premiki pa so predvideni z linijskimi avtobusi. Sedmega avgusta bo izlet (osebni avtomobili, vodi Aleksander Sirk) na Monte Cavallo (2239 m), ki spada med Vrhove prijateljstva. Možna bosta dva pristopa: po zavarovani in po normalni poti.

V dneh 13., 14. in 15. avgusta bo tridnevni izlet na vrh Dachsteina (2996 m), ki ga vodi Lojze Abram. Kot znano, ni lani našim izletnikom uspelo doseči vrha te gore, tako da je želja seveda ostala. Od 20. do 27. 8. bo tradicionalni enotedenski poznoavgustovski izlet SPDT, tokrat na pogorje Monvisa. Vpisovanje se je že začelo v ponedeljek, zaključilo pa se bo konec tega meseca. Zato vabimo vse zainteresirane, da se čimprej vpišejo, saj je število udeležencev omejeno, pa tudi prostor za spanje v kočah je treba čim prej naročiti. Osrednji cilj izleta je vrh Monvisa (3841 m), pohod pa vodi Ervin Gombač.

Jesenski izleti

V nedeljo, 4. 9., se bodo planinci SPDT udeležili pohoda ob proslavi obletnice smrti bazoviških junakov, ki ga prireja ŠZ Sloga. 11. septembra bo avtobusni izlet primeren za vse v Pierabec ter na Passo Bordingia in jezero Valaia v Karnijskih Alpah (vodi Angelo Kermec). Sledijo še: 16., 17. in 18. 9. - srečanje s PD Integral na Planini Jezero; 24. in 25. 9. - izlet na Špik (Sirk); 2. oktobra - dan planincev SPDT na Slavniku (vodi Zvonko Vidau); 16. 10. - izlet na Zermulo (2145 m, Vrh prijateljstva, vodi Vojko Slavec); 23. 10. - izlet za osnovnošolsko mladino (vodi MO SPDT); 30. 10. - izlet na Blegoš (1562 m, vodi Ervin Gombač); 6. 11. - izlet v Škocjanske jame; 13. 11. - avtobusni izlet v Beneško Slovenijo z martinovanjem (vodi E. Gombač); 27. 11. - izlet v Istro (vodi Franc Arman). Letošnje značilnosti izletniške sezone so torej sledeče: mnogo avtobusnih izletov, množičen obisk Poti prijateljstva, teden po Transverzali in tedenski pohod v okolici Monvisa. (dj)

Prvi boji v superminivolleyu za dekleta

Prejšnji teden smo že poročali o pokrajinskem prvenstvu v superminivolleyu za fante, v torek pa so v istem prvenstvu začela nastopati še dekleta. Letos je prijavljenih kar 42 ekip, ki jih je organizator, pokrajinski mladinski odbor odbojarske zveze FIPAV, razdelil v sedem skupin po šest ekip. Vsaka skupina je razdeljena še na dve podskupini. Zmagovalca podskupin igra za prvo mesto v skupini. V polfinalni del se bodo uvrstile zmagovalne ekipe vsake skupine in najboljša drugouvrščena postava. Slovensko superminiodbojko zastopa na tem prvenstvu enajst ekip. In sicer v A skupini Breg A, Kontovel A, Sokol, Sloga A in Sloga B, v B skupini Breg B, Kontovel B, Sloga C in Sloga D ter v D skupini Bor A in Bor B.

Tekmovanje se je začelo v torek z A skupino v openski telovadnici. Kot rečeno je nastopilo kar pet naših ekip. Razred zase je predstavljala Sloga B, ki ni imela enakovrednih nasprotnikov, za čisto vse igralke pa moramo poudariti, da so stopile na igrišče z veliko mero borbenosti in prizadevnosti in zelo samozavestno opravile svoje prve odbojarske korake. Prvi tekmovalni dan je dokazal Slogino premoč, saj sta tako Sloga A kot Sloga B zmagali v svoji

podskupini, v finalu pa je slavila Sloga B, ki uvršča v ekipo igralke, ki nastopajo tudi v prvenstvu under 14.

Rezultati

PRVA PODSKUPINA: Breg A - Sloga A 1:2, Sloga A - Mucio De Tommasini A 2:0, Mucio De Tommasini A - Breg A 2:0.

LESTVICA: 1. Sloga A, 2. De Tommasini A, 3. Breg A. DRUGA PODSKUPINA: Sloga B - Kontovel 2:0, Kontovel A - Sokol 2:1, Sloga B - Sokol 2:0.

LESTVICA: 1. Sloga B, 2. Kontovel A, 3. Sokol. FINALNA TEKMA: Sloga B - Sloga A 2:0.

Postave

BREG A: Braini, Rossetti, Cibic, Škabar, Lavrica. KONTOVEL A: Besin, Bogatec, Luxa, Lorenzutti, Colja. SLOGA A: Stopar, Milič, Perini, Carli, Gomizelj, Mahnič, Destri, Ciocchi. SLOGA B: Daniela in Kristina Bogatec, Spacal, Mahnič, Fonda, Starc. SOKOL: Pertot, Furlan, Caharija, Gabrovec, Lorenzutti.

INKA

Naročnina: mesečna 13.000 lir - celoletna 156.000 lir; v SFRJ številka 300.- din, naročnina za zasebne mesečno 6.000.- din, trimesečno 17.000.- din, letno 60.000.- din, upokojenci in študenti mesečno 4.500.- din, trimesečno 12.000.- din, letno 45.000.- din. Za organizacijo in podjetja mesečno 7.000.- din, letno 75.000.- din.

Poštni tekoči račun za Italijo

Založništvo tržaškega tiska, Trst 13512348

Za SFRJ - žiro račun 51420-603-31593
ADIT 61000 Ljubljana
Kardeljeva 8/II. nad. - telefon 223023

Oglaš - Ob delavnih trgovski 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 60.000 lir. Finančni in legalni oglaš 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 90.000 lir. Mali oglaš 700 lir beseda. Ob praznikih povišek 20%. IVA 18%. Osmrtnice, zahvale in sozolja po formatu. Oglaš iz dežele Furlanije-Juljske krajine se naročajo pri oglasnem oddelku PUBLIST - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 7796-688, tix 460270 EST I, iz vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah SPI.

primorski

dnevnik

12. maja 1988

TRST - Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600 - Tix 460270
GORICA - Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 83382 - 85723
CEDAD - Stretta De Rubels 20
Tel. (0432) 731190

Odgovorni urednik Bogumil Samsa

Izdaja
in tiska

ZTT
Trst

FIEG

Člen italijanske
zveze časopisnih
založnikov FIEG

Po februarjskih narodnostnih neredih

V Sumgaitu začeli soditi odgovornim

MOSKVA — Včeraj se je v Sumgaitu začel sodni proces proti obtožencem za protiarmske demonstracije konec februarja letos, ko je po uradnih trditvah umrlo 31 oseb. Za nered naj bi bilo po pisanju včerajšnje Pravde odgovornih več kot 80 oseb, za večino od njih pa je še vedno v teku preiskava, ki naj bi pokazala dejansko vlogo osumljencev v neredih.

Kot poroča Pravda, so se sedaj na zatožni klopi znašli le nekateri, prvi obtoženec pa je neki delavec T. Ismajlov, ki je obtožen naklepne umora in sodelovanja v množičnih neredih. Za naklepni umor sovjetski kazenski zakonik predvideva smrtno kazen.

Toda tudi mnogi drugi bodo po vsej verjetnosti obtoženi za enake zločine. S tem v zvezi se Pravda sprašuje, kdaj bodo zaceljene vse rane, ki so jih februarjski neredi v Sumgaitu odprli. Zato po mnenju novinarja obtoženci ne morejo odgovarjati le pred sodiščem, temveč tudi pred dvema narodoma, ki sta ostala razdvojena zaradi krvavih dogodkov. Takrat je tudi mnogo družin zapustilo Sumgait in do danes se še niso vrnila. Na ta način je ostalo nezasedenih 1200 delovnih mest, ki še vedno čakajo na morebitne povratnike. Vse to pa zahteva, piše Pravda, da odgovorni za te dogodke poleg kazenskih nosijo tudi moralne posledice.

Kot je znano, je do velikih neredov med Azerbajdžanci in Armenci prišlo v Sumgaitu potem ko so v Erevanu, glavnem mestu Armenske SSR, izbruhnile množične demonstracije, na katerih so zahtevali ponovno vrnitev avtonomne pokrajine Gorski Karabah v okvir Armenije.

Včeraj dopoldne v kraju Africo v Kalabriji

Neznanci vdrli na županstvo in ubili šefa knjigovodstva

REGGIO CALABRIA — Neznanci so včeraj zjutraj vdrli na županstvo v kraju Africo Nuovo v južni Kalabriji ter ubili občinskega knjigovodjo in ranili redarja, ki se jim je postavil po robu s pištolo v roki. Življenje je izgubil 42-letni Leo Mollica, ranjeni redar pa se imenuje Antonio Condemni in je star 44 let. Umor v Africo je poslednji zločin v krvavi verigi umorov in atentatov, ki v zadnjem času pretresajo pokrajino Reggio Calabria, kjer organizirani kriminal dejansko nadzoruje vso krajevno gospodarsko dejavnost.

Policija je ugotovila, da sta na nesrečnega Mollico streljala dva nezakrpana mlada moška, ki sta vratarju občinske hiše povedala, da sta prišla na županstvo po nekatera potrdila matičnega urada. Dejansko pa sta se napotila naravnost v knjigovodski urad ter s petimi strelji hladnokrvno ubila Mollico, ki je bil na mestu mrtev. Med begom sta morilca skoraj trčila v mestnega redarja, ki je segel po orožju, zločinca pa sta ga takoj onesposobila s strelom v roko. Zdravstveno stanje redarja Antonija Condemija ne vzbuja skrbi. Tarča zločinskega napada je bil vsekakor edino Mollica.

Umorjeni knjigovodja je imel v preteklosti že nekajkrat opravka s pravico, čeprav ni bil nikoli obsojen. Bil je bratranec pred kratkim ubitega vodjo krajevnih zločinskih organizacij Santa Palamare, ki je bil vpleten v razpečevanje mamil in v dejavnost tako imenovane »mafije javnih del«, ki dejansko nadzoruje delovanje vseh krajevnih uprav. V občini Africo Nuovo je v spopadih med zločinskimi tolpmi v zadnjih petih letih umrlo

kar dvajset ljudi. Preiskovalci sumijo, da je bil Leo Mollica kot občinski funkcionar v prvi osebi vpleten v nekaterih umazanih poslih, katerih žrtve so bili predvsem krajevni gradbeniki in trgovci.

Včerajšnji umor je globoko odjeknil v pokrajini Reggio Calabria, kjer se spopadi znotraj organiziranega kriminala zaostrejo iz dneva v dan. Od začetka leta je v krvavih obračunavanjih izgubilo življenje več kot sto ljudi.

Ugrabljena tehnika še na poti

KARTUM — Italijanska tehnika Barone in Bellini, ki so ju etiopski gverilci pred kratkim izročili sudanski vojski, nista še dospela v Kartum. To je včeraj popoldne sporočil glasnik italijanskega zunanjega ministrstva; ki je tudi povedal, da je minister Andreatti v zvezi s to nejasno afero poslal v sudansko prestolnico generalnega tajnika Farnesine veleposlanika Bruna Bottaia. Slednji je, kot se je lahko izvedelo, že stopil v stik s krajevno vlado, ki mu je zagotovila, da sta Barone in Bellini živa in zdrava ter da se v spremstvu vojakov počasi približujeta Kartumu. Zamudo je treba baje pripisati nejasnemu položaju vzdolž meje med Sudanom in Etiopijo.

Vojvoda ki je »ljubil« zvonove

MILAZZO (MESINA) — Pred deseti leti je zapustil soprogo in tri otroke, da se je lahko popolnoma posvetil ljubezni z lepo stevardeso, ki je bila kar 35 let mlajša od njega. Njemu je ime Giuseppe Averna di Gualtieri Sicaminò, to pa še ni vse, saj je možakar vojvoda in znan predstavnik sicilске aristokracije.

Vojvoda Averna je v domačem kraju znan predvsem po vzdevku »leopard«, ki mu ga je kdo nadel, ker je »don Giuseppe« slovel kot izreden ljubimec. Njegovo dolgoletno pravdanje s soprogo, ki nikakor ni hotela pristati na razporoko, je izviralo prav iz slovesa Avernovih ljubezenskih avantur. Vojvodinja Averna di Gualtieri Sicaminò je svojega moža - od katerega se je medtem ločila - prijavila zaradi »nočnega razgrajanja«. Dama ni mogla prenesti moževe navade, da je z zvonjenjem naznanjal vaščanom, da sta se s stevardeso primerno pozabavala v vojvodski postelji. Možakar je seveda prileten (praznoval je 72. rojstni dan), zvonjenje pa je bilo slišati tudi štirikrat v eni noči. Za zapuščeno soprogo je bilo to očitno preveč. Sodniki so dokazali, da je nočno zvonjenje motilo le njo, tako se je »don Giuseppe« končno ločil od žene in se prav včeraj poročil s 37-letno Tavo Daetz, Američanko iz Oregona, bivšo stevardeso družbe Pan Am.

Plačani morilci na delu v Forliju? Scotland Yard ne zanika možnosti

LONDON — Morilec (ali morilci) zakoncev Paglierani in Galassi, ki so jih predinočnjim našli mrtve v njihovi vili pri Forliju je domačin, tat, ali britanski državljani? Italijanski preiskovalci so že v prvih urah po odkritju množičnega umora dvomili, da bi pokol lahko zagrešili roparji. Kdo bi zavezal roke in noge štirim šestdesetletnikom in jih nato pokončal s pištolo, izključno zato, da bi jih lahko mirno okradel? Najbrž nihče, trdijo preiskovalci, ki so v nočnih urah dognali, da

je bilo v sefu zelo malo denarja in dragocenih predmetov.

Italijanskim kolegom so včeraj prišli na pomoč preiskovalci slavne Scotland Yarda. Ti so sicer izjavili, da jih italijanske oblasti še niso uradno prosile za pomoč, »v kratkem pa bodo najbrž stopili v stik z nami«, saj je dobesedno del življenja vseh štirih žrtev minil prav v Veliki Britaniji. Tako Paglieranijevi kot Galassijevi so namreč obogateli prav v Londonu, kjer

je Luigi Paglierani vodil verigo italijanskih restavracij »Mario and Franco«, Sergio Galassi pa upravljal slavna gostišča, med katerimi izstopa lokal »San Frediano«.

Obiskovalcem londonskih restavracij so »La terrazza« in »Don Luigi's« v King's Roadu, »Luigi's« v Gipsy Hillu, »San Frediano« v Fulham Roadu, »La dolce vita« v Sohu dobro znana imena. V šestdesetih letih so bili zbirališče predstavnikov »Swinging Londona«, posebno navdušeni obiskovalci italijanskih restavracij pa so bili Beatlesi. Danes je »San Frediano« postala priljubljena restavracija princeze Diane, ki si občasno rada privoščiti špagete in požirek chiantija.

Londonski kolegi obeh gostincev se ne morejo načuditi vestem, ki prihajajo iz Italije. Vsi trdijo, da Paglieranijevim in Galassijevim ni bilo treba skrbeti zaradi denarja, prav milijarderji pa le niso bili. Še posebno ne Galassi, ki se je moral pred petimi leti odpovedati službi, ker ga je trikrat zadela srčna kap. Po nekajletnem zdravljenju so mu vstavili dva by passa, kar ga je precej oviralo.

Britanski preiskovalci menijo, da so se do Forlija podali plačani morilci, ki so prihajali iz Velike Britanije. Zločin naj bi »naročili« v Londonu, ne pa v kakšnem mafijem krogu. Italijanski preiskovalci se glede tega še niso izrekli, so pa priznali, da je primer izredno zapleten.

Na sliki (Telefoto AP): trupla dveh žrtev pokola v vili pri Forliju

Poletje je pred vrati

Le nekaj tednov nas loči od poletja, v Londonu pa so na modni reviji predstavili tudi ta dva modela kopalnih oblek, ki naj bi ju ženske letos nosile (AP)

MOSKVA — Proslava tisočletnice pokristjanjevanja Rusije se bo v prvi polovici junija udeležilo okoli 450 najvišjih cerkvenih dostojanstvenikov vseh krščanskih in drugih ver in Cerkev z vsega sveta. Medtem ko v goste pričakujejo poglavarje velike večine nacionalnih Cerkev, pa bo papež Janez Pavel II. ena redkih izjem. Vatikan pošilja na slavo 16-člansko delegacijo (vodil jo bo kardinal Agostino Casaroli), povabljeni pa so poleg tega predstojniki nacionalnih škofovskih konferenc. Slovesnosti se bodo začele 5. junija v Zagorsku, starodavnem središču pravoslavja za moskovsko območje, končale pa se bodo med 14. in 16. junijem, ko bodo poleg Moskve slavili še tradicionalni centri pravoslavja: Leningrad, Kijev in Vladimir.

Ko je pred dnevi generalni sekretar CK KPSZ Mihail Gorbačov sprejel patriarha Pimena in člane svete pravoslavne sinode, je vrhovnim dostojanstvenikom po eni strani priznal, da so se v preteklosti zgodile krivice (misleč na Stalinsko nasilje), da pa bodo z novim zakonom o svobodi vesti in veroizpovedi utrdili ustavne svoboščine in položaj Cerkev. Minski in beloruski metropolit Filaret, ki je v hierarhiji pristojen za mednarodne sti-

ke, je izrazil upanje, da bo ta novi zakon sprejet še letos.

Rusko pravoslavje je imelo v minulih stoletjih na stotine velikih in majhnih samostanov. Danes jih ima dvajset, od katerih so jim oblasti vrnile tri v zadnjem času. Od vseh je posebnega pomena moskovski Danilovski samostan, ker se pravkar vanj seli sedež patriarhije. (Med svojim obiskom v Moskvi si ga bo ogledal in se z dostojanstveniki pogovoril o položaju Cerkev ameriški predsednik Ronald Reagan).

Gorbačov je patriarhu očitno obljubil, da bodo oblasti vrnile Cerkvam vsaj del ogromnega kompleksa v Kijevu, ki ga imenujejo Kijevsko-Pečerska Lavra (beseda pomeni v pravoslavnem svetu vodilni samostan).

V ruski pravoslavni Cerkvi se zadnje čase močno krepi oporečniško

gibanje. Vrsta mladih duhovnikov in laičnih vernikov namreč očita cerkveni hierarhiji, da se ravna »bogaboječ« pred državo, češ da nikoli ni prav izrazila protesta proti preganjanju svojih sobratov, nasilnemu zapiranju cerkva in samostanov, proti vsem vrstam nasilja proti vernikom. Zahodni dopisniki so spravili dostojanstvenike v veliko zadrego, ko so jim zastavili vprašanje, ali menijo, da je 12-letna ječa diakona Vladimira Rusaka utemeljena in pravična. Kijevski metropolit Filaret je na to rekel, da je Cerkev sicer vedno povedala svoje mnenje o podobnih pojavih, da pa se nikoli ni in se nikoli ne bo s takimi vprašanji obračala na zahodne kroge.

Skupina, ki jo združuje duhovnik Pavel Ogorodnikov, je pred časom naslovila odprto pismo patriarhu Pimenu in ga prosila, naj odstopi mesto

mlajšemu, ki bi v odločilnem trenutku perestrojke lažje kaj koristnega naredil za Cerkev. Metropolit Filaret je o tem rekel, da je sveta sinoda zavrnila »pot konfrontacije« ter da se zavzema za enotnost sovjetske družbe. Kar zadeva Rusaka pa je menil, da le-ta pač ni mogel biti obsojen za širjenje verskih idej, marveč je moralo biti vmes kaj drugega (občutljivost zadeve pa je v tem, da je Rusak očital v svoji knjigi cerkveni hierarhiji, da sodeluje s KGB - kar polovica pravoslavne klera naj bi bila po njegovem povezana z varnostno službo).

Glede nedavnih nastopov ameriškega predsednika Reagana, ko je dal izjave o položaju Cerkev in vernikov v SZ, je metropolit Filaret rekel, da ameriški predsednik sicer končuje svoje nastope z verskimi formulami, da pa očitno nima kaj dosti pojma o

veri, da se vmešuje v notranje zadeve pravoslavne Cerkev (podpisal je izjavo kongresa ZDA, ki pomeni nekakšen bojkot tisočletnice).

Tako kot so decembra priredili skupne molitve v Washingtonu, bo tudi konec maja v Moskvi več skupnih molitev z vodilnimi predstavniki ameriških Cerkev za uspešen sestanek na vrhu med Gorbačovom in Reaganom.

Na proslavo tisočletnice ruske pravoslavne cerkve niso povabljeni predstavniki iz Makedonije. Zakaj ruska patriarhija ne prizna samostojnosti (avtokefalnosti) makedonske pravoslavne Cerkev? Na to vprašanje našega kolega iz Nove Makedonije Jovana Pavlovskega je kijevski metropolit Filaret odgovoril, da je pravoslavna Cerkev velika družina samostojnih nacionalnih Cerkev ter da nihče nikomur ne more predpisovati, kako naj ureja svoje notranje zadeve. Tako je vprašanje makedonske avtokefalnosti v pristojnosti srbske pravoslavne Cerkev, je odvrnil Filaret. (Znano pa je, da srbska patriarhija ne prizna samostojnosti makedonske pravoslavne Cerkev).

ANTON RUPNIK